

PÁZMÁNY PÉTER GIMNÁZIUM

# EMLÉKKÖNYV



**2007**

# Pázmány Péter Gimnázium Emlékkönyv 2007

Felelős szerkesztő: Borka Mária  
Szerkesztő: Benkő Tímea  
Lektorálta: Dózsa Roland  
Nyomdai előkészítés: InDesign Érsekújvár



*„Azért vagyok pedagógus, hogy a természetnek nyers gyémántját  
Szép vigyázattal csiszoljam kristályba.”*

*Németh László*



## Tisztelt Olvasó!

Az érsekújvári Pázmány Péter Gimnázium emlékkönyvét tartja a kezében. Emlékkönyvet vagy évkönyvet az oktatási intézmények valamilyen jeles ünnepe vagy évfordulója tiszteletére szoktak kiadni. A mi emlékkönyvünk megjelenésének időszerűségét egyrészt az intézmény névfelvétele adja, másrészt joggal büszkélkedhetünk azzal is, hogy az érsekújvári gimnázium ebben az évben ünnepelheti fennállásának 165. évfordulóját. Kettős ünnep, kettős öröm!

Az Oktatásügyi Minisztérium rendeletben szabályozza az iskolák névfelvételét. A feltételek között szerepelnek a hagyományok, az eredmények, az esetleges évfordulók, az adott történelmi vagy irodalomtörténeti személy kötődése a településhez, illetve az oktatási intézményhez. Úgy gondolom, hogy az intézmény fennállása óta, ezalatt a 165 év alatt gazdag hagyományokkal és nagyon sok szép eredménnyel büszkélkedhet, melyek felsorolása egy külön, terjedelmes emlékkönyvet igényelne.

Miért éppen Pázmány Péter nevét vette fel az érsekújvári magyar tanítási nyelvű gimnázium? Helyi és nemzeti hagyományaink szerves részét képezi a 17. században élt esztergomi érsek, Pázmány Péter, aki érsekként számos iskolát létesített, köztük 1635-ben a nagyszombati egyetemet. Lelke mélyéből meg volt győződve arról, hogy egy nemzet műveltségének, s ezen keresztül belső és külső hatalmának egyik főpillére az iskola. Az érsekújvári kolostor és templom 1626-ban megkezdett építését maga Pázmány vezette és irányította. Akkor már állt érsekújvári „háza“, az érseki palota, melyet 1622 tavaszán építtetett, és a Fő tér északi oldalának legértékesebb épülete volt. Pázmány végrendeletében nem feledkezett meg a végváriakról és a kolostorról sem. Városunkhoz való szoros kötődése miatt vette fel első ízben 1938-ban a gimnázium Pázmány Péter esztergomi érsek nevét.

Miután 2004. szeptember 1-jétől gimnáziumunk újra elnyerte önállóságát, felmerült a névválasztás jogos igénye is. A közvélemény felmérését követően a választás újra Pázmány Péterre esett, és egy minisztériumi határozat értelmében 2006. szeptember 1-jétől intézményünk neve Pázmány Péter Magyar Tanítási Nyelvű Gimnázium lett. A névválasztást a hagyományok mellett az a történelmi tény is bizonyára nagyban befolyásolta, hogy Pázmány korában is több részre szakadt az ország, és a vallásilag és államigazgatásilag szétzilálódott hazában ő volt a nemzettudat legnagyobb és leghatásosabb kifejezője a XVII. században. Európai látókörű államférfi, a király után a második ember az országban.

Büszkék vagyunk, hogy az ő nevét viseli intézményünk!

Pázmány életének, munkásságának üzenete van a jelenkor emberének is. Hiszen ő vallotta:

„Nekünk nem hímes szók, hanem erős várak kellene!”

Legyen ilyen erős vár a mi gimnáziumunk is, a régió magyarságának erős szellemi vára, melybe előszeretettel érkeznek a tudásra vágyó magyar fiatalok, és amelyből elégedetten távoznak az ismeretekkel felvértezett érettségizett diákok, hogy érvényesíteni tudjanak az élet minden területén!

*Szárász Dénes*  
igazgató





## A GIMNÁZIUM TÖRTÉNETE

A 19. század elején Érsekújvár gyors ütemű fejlődésnek indult, az iparosodás és polgárosodás útjára lépett. A lakosság részéről hamarosan felmerült az az igény, hogy a város ne csak gazdaságilag és közigazgatásilag, de szellemi tekintetben is meghatározó jelentőségű települése legyen a termékeny, sík vidéknek.

A múlt század harmincas éveiben a polgárság körében felmerült az igény egy kisebb tanoda létesítésére, melyet nemcsak a város, hanem a környék műveltség után vágyó fiataljai is látogathatnának.

A jelentős intézmény létrehozásában Zibrényi [Zsibrényi] József kezdeményezése volt döntő jelentőségű, ő szervezte és irányította a gimnáziumi alapra való gyűjtést.

1830-as években a város lelkes polgárai háromszor fordultak V. Ferdinánd királyhoz a gimnázium megnyitásának engedélyezése ügyében, azonban törekvésük ekkor még nem vezetett eredményre. 1839-ben újabb gyűjtéssel gyarapították a gimnázium alaptőkét, a város pedig 3 000 forintnyi évenkénti hozzájárulást szavazott meg.

Hatéves hallgatás után a város újabb kéréssel fordult V. Ferdinánd királyhoz, s a legfelső engedély ezúttal már nem maradt el: 1842. március 19-én Ferdinánd

király engedélyezte a négy osztályból álló gimnázium megnyitását, mely a Plébánia templomtól délre vezető Björnson utcán még ma is meglévő egyemeletes, egykori népiskola épületében kapott helyet.

A gimnázium 1842 októberében nyitotta meg kapuit a tudásra vágyó fiatalok előtt. A tanítás nyelve a latin volt, de 1844-ben az ismert országgyűlési határozat értelmében a magyar nyelv lett a tanítási nyelv. Az oktatást ferencesrendi papok biztosították.

Az intézet első igazgatója Koppán Jenő volt, aki 1851-ig állt az iskola élén. A diákok száma az 1842/43-as tanévben 145 volt. Egy osztályban csak egy tanár tanított.

1851 – 1861 között szünetelt a tanítás, mivel Thun Leó osztrák közoktatásügyi miniszter a középiskolák számára kidolgozott törvényszerű rendeletében szaktanárok által megvalósított oktatási formát rendelt el. A város az ezzel járó anyagi megterhelést nem tudta vállalni, ezért az intézet működését átmenetileg beszüntette. A Vallás- és Közoktatásügyi Királyi Minisztérium által kibocsátott 1833-as rendelet értelmében a középiskolai tanároktól meg kellett követelni főiskolai végzettséget. Az addig oktató ferences atyák nem rendelkeztek ilyen képesítéssel, ezért 1886-tól már világi tanárok oktattak



az intézetben. A világi tanárok alkalmazásával azonban sem az iskola szellemében, sem a tanítás menetében és módjában nem történt különösebb változás. Az iskola továbbra is megőrizte községi és katolikus jellegét.

A 90-es években fokozatosan megérett Érsekújvár polgárai körében az a komoly törekvés, hogy az algimnázium főgimnáziummá váljék. Az 1894/95-ös tanévtől tehát a négyosztályos algimnázium 8 osztályos főgimnáziummá fejlődött, s az első érettségiző diákok az 1898-as tanévben kerültek ki az alma materből.

Mivel a régi egyemeletes épület már szűkösnek bizonyult, egyre sürgetőbbé vált egy új épület felépítésének az ügye. Ezt a tervet a magyar állam 32 000 korona pénzüsszeggel támogatta. Az intézet újkori, impozáns épületében 1911 szeptemberében kezdődött meg az oktatás.

Az 1918-ban bekövetkezett államfordulat után az iskola egy ideig államilag támogatott városi katolikus gimnáziumként működött, majd 1920. szeptember 1-től kezdődően reálgimnáziummá alakult át. Ebben az évben nyitották meg az első szlovák osztályt.

1825. június 19-től az állam és a városi tanács között létrejött szerződés értelmében az intézetet államosították, s a hivatalos neve egészen 1938-ig ez lett: Csehszlovák Állami Reálgimnázium magyar párhuzamos osztályokkal. Ebben az időben az intézetnek 19 osztálya volt; esetenként több mint 60 diák is tanult egy osztályban.

Az 1925–1933 közti időszakban Turczel Lajos szerint az érsekújvári gimnázium egyik fő jellegetessége az volt, hogy az ekkor kibontakozó diákmozgalmak szellemi bölcsőjévé vált. Innen került ki a Sarló, a csehszlovákiai magyar értelmiségi fiatalság mozgalmának szervezői és későbbi irányítóinak zöme: Balázs András, Berecz Kálmán, Dobossy László, Dobossy Imre, Forgách Béla, Horváth Ferenc, Jócsik Lajos, Kardos Ferenc.

Az 1938. szeptember 2-i bécsi döntés alapján Dél-Szlovákiát Magyarországhoz csatolták, így Érsekújvárt is. A szlovák törzsintézet ekkor megszűnt. Az érsekújvári gimnázium új neve 1938-tól Magyar Királyi Állami Pázmány Péter Gimnázium lett.

1942-ben a gimnázium fennállásának századik évfordulóját ünnepelte. Erre az alkalomra Thain János tanár „Százéves gimnázium” jellegével kiállítást rendezett, amely impozáns gazdagsággal és rendszerességgel mutatta be az elmúlt időszak legszebb emlékeit. A jubileumi ünnepséget Mrenna József tanügyi főtanácsos, az iskola akkori igazgatója nyitotta meg. Ezt követően megszólalt a százéves iskola kis harangja, melynek csengése közben hullott le a lepel az akkor felavatott két emléktábláról.

A háborús időszak alatt az utolsó érettségi vizsgák az 1943/44-es tanévben zajlottak.

1945. május 16-án megszüntették a magyar iskolákat, felmondtak a magyar tanároknak. A szlovák tanítási nyelvű Surányi Gimnáziumot Újvárra helyezték. A háború, a bombázások nyomot hagytak az iskola épületén, ám mindezek ellenére 1945 szeptemberében megkezdődött a tanítás, de csak szlovák nyelven.

Csak 1949/50-ben nyitották meg újra kapuikat a magyar iskolák. Nagyon kevés volt a magyar pedagógus.

Az 1953-as esztendő változást hozott az iskola életében, ugyanis tizenegy osztályos iskolák nyíltak, melyek a nyolcosztályos gimnáziumot voltak hivatva helyettesíteni. A gimnázium magyar diákjai a mai magyar alapiskola tantermeiben tanulhattak az ott létesült Tizenegyéves Középiskolában. A 11 évből 8 volt az alap- és 3 a középiskolai képzés. Ezt az iskolatípust egy 1960-ban kiadott újabb iskolatörvény megszüntette, s az alap- és középiskolák újra szétváltak. Az 1961/62-es tanévtől szlovák és magyar nyelven ismét a régi gimnázium falai közt folyt az oktatás; magalakult az ún. Általános Műveltséget Nyújtó Középiskola közös igazgatás alatt. Az iskolában ebben az időben 10 nappali osztály volt 314 diákkal, az esti tagozat 120 diákkal működött.

1969-től újból áttértek a 4 osztályos gimnáziumi oktatásra, de 1973-ig még párhuzamosan léteztek az ún. általános műveltséget nyújtó osztályok is.

Az 1971/72-es tanévben például 9 gimnáziumi és 8 általános műveltséget nyújtó osztálya volt az intézetnek.



Az 1977/78-as tanévben az új csehszlovák oktatási–nevelési program szellemében a kilencéves alapiskola nyolcadik osztályát befejező tanulók is felvételt nyerhettek a gimnáziumba. Ezzel párhuzamosan bevezették a választható szaktantárgyak csoportos oktatását: a programozás és számítástechnika alapjait, a műszaki kémiát és az elektrotechnika alapjait. Ezen tantárgycsoportok bevezetésével az iskola elveszítette hagyományos gimnáziumi jellegét, és részben a szakközépiskolák szerepét kívánta felvállalni. Ez törést eredményezett a humán tantárgyak oktatásában, és a technokrata szemlélet uralkodott el oktatásügyünkben, így gimnáziumunkban is. Ez a szemlélet 1989 novemberét követően megváltozott, s újra egyensúlyba kerültek a humán tantárgyak a természettudományi tantárgyakkal. Előtérbe került az idegen nyelvek oktatása.

Az iskola élén 1983-tól Tóth Sándor igazgató állt.

1992-ben, a gimnázium fennállásának 150. évfordulója kapcsán került sor első alkalommal a budapesti Rákóczi Szövetség Érsekújvári Régió Szakalapítványának díjkiosztó ünnepségére, melyet azóta is hagyományosan rendez meg minden év őszén az Érsekújvári Gimnázium magyar tagozata a Czuczor Gergely utcai Magyar Alapiskolával karöltve. Az alapítványt Luzsica Lajos festőművész, Dr. Fekete Rezső jogász és Kobilka Alajos bányamérnök kezdeményezték 1992-ben. Ma már mintegy 70 öregdiákot tartanak számon, akiknek kisebb-nagyobb anyagi támogatásával működik ez a nemes misszió. Iskolánk legeredményesebb tanulói részesülnek tanulmányi ösztöndíjakban és értékes könyvcsomagokban.

Új színpontot jelentett iskolánk életében, amikor 1997. szeptember 1-jén megindult a nyolcéves képzési forma. Azóta is minden évben érkeznek hozzánk tízéves kisdíjakok, s felpezsdítik iskolánk életét. Nyelvi tagozatos osztályt látogathatnak, s ily módon intenzív idegen nyelv-oktatásban részesülnek. A gyakorlatban ez az első négy évben heti 4–5 német vagy angolórát jelent. Az ötödik évfolyammal alkalmuk nyílik a második világnyelv elsajátítására is. A nyolcéves képzési forma ezenfelül biztosítja a tanulók számára a folytonosságot intézményben,

munkamódszerek terén és teljesítményekben egyaránt.

Iskolánk tanulói számára az 1999/2000-es tanévtől kezdődően azon nagyszerű lehetőség kínálkozik, hogy emelt szintű középfokú nyelvizsgát tehetnek német nyelvből. Anyagi befektetés nélkül olyan nyelvtudásra tehetnek szert, amely elég ahhoz is, hogy németországi egyetemen tanulhassanak. Természetesen a felkészülés azért nem jár befektetés nélkül: kitartó, rendszeres tanulás az ára. A nyelvizsgára való felkészülés heti 6–7 órában történik, s a 2001/2002-es tanévtől már a nyolcéves gimnázium ötödikes tanulóival is gyarapodik a vizsgára készülők száma. Nagy öröm számunkra, hogy az elmúlt két évben tanulóink jó eredménnyel vizsgáztak, s átvehették a nyelvtudásukat bizonyító nemzetközileg elismert okmányt, a német nyelvdiplomát.

Néhány évtizedes hallgatás után 1992-ben újra felcsendült iskolánkban a kórusdal. Dalos kedvű diákjaink a magyar klasszikus kórusműveken kívül más forrásból is merítenek: szlovák népdalfeldolgozásokat, gregorián énekeket, karácsonyi népeleket, olasz és spanyol dalokat, madrigálokat és spirituálokat is szívesen énekelnek. A gimnázium leánykórusa Szombath Károly zenetanár személyében fáradhatatlan, lelkes karnagyra talált. A „Csengő Énekszó” országos versenyen 1995-ben és 1998-ben ezüstkoszorús minősítést szerzett, az oroszországi „Éneklő Ifjúság” kórusversenyen 1997-ben a zsűri aranykoszorús minősítéssel értékelte a kórus teljesítményét.

Az 1993/94-es tanévtől újra megalakult iskolánk diákszínpada, mely kezdetben GUMIDIÓ (Bárány János rendező irányításával), később MASZK néven (Csémy Éva rendező irányításával) szerzett eredményeket a gimnázium magyar tagozatának. A komáromi Jókai Napok számos elismerése, díja ösztönzően hatott és hat jelenleg is diákszínpadunk társulatára.

Gimnáziumunk tartalmas és színvonalas rendezvényekkel gazdagítja a diákéletet, tanulói számára pedig biztosítja a felkészítést és a részvételt különböző hazai és külföldi tanulmányi versenyeken, vetélkedőkön.

Iskolánk fennállása óta tanteremgondokkal küzdött. Ezt a problémát rövid



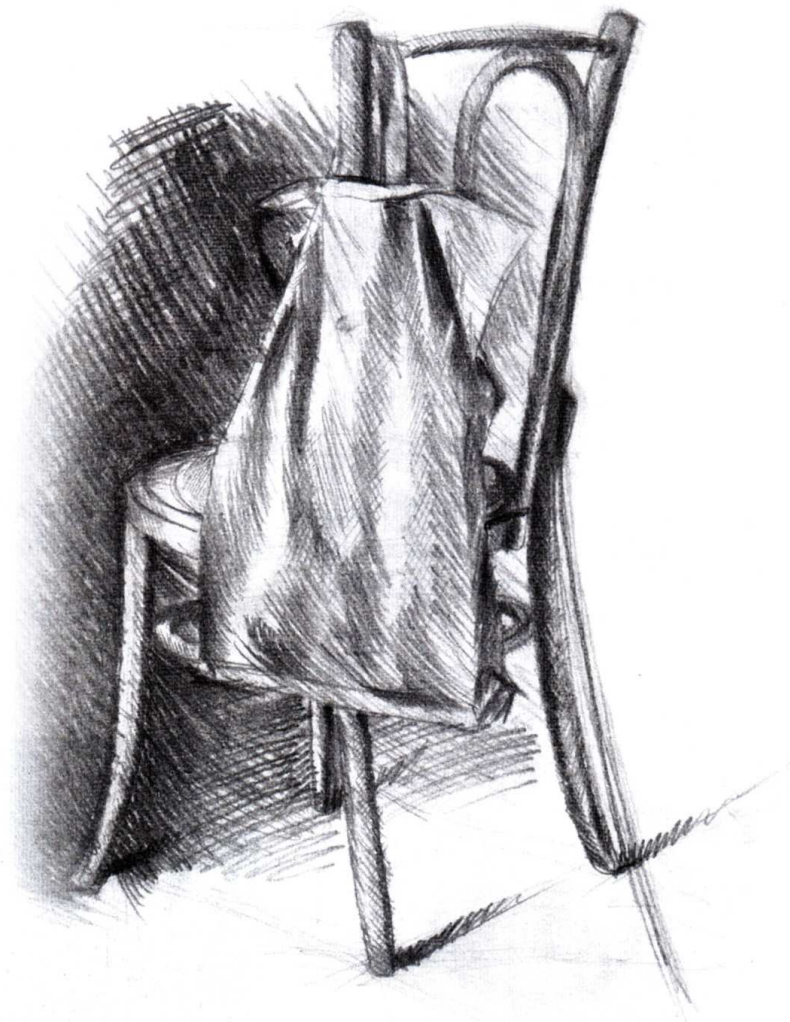
időre sikerült kiküszöbölni 1978-ban, amikor befejezték az iskola új szárnyának építését, majd 1995-ben, amikor az iskola egy újabb épületrésszel bővült. Mára már intézményünk teljesen túlnőtte épület adta lehetőségeit (a Nyitrai kerület legnagyobb középiskolája); az adott körülmények között már a 2000/2001-es tanévben is emberpróbáló volt az oktató-nevelő munka. A tanteremhiány tehát sürgős megoldásra várt, melynek eredményeképpen gimnáziumunk magyar tagozata a 2001/2002-es tanévet a Nyárhíd utcai volt egyházi alapiskola épületében kezdhette meg.

2004. szeptember 1-jétől az intézmény újra elnyerte jogos önállóságát, és magyar tannyelvű gimnáziumként folytatója a 163 éves hagyománynak.

A Szlovák Köztársaság Oktatásügyi Minisztériumának határozata alapján 2006. szeptember 1-jétől intézményünk hivatalos neve:

GYMNÁZIUM PETRA PÁZMÁÑA  
S VYUČOVACÍM JAZYKOM MAĎARSKÝM  
NOVÉ ZÁMKY

PÁZMÁNY PÉTER MAGYAR TANÍTÁSI  
NYELVŰ GIMNÁZIUM ÉRSEKÚJVÁR



*Kostyál Viktor rajza*

*Ingadozás*

*messze végtelenbe  
nyúlt  
kihúnyt  
anyakőzetén  
lebegve hasalok  
fölöttem sívár  
a fény  
besüt  
szemem  
legcsücskébe  
hogy ne  
lássak  
ne  
halljak  
egyszerűen csak  
legyek  
szállnak  
a magasban  
előzönlík  
a  
teret*

*Csányi Tünde*



# NÉVADÓNKRÓL

## Pázmány Péter

(Várad, 1570 - Pozsony, 1637)

### Pázmány, az iskolaalapító, a kultúratámogató:

Jezsuita szerzetes, oktató, a magyarországi ellenreformáció vezéralakja. Református családban született, 13 évesen tért át a katolikus vallásra. Bölcsészeti tanulmányokba kezdett, de 1588-ban ezt felfüggesztve belépett a jezsuita rendbe. Bécsben és Rómában tanult, 1596-ban pappá szentelték. 1597-től 10 éven át Grazban tanított, amit három évi vágsellyei és kassai kitérő szakított meg. 1616-tól haláláig esztergomi érsek, 1629-től bíboros. Esztergom török megszállása miatt az érsekség székhelye ekkoriban Nagyszombatban működött. Itt 1619-ben papnevelőt, majd 1623-ban Bécsben magasabb papnevelő intézetet, az ún. Pázmáneumot alapította. Ugyancsak nevéhez fűződik a pozsonyi jezsuita kollégium (1635) megalapítása. Iskolateremtő tevékenységének csúcspontja az 1635-ben Nagyszombatban történt egyetemalapítás volt, mely ekkor bölcsész- és hittudományi karból állt. Ezt utódai később jogi karral bővítették. A Pázmány által alapított egyetem 1921-1950 között viselte alapítója nevét. Ma ezt a hagyományt a Hittudományi Karból alakított Pázmány Péter Katolikus Egyetem viszi tovább (1992-től).



### Pázmány, a stílusművész, a nyelv mestere:

*“Ő a magyar próza atyja és törvényhozója... Ha őt olvasom, nem érzem a nyelvújítás szükségességét, nem látom azt a hiányt, melyre egy század múlva, a XVIII. század elején döbrentek rá... De bizonyos, hogy előtte gyökeresebb, velősebb volt a prózánk.”*

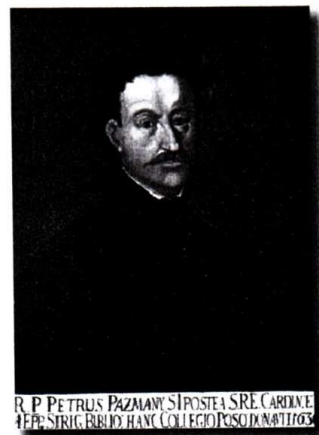
(Kosztolányi Dezső)

#### Stílusának jellemzői:

- 1.) Bonyolult, tudatosan felépített körmondatok és az élőbeszéd keveredése.
- 2.) Képekben való láttatás.
- 3.) Könyvműveltség és életismeret.
- 4.) Riedl Frigyes: “Prózája a közmondásokból virágzott.”

#### Közmondások:

Könnyű a borból ecetet csinálni, de nehéz ecetből bort.  
Kövér hasnak nincs éles elmélkedése.  
Bagolynak nincsenek sólyom fiai.  
Kérkedékenyben jó vitézt, sokat kodácsoló tyúkban szaporán tojót nem láttam.  
Amely orca bocskorbórré lett, nem tud szégyent.



R. P. PETRUS PÁZMÁNY S. I. POSTEJ. S. R. E. CARIN. E.  
1635. STRIG. BUR. H. H. COLLEGI. POSO. J. AN. 11. 1635.

## A GIMNÁZIUM NAGY SZELLEMEI

„Minden egyes nemzedékben születnek olyan egyéniségek, akik ebben a társadalomban kiharcolják maguknak a tisztességes életet és a tisztességes halált, és idővel ők alkotják majd a szellemi elődöknek azt a sorát, melyre utódaik büszkén hivatkozhatnak, és akiknek példájából bátorságot merítenek.”

/Jacobson, Jens Peter/

Az 1842-ben alakult érsekújvári gimnázium az elmúlt 165 esztendő alatt városunk egyik fontos szellemi bástyájává vált. Padjait sok olyan tehetséges diák hagyta el, akik az elmúlt évtizedek folyamán az élet számos színterén kitűnő szakemberként, neves művészként, íróként vagy sportolóként öregbítették az intézmény hírnevét.

Az a tény, hogy a gimnázium több mint másfél századon át világtótoronyként utat mutatott, tudást adott sok ezer diáknak, elsősorban jól felkészült neves tanárai odaadó és eredményes ténykedésének köszönhető, akik műveltségre is oktattak, követendő példát állítva személyükkel szellemi és erkölcsi magatartásra.

Az intézmény olyan nagy szellemeit szeretném felidézni és példaként állítani a jelenkor ifjúsága elé, kik - Kosztolányi szavaival élve - már a végtelenbe távoztak. Múltbeli ténykedésük bearanyozza jelenünket, és a múlt történelmi örökségét képviselve méltóak a gimnázium nevét viselő iskolaalapítóhoz, Pázmány Péter esztergomi érsekhez.

Közülük választottam ki egy csokorra valót, a teljesség igénye nélkül.



### A tanár, festőművész, néprajzgyűjtő és múzeumalapító: Thain János

Thain János pályafutása, életműve egy önzetlen, csak a városáért, a népművészetért rajongó és alkotó lelkes tanárember, festőművész alakját vetíti elénk. Rajzai, városképei, néprajzi jellegű írásai mindmáig Érsekújvár történetének értékes kordokumentumai.

1885. szeptember 5-én született Érsekújvárott, és itt is érettségizett 1906-ban. Pályafutásának következő állomása a budapesti Képzőművészeti Főiskola volt, ahol 1911-ben rajztanári oklevelet szerzett, és még ebben az évben elfoglalta az állami rajztanári katedrát az érsekújvári gimnáziumban. Szabó László nyugalmazott rajztanár, aki Thain tanítvány volt a gimnáziumban, mesterére a következőképp emlékezik:

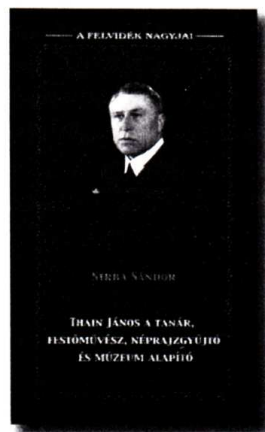
„Thain tanár úr engem a gimnáziumban végig tanított, ekkor még ő volt az egyedüli rajztanár.”

Sokoldalú, nyugodt, indulatoktól mentes ember volt. Hangos szót, dühkitöréseket sohasem lehetett tőle hallani. Diákjai szerették. A rajzórát mindenki örömmel várta...”

Bámulatos munkabírása vall, hogy publicisztikai, gyűjtő-kutató-dokumentáló tevékenysége mellett művészeti előadásokat, kiállításokat szervezett és jelentős múzeum-szervezői munkája is nagy jelentőséggel bír. A létrejövő új múzeum 1936 húsvétján nyitotta meg kapuit a nagy nyilvánosság előtt.

Thain János alakja nemcsak azért maradandó értékű, mert nagyszerűen oktatott, hanem azért is, mert a népi hagyományok és értékek szeretetére, megőrzésére nevelte az ifjúságot.

A szülőföld iránti vonzalma az 1931/32-ben könyv alakban





is megjelent helytörténeti vonatkozású munkájában, az Érsekújvár műemlékeiben mutatkozik meg igazán.

Regionális történelmünk ezen kiválósága 1953. november 17-én hunyt el 68 éves korában. Végigtekintve eredményekben és tettekben gazdag életpályáját, személye méltán kiérdemli szülővárosa elismerését és mély tiszteletét.



## A humanista tanár, Krammer Jenő



Krammer Jenő, a neves pedagógus, a német és francia irodalom kutatója, a neveléstudomány és lélektan értő művelője 1900. június 14-én született Kismartonban.

A nagyszerű tanárt, az igaz embert tán legtalálóbban az egykori diák, Turczel Lajos szavaival jellemezhetném: „A legjobb pedagógus volt, akit csak valaha ismertem. Játszott velünk, de közben emberszámba vett és felnőttként tisztelt bennünket. Emberként azzal jellemezhetném, hogy ha az emberi tisztaságra és tisztességre példát akarok magam elé idézni, akkor legtöbbször ő jut az eszembe.”

Krammer Jenő az 1927/28-as tanévben került a gimnáziumba, s rövid megszakítással csaknem húsz éven át - egészen 1946-ig - itt tevékenykedett. Francia nyelvet tanított. Pedagógiai munkásságának legszebb korszaka fűződik ehhez a városhoz, hiszen olyan kiváló egyéniségeket vértezett fel egy életre szóló szellemi és erkölcsi útvalóval, mint Dobossy László, Jócsik Lajos, stb.

Irodalmi munkásságának keretén belül a francia és a német irodalommal, az idegen nyelvek tanításának módszerével és a serdülőkor problémáival is foglalkozott.

A II. világháború éveiben Szegeden, 1945-öt követően Budapesten találjuk őt. 1973. január 21-én hunyt el Martonvásáron.

Élete és sokrétűen gazdag munkássága követendő példa.



## A latin és történelem szakos tanár, Noszkay Ödön

Noszkay Ödön tanárként, nevelőként s egy ideig igazgatóként is maradéktalanul töltötte be felelős hivatását egészen nyugdíjba vonulásáig.

1881. november 18-án született Érsekújvárott. 1905-ben szerezte meg latin-történelem szakos tanári oklevelét, majd később doktorátusát.

Noszkay nemcsak a gimnázium falain belül oktatta, formálta az ifjúságot, hanem azon túl is a segítségükre volt. A prágai, brünni és pozsonyi egyetemekre került újvári tanítványok gyakran fordultak hozzá tanácsért, szellemi segítségért, amit ő mindig készséggel és atyai gondoskodással megadott nekik.

Tantárgyát a rajongásig szerette. Kiváló pedagógiai munkájáért és publikációs tevékenységéért 1940-ben kormányfőtanácsossá nevezték ki.

Noszkay Érsekújvár történetének kiváló ismerője volt. Egyik jelentős munkája a Léki vár története.

1948. augusztus 29-én hunyt el, sírja az újvári Szent József temetőben található.







## A diákok kedvenc „Miska bácsija”, Gánóczy Mihály

Gánóczy Mihály azon tanárok egyike volt, aki arra nevelt, hogy ha már magunkban tisztáztuk, mit is akarunk elérni az életben, azt becsületesen, korrekt módon tegyük. Mindehhez persze nélkülözhetetlen az alapos tudás és műveltség.

Gánóczy Mihály 1895. július 25-én Keresztfalván, Szepes megyében született. Matematika-fizika szakon szerzett diplomát.

Eredetileg papnak készült. Később más pályát választott egy Korompárról származó csinos hölgy kedvéért. Megnősült,

és gimnáziumi tanár lett.

Első működési helye az érsekújvári gimnázium lett, ahol megszakítás nélkül az 1944/45-ös iskolaévig oktatta a diákokat a matematika és fizika rejtelseire.

Az 1945-48-as években Selmechányára helyezték át, de az 1953/54-es tanévtől ismét Érsekújvárott taníthatott.

1965-ben nyugdíjaztatta magát. 1969 óta visszavonultan, de nem elhagyatottan élt 1976. augusztus 20-án beállt haláláig.

Azért nem elhagyatottan, mert régi tanítványai fel-felkeresték őt otthonában, akiket mindig szeretettel fogadott, s ha kellett, egy-két jó tanáccsal is szolgált.

Gánóczy Mihály, a diákok szeretett és megértő Miska bácsija igazi tanártípus volt. Diákjai sohasem szólították őt tanár úrnak, hanem a kis elsőstől az érettségiző diákgig - sőt tanártársai is - egyszerűen „Miska bácsinak”. Az osztályozáskor sok hibán átsiklott, de ami lényeges, sohasem buktatott. Ez is hozzájárult népszerűségéhez.

Sokéves tanári pályáján tanárként és osztályfőnökként is több ezer diákot segített át az érettségien, és gazdag tapasztalatait átadva bocsátotta őket újtjukra.

Miska bácsit személyes varázsaért, jóindulatáért az egyik legkedvesebb tanáraink között tartom számom én is.

Gánóczy Mihály megbecsült, kiváló matematikus és fizikus szaktekintélynek számított, akit csak tisztelni és szeretni lehetett és példaként állítani a pályakezdő tanárok elé.

Személyét illetően számos anekdota és történet maradt fenn azóta is, melyek szinte legendává nőttek ki magukat.



## Mrenna József

Az iskola egyik meghatározó személyisége volt a gimnáziumi tanár, majd igazgató, tanügyi főtanácsos, a csehszlovákiai cserkészek magyar alosztályának parancsnoka, a Tábortűz ifjúsági lap szerkesztője, Mrenna József.

1880. június 9-én született Felsőszellén. Középiskoláit Esztergomban, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte, ahol tanári oklevelet szerzett.

1911-ben 31 éves korában került az érsekújvári főgimnáziumba, ahol a kisebbségi sorban élő magyar ifjúságnak legkiválóbb vezetőjeként csaknem egész életét eltöltötte.

1937-ben megválasztották az újvári gimnázium igazgatójának.

1939-ben érdemeinek elismeréséül tanügyi főtanácsossá nevezték ki. 1942-ben ő szervezte meg a gimnázium 100 éves fennállása alkalmából megrendezett ünnepséget.

A magyar-latin szakos tanár, igazgató, Mrenna József a gimnáziumban 32 éven át részese volt az ifjúság erkölcsi, szellemi, nemzeti progresszív nevelésének.





Számos funkciót töltött be: az Országos Középiskolai Tanáregyesület alelnöke, a X. Cserkészkerület elnöke, a Vöröskereszt Városi Választmányának alelnöke volt, valamint több kitüntetés tulajdonosa. Érsekújvárott a Mária utca 5. szám alatt lakott.

1945-ben Budapestre költözött, ahol még pár évet tölt nyugdíjasként. 1956. május 26-án hunyt el Budapesten.

Mrenna József pedagógiai ténykedése kiérdemli Érsekújvár elismerését. Embersége, humánuma követendő példa, amely a késő utódoknak is tiszteletet parancsol.



## Kovács Endre



1911. május 19-én született Pakson Kovács Endre, a történelemtudomány doktora, az irodalom érdemes kutatója, a Kossuth-díjjal is jutalmazott történész.

Tizennyolc évesen, 1929-ben jelent meg Világének címmel első verseskötete.

Kovács Endre bekapcsolódott a Sarló mozgalomba. 1937-től a pozsonyi gimnáziumban tanított. Mikor a bécsi döntés utáni napokban elbocsátották a gimnáziumból, akkor a már Magyarországhoz tartozó Érsekújvárba költözött, s itt a gimnázium tanáraként és az Érsekújvár és Vidéke hetilap főszerkesztőjeként tevékenykedett.

1939 és 1944 között három olyan szépprózai műve jelent meg, amelyekben saját és nemzedéke kisebbségi élményeit dolgozta fel. Az alázat éve című regénye Érsekújvárott látott napvilágot, hasonlóan a Felszabadultak című novelláskötethez, mely hét novellát tartalmaz.

Kovács Endre városunkban eltöltött évei alatt igen tevékenyen ápolta a magyar-szlovák kulturális kapcsolatokat.

A második világháborút követően Budapesten telepedett le, ahol az Államtudományi Intézet tudományos munkatársa, majd az Akadémia Történettudományi Intézetének osztályvezetője lett. Több cseh, lengyel és szlovák antológiát szerkesztett.

Kovács Endre mindig készségesen segített a Duna völgyében élő népek kultúráját és múltját feltárni igyekvő fiatalabb kutatóknak.

Sokrétűen gazdag tevékenysége, tartalmas élete egy európai gondolkodású egyéniségre vall.

1985. április 18-én hunyt el Budapesten.

Mi, újváriak büszkéek vagyunk arra, hogy a humanista Kovács Endre, a nagyszerű tanár öt éven át Érsekújvárott tevékenykedett. Egy követendő személyiség példamutató életét tárja elénk, amelyből ma is meríthetünk és tanulhatunk.

*Strba Sándor  
helytörténész*

### *Szerelem*

*lap a laphoz*

*oldal az oldalhoz*

*tökéletes kapcsolatban*

*csempék simulnak*

*betonnal megkötött*

*szerelem*

*hézagain át*

*egymásba szeretnek*

*a színek*



## Mindannyian a múltunkból építkezünk

*Egy nagy hagyományokkal rendelkező iskola életében különösen igaz ez az állítás. A siker, a hírnév, a hagyomány azonban összetett fogalmak, lényegét mindig az egyének alkotják, a mesterek és a tanítványok, amestert is túlhaladó tanítványok. Az elmúlt évtizedek során sok ezer diák tanult, nevelődött iskolánk falai között, közülük sokan ifjúkori, szárnyaló gondolataikat érettebb korukban megvalósították, szakmai hírnevük hazánkban és az ország határain túl is ismertek. Az Ő sikereik büszkeséggel töltenek el minket, hiszen minden pedagógus örül annak, ha tanítványaiban többet lát, ha el tudja vele hitetni, hogy nagyokat álmodhat, s boldog elégtétellel az, ha ezek az álmok meg is valósulnak.*

*Az alábbiakban olyan volt gimisek emlékeznek iskolájukra, diákéveikre, kiknek pályája kiteljesedett, szakmai sikereik volt alma materüknek is emeli rangját.*

*Bátran mondhatjuk, hogy sokkal többen vannak, kikre büszkék vagyunk, büszkék lehetünk, Őket is kérjük, hogy majd írjanak. Ők is meséljék el emlékeiket, osszák meg velünk tapasztalataikat. Arra is kérjük egykori diákjainkat, hogy keressenek meg minket, vegyék fel egykori iskolájukkal újra a kapcsolatot.*

*Számtalan egykori diákunk jelenleg is öregbíti iskolánk jóhírét odahaza és külföldön egyaránt. Közülük néhányan természettudományi pályán értek el kitűnő eredményeket, tanárként, tudósként tevékenykedve, mások újságíróként, politológusként, műszaki szakemberként, művészként... Álljanak példaként az utánuk jövő diáknemzedékek előtt, bizonyítva, hogy kitartással, szorgalommal, felvidéki magyar diákként, érsekújvári gimnazistaként az élet bármely területén érvesülhetnek, érhetnek el komoly szakmai sikereket.*

## Dr. Bauer Ferenc

1965-1969

*Az Érsekújvári Kórház  
Gyermekosztálya Újszülött  
Részlegének főorvosa,  
Szlovákiai Újszülöttgyógyász  
Szakfolyóirat főszerkesztője,  
Szlovákiai Újszülöttgyógyász  
Társaság elnöke*



A prágai tavasz leverését még Újvárbán éltem meg, majd a következő évben érettségiztem, 1969-ben. Tanulmányaimat a 'konszolidáció' éveiben a prágai

Károly Egyetem Orvosi Karán folytattam, itt avattak orvossá 1975-ben. Prágában vagy Pozsonyban egy gyermekklinikán szerettem volna tovább okosodni, de abban az időben nem voltam arra érdemes. Így az Érsekújvári Kórház Gyermekosztályán kezdtem dolgozni, majd a Pozsonyban megszerzett szakvizsgám után életem nagy kihívása és elégtételeként pár évet Afrikában dolgoztam mint gyermekgyógyász. Kihívás, mert kevés tudással és tapasztalattal nekem kellett mindent megoldanom a nap 24 órájában, de elégtétel is, mert fiatal orvos annyit a világon nem tanulhat, mint tanulhattam én, és soha az életem folyamán nem éreztem magamat annyira szűkségesnek, mint a fekete kontinensen.

Ezt követően lokálpatriótaként újra visszatértem Újvárbába, ahol ott folytattam, ahol abbahagytam, a Gyermekosztály Újszülött Részlegén. Ebben az időben az éretlen



újszülötteket még Nyitrára, a súlyos betegeket pedig Pozsonyba szállítottuk. Ez a helyzet aztán fokozatosan megváltozott. Ma már 3 egyetem klinikája és a Nagyszombati, valamint a Nyitrai kerület legmagasabb szintű újszülött-központjává fejlődtünk, persze göröngyös úton. E két kerület összes legéretlenebb és legkritikusabb újszülötteit ma már Újvárbán gyógyítjuk. A posztgraduális képzésem során sok segítő kollégára-barátra leltem az USA-ban, Angliában, Svájcban, Ausztriában, Csehországban és Magyarországon, és ma már nemcsak hogy a tanítványaim dolgoznak ezen országok világhírű újszülött-központjaiban, de munkatársaim egy részét is sikerült kijuttatnom tanulmányútra külföldi intézményekbe. Az elmúlt 10 évben a hat szlovákiai újszülött-centrum közül az újvárinak vannak a legjobb eredményei az országban (a legalacsonyabb elhalálozás és a legtöbb sérülésmentes túlélő).

A gyógyításon kívül tudományos kutatással, pregraduális orvos- és nővér-, valamint posztgraduális újszülöttgyógyász-szakorvos és szaknővér képzéssel is foglalkozunk. Három egyetem tanáraként, a Szlovákiai Újszülöttgyógyász Szakfolyóirat főszerkesztőjeként és a Szlovákiai Újszülöttgyógyász Társaság elnökeként meg kéne zavarodnom, ha nem állna mellettem biztos támaszként a feleségem és a két fiam, valamint sok lelkiismeretes munkatárs.

Nem szabad a fiataloktól elvenni az álmaikat, hisz az igazat megvallva magam sem hittem, csak reméltem azt, amit mára sikerült, talán részben általam is, egy kis "valahai" vidéki kórházban megvalósítani. Igaz, mindehhez kemény gyökerekre (apám hitére és igazságszeretetére, édesanyám akaratára és kitartására, árvaként testvérbátyáim emberi és szakmai példamutatására, stb.), egy védőangyalra, kitartásra, nagyon sok lemondásra a családban és sok jó emberre van szükség. Az Érsekújvári Gimnáziumban eltöltött éveim kapcsán, mint mindannyiunknak, vannak rossz és jó emlékeim is. Ma már csak megszépült anekdotaként mesélgetem, hogy büntettek meg tanárain - alsónadrágban kizárva a Tátra nem éppen kellemes téli éjszakájába, vagy amikor hármas magaviselet fenyegetett egy általam a katedrára helyezett pohár vörösborért, vagy amikor nem voltam hajlandó felkészülés nélkül felolvasni egy általam ismeretlen verset egy állami temetésen... De sok jó emberrel is találkoztam a mi alma materünkben. Elsősorban az osztálytársaimra gondolok, annyi jóérezsű és őszinte emberrel azóta sem hozott össze a sors. Azonkívül, hogy nagyszerű barátok voltak, nagy ösztönzőim lettek a tanulásban, ha nem akartam lemaradni. A tanáraink között is sok igaz emberre találtam - Hornyák Pál, Brigan Zoltán, Csizmadia Béla, stb. személyében.

Ma már gyakran csupán sok csoportmunkát integrálok, és mind több felelősséget iparkodom átruházni a munkatársaimra, hogy felkészítem őket arra az időre, amikor elhagyom a munkahelyemet. Ugyanis maradt még öregségemre egy utolsó álmom. Bár több szakmai és társadalmi kitüntetést is kaptam, de ha őszinte vagyok, félelemmel gondolok a 'dínárokkal' való elszámolásra. Mi az én utolsó álmom? Megvalósítani azt, ami kimaradt az életemből: a magára hagyott családomról és az Afrikában hagyott szenvedő kisgyerekekről való gondoskodás. Én nem vagyok igaz hívő (hisz még a kiválasztott, csodákat megélt Tamás apostol is kételkedett), csak egy keményen dolgozó REMÉNYKEDŐ voltam és maradok...

A mai gimnázium minden diákja mellett is nagy valószínűséggel ott áll egy védőangyal, csak meg kell hallani a szavát, igaz, halk ez a szó, de az egyetlen, ami isteni bennünk, talán ő a lelkiismeret!? Ezt a hangot kell kitartóan követniük a mai ifjaknak is, a „dínárokkal” nekik is egyszer el kell majd számolniuk!



*Visiting Assistant Professor of Chemistry,  
Austin College, Sherman, Texas, USA*



1950-ben születtem Perbetén. 1969-ben érettségiztem Érsekújvárott, az egykori Pázmány Péter Gimnázium múltról mesélő falai között. Választott tantárgyam a kémia volt. Hálával gondolok Dr. Rehák Gyula tanár úrra és a Szlovák Gimnázium kémia szakos tanárára, Černák Jánosra, aki gyakran megengedte, hogy Lacza Tihamérral és Bauer Ferivel, önszorgalomból, egyedül is dolgozhassunk a laboratóriumban. Felejthetetlenek Hornyák Pál tanár úr matematikaórái, Barák József tanár úr fanyar humorú, de következetes oroszórái, de több-kevesebb útravalóval a többiek is mind végigkísértek eddigi pályafutásomon. Példaképem Marie Sklodowska Curie.

1974 tavaszán a Károly Egyetem Természettudományi Karán szereztem diplomát kémiából, majd biokémiából végzett szigorlati munkámért még ugyanaz év őszén megkaptam a Természettudományok Doktora (RNDr.) címet.

Kiváló professzoraim, hogy csak néhányukat említsem: Josef Koštiř, Alois Vystrčil, Jana Barthová, Sylva Léblová és Jan Kocourek.

Kutatómunkámra a Csehszlovák Tudományos Akadémia Szerves- és Biokémiai Intézetében készültem, Prágában. Az emberi Hemopexin (vas-szállító fehérje) szerkezetének kutatásáért és aminosav-sorrendjének részleges (kb. 75 %-os) megoldásáért 1982-ben biokémiából megkaptam a Tudományok Kandidátusa (C.Sc.), avagy a Filozófia Doktora (Ph.D.) tudományos fokozatot. Sokat köszönhetek konzulensem, Dr. Ladislav Morávek, szaktudásának és türelmének. Mielőtt laboratóriumába kerültem, több hónapot töltött a híres amerikai Nobel-díjas (1972) fehérje-kutató és biokémikus, Christian Anfinsen csoportjában. Így – közvetve ugyan – Anfinsen munkája is szinte testközelbe került hozzám.

Sokat éltem Prágában. A szívemhez nőtt ez a zsbongó, akkoriban majdhogynem nyugatinak számító kulturális, tudományos, politikai és gazdasági központ. Az ott tanuló magyar diákok diaszpórája valamennyiünk számára külön megtartó erő, élmény, egészséges büszkeség és tág látókör kialakulásának forrása volt. Gondolok itt elsősorban az Ady Endre Diákkörre (AED), az Arco kávéház-beli összejövetelekre, parázs vitákra, Rákos Péter docens úr, Blaskovics József professzor úr és Bredár Gyula adjunktus úr magas röptű eszmefuttatásaira, a környékbeli várak, kastélyok és egyéb történelmi nevezetességek megtekintésére (Poděbrady, Konopiřtř, Karlřtein), templomokra, koncertekre, múzeumokra, képtárakra, parkokra, arborétumokra, a Magyar Kultúra Házának rendezvényeire, stb. Külön élményt jelentett számomra, hogy az Egyetem tőszomszédságában lévő ősdi Albertov kollégiumban lakhattam, szemben azzal az épülettel, ahol pár évtizede Selye János tanult, dolgozott és szerzett orvosi és biokémiai diplomát.

1980-ban feleségül vettem Csudai Irént, a Pozsonyi Duna utcai Gimnázium magyar és matematika szakos tanárát. Két fiunk született: Levente és Gábor. Ma mindketten egyetemi tanulmányaikat végzik az USA-ban. Levente a fizika területén szeretne érvényesülni, míg Gábor inkább az élő természet alaposabb megismerése felé vonzódik.



**Kutatómunkám jelentősebb állomásai:**

- A Szlovák Tudományos Akadémia Víruskutató Intézetének Orvosi Virologia Osztálya, Pozsony (1983 – 1992);
- A Baylor Egyetem Kémia Tanszéke, Waco, Texas (1987/88);
- University of Texas Southwestern Medical Center at Dallas, Dallas, Texas (1992 -1997);
- Baylor Institute for Immunology Research, Dallas, Texas (1998-2004);
- University of Texas at Arlington, Arlington, Texas (2004-2006);
- Austin College, Sherman, Texas (2006 - );

Tudományos pályafutásom növényi eredetű enzimek (laktátdehidro-genáz) tulajdonságainak és hatásmechanizmusának tanulmányozásával kezdődött még a Károly Egyetemen, Prágában. Később, a 80-as években, meglehetősen modern biokémiai módszerek alkalmazásával fehérjék szerkezetét vizsgáltam, majd mindinkább a virológia és immunológia területén folytattam kutatásaimat. Szerencsésnek tarthatom magam, mert csak pár évvel korábban ütötte fel fejét az ember immunelégtelenségét okozó vírus (HIV), így még elkaphattam a sokat ígérő kutatási (láz)hullámot. Kihívó, veszélyes, egész embert követelő, de roppant érdekes feladat volt. Időközben más vírusok kutatásával is foglalkoztam, mint pl. a sokkal banálisabbnak tűnő herpes zosterrel, varicellával, az agyhártyagyulladás etiopathológiájához tartozó flavivírusokkal, stb.

1988-ban kaptam először meghívást az Amerikai Egyesült Államokba, egy év kutatómunkára, a Baylor Egyetem Kémia Tanszékén. Ezt követően, 1992-ben, a texasi University of Texas Southwestern Medical Center at Dallas Immunológia és Mikrobiológia Osztályára és Rákkutató Központjába kaptam meghívást. (Csak az egyetem tudományos kaliberének szemléltetése végett jegyzem meg: ma négy Nobel-díjas kutató végzi itt világhírű kutatómunkáját: Dr. Michael Brown, Dr. Joseph Goldstein, Dr. Johann Deisenhofer és Dr. Alfred Gilman.) Az AIDS-kutatást az USA-ban is folytattam, itt azonban egyre inkább túlsúlyba kerültek annak immunológiai viszonylatai. Emellett résztvettem a rák, fertőző betegségek és autoimmun betegségek molekuláris és celluláris szinten történő kutatásában. Utóbbiakra már a Baylor Egyetem Orvosi Kara mellett működő Immunológiai Kutatóintézetben került sor, szintén Dallasban.

Elért eredményeimet nemzetközi tudományos konferenciákon (pl. Magyarországon, Hollandiában, Csehországban, USA-ban, Japánban) és elismert tudományos folyóiratokban (pl. Phytochemistry, FEBS Lett., Acta Virol., J. Immunol., J. Infect. Dis., Nat. Biotechnol., Nat. Med., Eur. J. Immunol., J. Exp. Med.) tettem közzé. Az AIDS kutatásban elért eredményeinket a Szlovák Tudományos Akadémia anyagi elismerésben is részesítette. Résztvettem a Szlovák Rádió Magyar Adásának ismeretterjesztő műsoraiban (Tudomány és Technika, Kaleidoszkóp), tagja vagyok a Szlovák és Amerikai Kémiai Társaságoknak, valamint a Biokémiai Társaságok Nemzetközi Szövetségének.

Jelenleg a kémia oktatásában kamatoztatom ismereteimet (University of Texas at Arlington, Austin College, Sherman, Texas). Itt kevesebb a kutatómunka, de a tanítás különleges élményekkel gazdagít. Bár nincsenek eget rengető felfedezéseim vagy találmányaim (mindig csak a tudományos kutatás közkatónájának tartottam magam), eddigi munkám mégis örömmel és megelégedéssel tölt el.

Ez év januárjában az orvostudomány Einsteinjének, Selye Jánosnak, a stresszelmélet világhírű kidolgozójának 100. születésnapját ünnepelte a tudományos világ. Tiszteletére előadás-sorozatot tartottam orvosnak készülő diákjaimnak a stressz tudománytörténetéről és a világhírű tudós életpályájáról. Zaklatott világunkban, de különösen itt, Amerikában, ez most nagyon idevágó téma és memento.

Engedtessek meg, hogy portrémat Selye János egyik gyakran idézett, szép gondolatával zárjam:

*“Ismerd el, hogy tökéletesség nem létezik,  
de mindenfajta teljesítményből  
van csúcsteljesítmény;  
elégedj meg azzal, hogy eléfé törekszel.”*



*a Vasárnap főszerkesztője, író*

### Üzenet egykori diáklánytól

Nagy tiszteletlenség volna tőlem, ha elkezdeném most mesélni, milyen is volt érsekújvári gimnazistának lenni, én, aki könyvben írtam meg mindent, ami 1977 és 1981 között az ódon falak közt történt meg velem. Mert akit érint s akit érdekel, az tudja, hogy Részó Zoltán Újvári gimnazistákja óta, mely a két háború közti időszakot taglalja, a Lilla naplója a diktatórikus rendszer iskolásának emlékirata. De mert mégiscsak elért az a megtiszteltetés, hogy az intézmény „híres” diákjaként kaptam



a felkérést, nem térhetek ki teljesen előle, elismétlem hát azoknak a nevé, akikre a legszívesebben emlékszem, akik bánni tudtak velem, akik elviseltek s nem meg-. Érdekes és biztosan engemet jellemez, hogy a legnagyobb szerűbbek közvetlen nem tanítottak (így aztán könnyebb is volt elviselniük nem éppen szerény személyemet). Fodor tanárnő, ki csakhamar Perželné lett, és Stancz tanár úr a versmondó tehetséget látva meg bennem, közös erővel okítottak a lírai művek megfelelő interpretációjára s a szép magyar beszéd minden csínjára. Fáradtságot és szabadidejüket nem kímélve, órákői szünetekben és tanítás után hallgattak meg századszor is, ha kellett, majd elnéző mosollyal, szó nélkül konstataáltak, ha egy-egy eredményes verseny után hivatalos magyartanárom a saját tanítványának tekintett. Az idő őket igazolta. Úgy terveztem, ha tanár leszek, hozzájuk fogok hasonlítani. A sors viszont másként hozta, nem lettem tanár.

Hornyák tanár úr a bátyámnak volt osztályfőnöke, s talán ez okból karolt föl, és segített szóval, gondolattal, majd a végső finisben cselekedettel, majdhogynem leérettségizett helyettem matematikából. Bár ő sem tanított, hozzá is mindig mehettem, ha sérelem ért vagy kudarc, türelemmel végighallgatott, s ez abban az időben is nagy segítség volt.

Az iskolán kívüli túlméretezett aktivitásomban, a lapcsinálásban és egyéb kulturális akciókban csendestársként állt mellettem az akkori igazgatóhelyettes, egyébként tornász Tóth Sándor. Ez azért is érdekes, mert amellet, hogy ő sem tanított, azért azt jól tudta, hogy a testnevelésórákon sem vagyok olyan ügyes, mint azt a nyüzsgésemmel elhitetem, és hát úszni sem tanultam meg olyan nagyon. Oros tanár úr viszont, aki ezt hetente kétszer, a tornaórákon tapasztalta, úgy tett, mint aki nem látja, s ennek az lett az eredménye, hogy negyedik végére már egészen jól hajlott minden ízületem.

Bár oroszul nem tanultam meg, Tárnok tanárnőnek köszönhetően sikeresen leérettségiztem a tárgyból, tőle főleg emberséget tanulva és elnéző szeretetet. Ugyanez volt a helyzet az angollal, azzal a különbséggel, hogy abból érettségit sem tettem, de Kovačič tanárnő mindig úgy viselkedett, hogy azt higgyem, ha akarnék, akár tehetnék is.

És annak ellenére, hogy Brigán tanár úrnak a fizikaórákon egy szavát sem értettem, a humorérzéke átsegített a legnagyobb nehézségeken, így nem ő volt és nem a tárgya, aki s ami miatt álmatlan éjszakáim lettek. (Mert bizony voltak, de hogy ki miatt, azt már elfeledtem.) Bár a Lilla naplójának megjelenése óta hallottam, valakinek azt mondta, „nem nagyon bírtuk egymást a Liszkával”, én mégsem így emlékszem rá s a múltra. Lehet, hogy az sem volt igaz, amit igaznak hittem volna?



Szívesen emlékszem még Száraz tanárnőre, a frissen végzett polgárisunkra, kicsi volt köztünk a korkülönbség, és ő is emberszámba vett.

És nem keltett félelmet bennem a szlovákos Klučková sem, sőt elhitette velem, hogy az ő anyanyelvén is majdnem olyan jól fogalmazok, mint a magamén. Talán ha egy kicsit többet gyötört volna, most bátrabban s biztosabban szólalnék meg a hivatalokban. De ő kíméletes volt, és szeretett minket, magyar gyerekeket.

Valakit biztosan kihagytam, ez a név szerinti felsorolások hátulütője. De akit szerettem, az tudja, hiszen véleményemet, érzelmeimet soha nem rejtettem véka alá. Azóta sincsen ez másként. Éppen ezért el kell még mondanom, hogy két éve, könyvem újvári bemutatóján az a megtiszteltetés ért, hogy egykori két segítőm, Peržel tanárnő és Stancz tanár úr gardírozott, s olyan örömmel fogadott, ahogy csak mester fogadhatja a tanítványt. Hogy is másként, hiszen ők is tudják, hogy bár óraadóim nem voltak, a tanítványuk vagyok, s amit elértem, azt a szüleimen kívül még nekik köszönhetem.

No meg azoknak, akik hagytak, hogy a Juventus körül forgolódjam, tehát nekik is bizony, akik nem szerettek. Mert hagyni ők is hagytak valamennyien.

Érettségi után ugyanis magyar--szlovák szakos lettem a Komenský Egyetemen, majd a Madách Könyvkiadóban dolgoztam szerkesztőként, voltam Új Nő-s, Új Szó-s (szerkesztettem évekig a Családi Kör és az Ízvilág mellékletet), vagyok Kópé immáron hat éve, s jelenleg főszerkesztője a Vasárnapnak, minek kapcsán naponta eszembe jutnak a Juventus körüli huzavonák, s azt mondom magamban gyakran: ez jó iskola volt nekem.

*Köszönöm.  
Cs. Liszka Györgyi*



1977.

*Akarsz-e együtt a sötétbe menni,  
Gyerekszívvel fontosnak látszani,  
Nagykomolyan az asztalfőre ülni,  
Borból-vízből mértékkel tölteni,  
Gyöngyöt dobálni, semminek örülni,  
Sóhajtvá rossz ruhákat öltetni?*

szeptember 5.

Vettem ezt a jó formájú kis füzetet. Először arra gondoltam, hogy mottókat írok majd bele, de aztán elvettem az ötletet, hiszen annyi mottós könyvem van már, s a legutóbbi sem telt még be. A testvérem meg amúgy is régóta noszogtat, hogy írjak már naplót, mert az milyen hasznos, úgyhogy éppen itt az ideje. Mert gimnazista lettem. Vége a nyugodt kis kényelmes életnek. Naponta hajnali ötkor kelhetek, öt ötvenkor ugyanis már indul a vonat a városba. Még szerencse, hogy a szomszéd faluban fölszáll rá Dobosi Tünde is, akivel együtt jártam alapiskolába. Így talán könnyebben megszokom. Különben izgalmasnak mutatkozik a dolog. Osztályfőnökünk Kellér László lett, magyar--töri szakos. Nem sok jót mondanak róla, ennek ellenére most még nagyon kedves. Különösen velem. Azt mondja, nagyon okos volt a bátyám, az iskola egyik büszkesége. Úristen, ez azt hiszi, majd én is az leszek! Hát, majd rájön! Gondolom, ennek köszönhetően jelölt engem az osztályelnöki tisztségbe, mondván, addig is, míg megismerjük egymást. Addig is..., mi a fenét fogok én csinálni? Arról nem is beszélve, hogy úgy néznek rám a többiek, mint valami felsőbbrendűre. Egy osztályba járok egyébként Zsolnai Lacival, akivel tavaly



egy orosz szavalóversenyen vettem részt. Ő is megismert, mert rögtön megválasztásom után odajött, hogy „Elnök elvtársnő, nem találkoztunk mi már véletlenül valahol?” Én marha, meg azonnal rávágtam, hogy persze, találkoztunk, itt és itt, ezt és ezt mondta, s hogy nekem mennyire nagyon tetszett. Hogy én milyen naiv vagyok! Csak utólag jöttem rá, hogy meg kellett volna várnom, ő emlékezzék vissza rám. Mert ez a srác olyan öntelt képet vágott rögtön, olyan önelégülten terült el a padjában, amitől nekem a hátamon föláll a szőr. Meg is beszéltek a Tündével hazafele, hogy milyen unszimpatikus.

### november 15.

A srácaink minden óra előtt a pályán fociznak, egy megfigyelőt küldenek a sarokra, aki jelzi a tanár közeledtét. Akkor az egész banda egyszerre betódul az ajtón, s az én legnagyobb csodálatomra, mire pedagógusunk elsétál az asztaláig, az egész osztály vigyázzban áll a padok mellett. Ma is így volt, ma is szegény szemüveges Kollát Gabi volt a leső, dörmögő hangján oda is kiáltott, hogy jöjön!, mindenki berohant, az oszi meg csak őt látta, csak őt hallotta, a fél óra azzal telt, hogy minden aljas, alattomos féregnek elmondta szerencsétlen Gabit, még példálózott is a többiekkel, hogy bezzeg azok rendben készülnek az órára: -- Úgy látszik, Kollát fiam, csak maga tud már mindent, mert egyedül magának nincs szüksége az ismétlésre -- et cetera, et cetera, még felelni is kihívta, bevágott neki egy ötöst töriből, az a nagy mulya kölkök meg csak állt, egy szót sem szólt, hogy hisz a tanteltás fia is, meg foci, meg mindenki, csak ő egyedül nem... Csak nézett azzal a jószágos nagy szemével a pad alá, és senki meg sem szólalt, a nagy eszű eminens Zsolnai Lacika sem, aki a barátjának nevezi magát, meg az egész focizás az ő ötlete mindig, akárcsak, hogy a Kollát Gabi legyen a leső... Én meg egyre szaporábban kapdostam a levegőt, remegni kezdett a bensőm, aztán a kezem, éreztem, kipirulok, mindjárt előnt a mérge, főleg az oszi nyálás szájú alattomos fiacskája miatt, aki nem áttallott még kárörvendően röhögni is..., és akkor, ott az első padban, abban a pillanatban tudatosult bennem, miért is én vagyok (addig is...) az osztályelnök, s fölugrottam:

-- Tanár elvtárs, kérem, elnézést, de félre tetszik érteni a helyzetet.

És elmondtam neki szépen, tisztességesen, aránylag visszafogottan, hogy bár nem az én tisztém volna mindezek közlése, mert leányzó lévén nem fociztam, de ha fiú volnék, biztosan én is köztük lettem volna, s már megbocsásson az egész osztály, de nem tartom tisztességesnek, hogy szemrebbenés nélkül magukra vállalják a szorgalmas, ismételtető gimnazista szerepét, s az erkölcs magaslatán érezve magukat, hagyják, hogy egy ártatlan társukat lemocskosgazemberezzék. Különben mint osztályelnök (addig is...) kijelentettem, hogy a fiúk közül egyedül Kollát Gabi ismételt volna az osztályban jól nevelten, ha a többi srácnak nincs szüksége rá, hogy jelezzen. Persze, Tünde azonnal csatlakozott:

-- Igen, tanár elvtárs, ez így volt.

Aztán néhány fiú is elmotyogta, hogy fociztunk, meg ja, mind kint voltunk, Zsolnai Laci hátradőlve a székén csak ennyit mondott:

-- Igaza van az elnök elvtársnőnek.

Az oszi csak bámult tátott szájjal, kivillant az összes aranyfoga, vigyorgott, bólogatott, majd annyit szólt, hogy örül ennek a nagy összetartásnak, látja, gyorsan összekovácsolódott az osztály, még új anyagot is elfelejtett föladni, kicsöngettek, és elhúzta a csíkot. Semmi elnézést, Kollát fiam, félreértés történt, mintha a Kollát Gabi csak egy fikció lett volna, mintha nem lett volna elmondva minden aljas csalónak, mintha nem is kapott volna érdemtelenül ötöst. Az meg odajött hozzám, odaállt esetlenül fölém a hajlott hátával, zavartan megvakarta az orrát:

-- Kösz, nagyon jólesett, de nem köllött volna, még bajod lesz miattam.

A többiek meg lerohanták, miért ilyen hülye, hát nem elég szólni, hogy jön, hanem közben futni is kell!

Ez a nagyszünet után volt, a hetedik órára jöttek a harmadikosok az angolterembe, Madari Robi, nagyon jópofa srác, meg lehet rajta szakadni, meg a barátja, Horváth Robi, aki már kevésbé, az embernek kilencvenfokos szögben kell hátra meghajolnia, ha vele



beszél, annyira belehajol a képébe. Szóval ők már tudták, hogy valami történt nálunk, merthogy az oszink eldicsekedte, micsoda osztálya van, micsoda osztályelnökkel.

Ebédre menet csatlakozott hozzánk a Jancsi fiú, s ő is mondta, hogy hallotta a harmadikosoktól, milyen klassz kis karakán csaj vagyok. El kellett mesélnem az egészet, amire azt mondta, nem hiszi, hogy náluk szólt volna valaki.

-- Úgy csodállak téged, Lilla, olyan, mintha nem is elsős volnál.

Talán, mert már betöltöttem a tizennégyet, s nem tudom, mi vár, mi vár, mi vár rám.

### december 23.

Utolsó nap a téli szünet előtt. Ma volt az elsősök avatása, az úgynevezett immatrikuláció, meg a gólyabál. Az egész nap ezzel ment el. A harmadikos fiúk szervezték, beöltöztek mindenféle maskarákba, lányruhákba, és a tanítási órákkal nem törődve járták az első osztályokat. Mondták már előre Madari Robiék a harmadikból, hogy nem úszom meg, mert a legszebb lányokat elrabolják és megkínózzák, de persze, nem hittem el. Egyrészt korántsem vagyok a legszebb lányok, másrészt pedig, nem élünk a középkorban. Második óránk kémia volt, egyszer csak berobbant az ajtó, betódult egy csapat maskaraság, néhány lányt kihurcoltak, noná, hogy engemet is... Én nem tudom, miért nem maradhatok ki soha a hülyeségből? Aztán ott a Sziget folyosóján jól bekenték a képünket fekete cipőkrémmel. Négyen-ötven lányok ott visítottunk, mint a kismalacok, aztán betódultunk a mosdóba, s próbáltuk a jéghideg vízzel valahogy lemosni a bokszt. Nagy nehezen sikerült ledörzsölnöm az arcomról, de a nyakamon meg a pulóverem nyakán ott maradt a nyoma, a szagáról már nem is beszélve. Egész nap úgy éreztem magam, mint egy fényesre boksztolt bakancs. Később megtudtam, hogy Ihász Feri, az aktivistánk intézte így a dolgokat, már ami engemet illet. No, de ez csak a kezdet volt, mert délután a Csemadok épületében kezdődött az igazi nagy avatás. Minden elsősnek rajzlapból készített, hatalmas zöld számfület gumiztak a fejére. A színpadon pedig a harmadikos fiúk amolyan középkori ítélőbíróság képében, hóhéruhában, miegyebek. Egy hosszú papírtekercsről felolvasták, hogy mit nem szabad tennünk ezentúl, és mit muszáj, aztán egyenként föl kellett mennünk a színpadra, s mindent végigcsinálni, amit mondanak. Például beledugni a fejünket egy vécékagylóba, hagyni, hogy bekenjék az arcunkat lekvárral, mustárral, hogy fejbe vágjanak egy húsklopfolóval meg egy hatalmas, vaskos könyvvel és hasonlók. No, de ezek után végre igazi gimnazisták lettünk, megszűntek a felsőbb osztályokba járók kiváltságai felettünk. Meglehetősen kellemetlen volt az egész, de számomra csak ez után jött az igazán kínos dolog. Megszólt a zene, kezdődött a tánc. Ahogy én nem szeretek táncolni! Az igazat megvallva nem is tudok. Frászt kapok, ha megszólal a zene, és nekem esetleg mozognom kell rá. Hát, ma is frászt kaptam, nem is egyszer. Először akkor, mikor a színpadon állva lekvárosan, mustárosan megláttam a lent röhögő tömegben Tótfalusi János méltatlankodó arcát. Aztán meg a zene hallatára. Le is ültem gyorsan a fal mellé az ajtónál. Úgy tettem, mint akinek valamilyen nagyon fontos elintéznivalója van, kotorásztam a táskámban, szortíroztam a Juventus-anyagokat. Egyszer csak ott állt fölöttem a Jancsi. Természetesen visszautasítottam, köszönöm, nem táncolok. Ültünk most már ketten a fal mellett, az ajtónál. Döcögve, akadozva indult a beszélgetésünk, de nem kellett nagyon sokáig kínlódnunk, mert megjelent Ihász Ferike (ekkor kaptam frászt harmadszor), s ő is táncolni hívott. Természetesen neki is ugyanazt mondtam, ültünk tehát immáron hárman a fal mellett, az ajtónál. Feri magyarázkodott, hogy mondani szeretne valamit, de nem most, majd később, Jancsi meg egyre csak azt kérdezgette, mikor megyünk már táncolni. Mint a perces! Ekkor kilépett a tömegből Horkai Feri egy másik harmadikos fiúval -- fölismertem, ők boksztoltak be délelőtt -, megkaptak két oldalról, s már benn is álltam egy táncoló kör közepében egyedül, rivaldafényben, hú, de rossz volt! A viláért nem akartak visszaengedni, végül nagy nehezen rábírtam őket, hogy jöjjenek oda velem a két fiúért, akiket az imént kikosaraztam. Így táncoltunk hármásban, Feri, Jancsi meg én a kör közepén. Három-négy számot tapoghattunk végig, amikor azt látom, hogy Ihász Feri kabátban, fordul ki az ajtón. Horkai Feri mondta aztán, hogy hazaindult, merthogy nem érzi jól magát. Jancsi meg egyre csak az-



zal volt elfoglalva, hogy az avatóimat szidalmazza, mivel elviselhetetlennek tartotta azt a förtelmes bokszt- meg mustárszagot, amit feléje árasztottam. Tényleg hülye, jól gondoltam én az év elején. Mindig az első megérzésre kell hagyatkozni! Mondta csak a magáét, én meg Ferikére gondoltam, a szomorú nagy barna szemére, meg arra, hogy annak idején a hideg osztályban gémberedett ujjakkal körmölte a beszédemet, és közben tudtam, hogy ez a fiú már többé nem akar nekem mondani semmit...

Hát, ennek is vége lett. Sietnem kellett a vonatra.

## Ujváriné Császár Éva

1977-1981

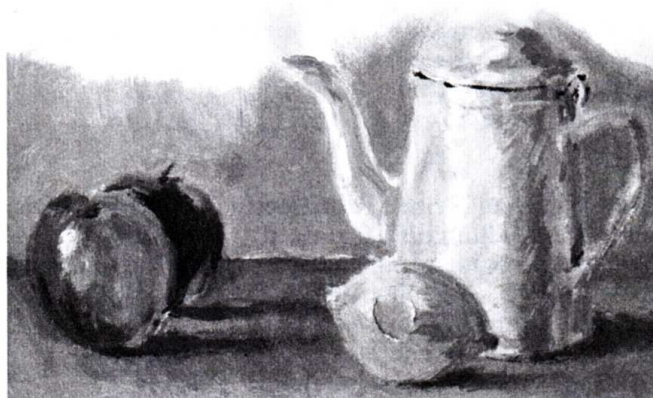
*A veresegyházi Pedagógiai Szakszolgálat munkatársa,  
az ELTE Pedagógia és Pszichológia Karának hallgatója*

1963-ban születtem Léván. Pozbán cseperedtem fel, a református lelkész harmadik gyermekeként. Ezek a korai évek egész további életemet meghatározták. Itt tanultam meg, hogy a megelégedettség, békesség, nyitottság, szeretet és a kultúráltság nem függ az anyagi jólétől, a település nagyságától, stb.

1977-81 között az érsekújvári gimnázium diákja voltam. A mi évfolyamunk volt az első, akik a 8. osztály után kerültünk a gimnáziumba, tehát „válogatott” csapat voltunk és valóban sokan közülünk egyetemet végeztek, professzorok, kutatók, vállalkozók lettek és szinte mindenki példás családi életet él. Gimnáziumi éveimből szívesen emlékezem egy-két tanáromra, mert a tudáson kívül emberségre, toleranciára, merészségre, elveink és magyarságunk melletti kiállásra tanítottak. Ilyen pedagógus volt Brigán Zoltán, Geleta Ernő, Barák József.

Az érettségi után családommal Magyarországra kerültem. 1982-86 között a Bárcei Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola hallgatója voltam Budapesten és itt szereztem diplomát oligofrén pedagógia-logopédia szakon. A főiskola után több mint 10 évig a Gyengénlátók Ált.Iskolájában és Módszertani Intezetében voltam logopédus. Ez idő alatt férjhez mentem és két fiam született. Később Veresegyházra költöztünk és immáron 11 éve a helyi Pedagógiai Szakszolgálat munkatársa vagyok. A főiskola befejezése óta fontosnak tartom az állandó tanulást, hiszen csak így tud az ember a szakmájában naprakész lenni. Jelenleg is az ELTE Pedagógia és Pszichológia Karának hallgatója vagyok.

A mostani gimnazistáknak üzenem, hogy a trendek, -izmusok, politikai irányzatok változnak, de ők ragaszkodjanak a valódi értékekhez, higgyenek magukban, álmaikban és a jövőben. Művelődjenek, lássanak világot, ismerjenek meg más kultúrákat. Így, magyarként, boldoguljanak.







*A nyitrai Konstantin Egyetem Természettudományi Karának kémia tanszékén egyetemi oktató (adjunktus), Tardoskedd polgármestere, az ELTE Pedagógia és Magyar Tudományos Akadémia külső köztestületi tagja*

Az iskolai évek egy vidám történettel kezdődtek számomra. Miután megvolt a tanévnyitó az iskolaudvaron, és felmentünk az osztályba, az ott tartózkodó szlovák tagozatos fiú csak a teremben eltöltött első öt perc után - mert nem értett egy szót sem - eszmélt rá, hogy ő bizony nem jó helyre jött, és csak ezután kereste meg az osztályt, ahová tartozott. Természetesen nem csak erre emlékszem a diákévekből. Szívesen emlékszem vissza osztálytársaimra, akikkel mindmáig tartjuk

a kapcsolatot, továbbá tanárainkra, akik legjobb tudásuk és ismereteik alapján igyekeztek egy olyan induló tudással felruházni minket, amire a későbbiekben építhettünk. Szívesen emlékszem vissza osztályfőnökömre, Csizmadia Bélára aki a matematika mellett emberségre is próbált nevelni minket, Tóth Sándor igazgató úrra, akivel ugyan nem kerültünk napi kapcsolatba, de mindenki számára ő volt az „IGAZGATÓ úr“, akit tiszteletlenség lett volna csak úgy megszólítani, például a folyosón. Szlovák tudásom alapjait Kovačič Beátának köszönhetem, aki rávett arra, hogy az előírt szlovák kötelező olvasmányokat el is olvassam, mert az elkerülhetetlen beszámolót csak így lehet abszolválni. A többi tanárom közül kiemelném Imre Adriannát, aki a kémia rejtelseibe vezetett be, és lehet, ennek köszönhetően is választottam a vegyészeti pályát, de megemlíteném Kermét Lászlót is, aki a magyar öntudatot próbálta belénk nevelni. Összeségében elmondhatom, hogy a gimnázium olyan alapokat adott, amelyekre támaszkodhattam későbbi tanulmányaim során, és olyan tartást, hogy mindig tudjam, honnan jöttem és hová tartozom. Az már említett egyik tanáraink egyikének bejárati ajtó melletti kabinetjének falán volt ez az idézet: „Szívet cseréljen az, aki hazát cserél“. Ez sajnos a mai napig aktuális üzenet a mai diákság számára is, akik az iskola befejezése után a jobb élet reményében elhagyják szülőföldjüket, de remélem, hogy a Pázmány Péter Gimnázium diákjainak helyén van a szíve, és tudásukat közösségünk javának szolgálatába állítják majd!

### Tanulmányok:

1983-1987	Gimnázium, Érsekújvár
1987 – 1992	Comenius Egyetem, Természettudományi Kar, Pozsony matematika – kémia tanári szak
1998 -2004	Konstantin Egyetem, Természettudományi Kar, Nyitra levelező PhD. -képzés – fizikai kémia
1999	PhD. – disszertációs elméleti vizsga
2000	PaedDr. – rigorózus vizsga
2001	MTA – Arany János Közalapítvány Tudományos Ösztöndíj
2004	PhD. – doktori disszertációs munka megvédése Téma: A TCNE és a $\pi$ -elektron-donorok közti komplexek elméleti és experimentális vizsgálata
2006	MTA, HTMT ösztöndíjas

### Szakmai életút:

1992	Konstantin Egyetem Nyitra, Természettudományi Kar Kémia Tanszékén egyetemi oktató (adjunktus)
2004-2006	Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa – parlamenti képviselő
2004-2006	NATO Parlamenti Közgyűlés Állandó Szlovák Delegációjának a tagja
2006	Tardoskedd község polgármestere
2006	Magyar Tudományos Akadémia - külső köztestületi tag



*bábszínész és bábrendező*



1987-1991 között látogatta iskolánkat, osztályfőnöke Stancz György volt. Diákként az ő vezetésével kapcsolódott bele a Tompa Mihály Vers- és Prózamondó Versenybe, valamint a Szép Magyar Beszéd kiejtési versenybe, melyek országos döntőiben is kitűnően szerepelt. Érettségi után a Komáromi Jókai Színház stúdiósa lett, majd a Pozsonyi Színművészeti Főiskola bábtan-székén szerzett diplomát.

Már főiskolásként francia, német, lengyel, osztrák, magyar közönség tapsolt neki. Amikor diplomával a zsebében visszatért Komáromba, a Hyppolit, a lakájban ő volt Mimi, a lokáltáncosnő, a Liliomfiban pedig Erzsí. Játszott zenés darabokban is: a Fekete Péter operettben, a Légy jó mindhalálig c. musicalban. Első bábrendezése ugyanitt a Cseppmese volt.

Jelenleg Pozsonyban él, párjával, Roman Anderle bábtan-technológussal és díszlettervezővel nevelik négyéves kisfiukat.

## Kopasz-Kiedrowska Csilla

1958



*újságíró*

Felnőtt fejjel szinte hihetetlen, hogy alig tizenhét évesen éretté nyilvánítottunk, s erről papírt is kaptunk. Neki-vághattunk az életnek, világmegváltó tervekkel. A világot egyikünknek sem sikerült megváltania – mert a világ nem tartott rá igényt, de ez nem is baj. Terveink – bár módosulva és megszelídülve, valóra váltak. Vagy mégse?

Csak magamról beszélhetek. Friss érettségi bizonyítvánnyal a zsebemben és rikító rúzzsal a szájamon (egy felnőtt nőnek nem tilthatod meg, hogy fesse a száját, mondtam felháborodott apámnak). Minden akartam lenni, csak pedagógus nem. Legfőképpen a színészi pálya vonzott, mégis az újságírásnál kötöttem ki, matematika-fizika szakos tanári oklevéllel. Ennyit a megvalósult tervekről. Visszagondolva mégse bánom, hogy a műfordításnak és az írásnak szenteltem az életem. Ezt nem lehet abbahagyni, s (mily előny!) ebből kiöregedni sem lehet.

• Mindig jó visszatérni az iskolánkba. Oly kedves az emlékezés. A múltidézéskor – és itt megkövetem egykori iskoláimat – nem a jóra-szépére nevelő tanintézmény jut eszembe, hanem az osztálytársak, akikkel együtt követtük el az apró bűnöket. Micsoda gyönyörűség volt, ha sikerült egy órát elbliccelni. Nem ellógni, csak például elhalmozni a tanárt nem a tantárgyhoz illő kérdésekkel, s lesni, mikor csengetnek ki végre.

Ártalmatlan csínytevések kora, de kár, hogy elmúltál!

Hát ilyesmik jutna az eszembe, most is. Az ember vén fejjel ugyan a lelke mélyén



tudja, hogy az iskola nélkül (lelkiekben) szegényebb volna, mégse a hála az, amit érez. Szívet melengető vidámság tölti el, ha emlékezik: a legjobb osztályra (amely természetesen a miénk volt), a legjobb osztályfőnökre (aki természetesen a mi drága Miska bácsink volt), s a legjobb iskolára a világon – amely természetesen a miénk. És az is marad.

## Lacza Tihamér

1964 -1968



*író, a Szlovák Rádió magyar adásának szerkesztője, Szabad Újság szerkesztője, a Corvinus Egyetem óraadó tanára, a Selye János Egyetem tudományos munkatársa*

Amikor 1964 januárjában arról kellett döntenem, hogy a köbölkúti magyar alapiskola befejezése után hol folytassam a középiskolai tanulmányokat, mivel egyetemre készültem, tulajdonképpen csak két lehetőség közül választhattam.

Vagy a falunktól 17 kilométernyire fekvő Párkány magyar gimnáziumába jelentkezem, vagy a majdnem kétszer olyan messzire lévő Érsekújvár több mint 100 éve fennálló gimnáziumát választom. Az ilyen döntések háttérében csak látszólag állnak racionális okok, hiszen a kisebb távolság inkább Párkány mellett szólt volna, annál is inkább, mert úgy élt a köztudatban, hogy a két város középiskolái között nincs számottevő színvonalbeli különbség. Engem mégis inkább a háromszor népesebb Érsekújvár vonzott, és végül ez bizonyult döntőnek.

Az érsekújvári gimnázium patinás épületében akkor még megfért a szlovák és a magyar tagozat is, bár a közös igazgatás már abban az időben sem volt zökkenőmentes. Bejáró diák voltam, és rendszerint a vonaton írtam a házi feladataimat. Őszintén be kell vallanom, hogy egyik-másik tantárgyat inkább magánszorgalomból, alkalmi kiadványokból tanultam, mert sem használható tankönyvünk nem volt (pl. biológiából vagy kémiából), sem pedig olyan tanárunk, aki ezeket igazából „pótolni” tudta volna. De mégis jó lecke volt, mert az önművelésre szoktatott; ekkor kezdtem rendszeresen ismeretterjesztő és szakkönyveket olvasni, és mindig megvettem az érsekújvári vasútállomáson az Élet és Tudományt vagy a szlovák és a cseh nyelvű ismeretterjesztő lapokat. Akkor még egy szlovákiai magyar tudomány-népszerűsítő havilap is létezett (címe Természet és Társadalom volt), olykor-olykor ez is a kezembe került. Természetesen az újvári gimiben is volt jó néhány kedves tanárom, akik közül a magyar és az orosz nyelvet oktató Barák Józsefet és Hornyák Pál matematikatanáromat külön is kiemelném. Jóska bácsitól megtanultuk a magyar irodalom történetét, de a fogalmazás óráit is szerettük, mert az önálló látásmódra és stílusra igyekezett rávezetni bennünket; óva intett a közhelyektől és a sematikus megoldásoktól. Egyszer felolvastatta velem a fogalmazásomat, mint az általa legjobbnak tartott szöveget (ha jól emlékszem a másodikok hagyományos sítúrájáról szóló élménybeszámoló volt a téma). Meglehet, ez volt az a pillanat, amikor a tudatalattimban elraktározódott az a lehetőség is, hogy egyszer talán még a tollforgatással fogom előteremtteni a kenyérré válót, jóllehet akkoriban a tudományos pálya lebegett a szemem előtt.

Hornyák Pali (mert csak így hívtuk őt egymás között) olyan közvetlenül és elegánsan adta elő a matematikát, mintha csak egy kecses női láb szépségeit ecsetelte volna. Elsősorban neki köszönhetem, hogy sikeresen felvételizhettem a prágai Károly Egyetem Természettudományi Karán a kémia szakon, ahol bizony matematikából is alaposan kifaggatnak bennünket. De őszintén meg kell mondanom, hogy a kémia-, illetve a biológiatanárommal nem volt igazán szerencsém, pedig ez a két tárgy, meg a földrajz



volt a „kedvencem”. Mivel már eltávoztak körünkből, nevüket tapintatosan elhallgatnám. Egy dologra azonban rákényszerítettek – és ez valahol még az érdemük is –, jelesül arra, hogy önmagamat képezzem, mint egy autodidakta, és azóta ez a folyamatos önművelés a véremmé vált.

A szlovák részlegen is ismertem egy-két tanárt, Černák professzor példának okáért nagyszerű kémikus volt, és természetesnek tartotta, hogy a szlovák diákokkal együtt készüljek az országos kémiai olimpiára. Amikor először sikerült győznöm a szlovákiai döntőben, meglepődött ugyan, de őszintén örült az első helyezésemnek.

A gimnáziumhoz sok szép élményem fűződik, s nemcsak tanulmányi sikerek (a kémiai olimpia szlovákiai döntőjében kétszer végeztem az élen), hanem életre szóló barátságok is. Igaz, az élet messzire sodort hajdani osztálytársaimtól, de mindig nagyon örülök, ha találkozom velük, vagy hallok felőlük. Az idén lesz 40 éve, hogy leérettségiztem, és már nagyon várom az érettségi találkozót. Talán akad majd valaki az egykori osztálytársak között, aki megszervezi. Sajnos egykori „osztályelnökünk” – Kucséra Ági –, aki a korábbi találkozókat nyélbe ütötte, hirtelen távozott közülünk és már csak odafentről szurkolhat nekünk. Korpás Béla, aki igen szegény sorból indult, de kitartó igyekezettel és szorgalommal egészen a tanári diplomáig eljutott, úgyszintén nincs már közöttünk, alig múlt 25, amikor elszóltotta őt a teremtő. Pedig mennyire szeretett volna tanítani, és talán még költőként is sokra vihette volna...

Egy ilyen visszapillantásból a humor sem hiányozhat. Sok vidám dolog esett meg velünk, például a vég nélküli focimeccsek során, amelyekkel a bejárók a busz vagy a vonat indulásáig mulatták az időt a gimnázium udvarán. De számomra mégis az érettségi vizsga egyik pillanata volt a legkomikusabb. Éppen a műanyagok tulajdonságairól és felhasználásáról szövegeltem a tábla előtt, amikor váratlanul felsikírtak a zöld posztóval letakart asztal mellett ülő tanárnők. Valaki ugyanis óvatlanul felborította az asztalra helyezett és addig ismeretlen tartalmú fémdobozt. Mint kiderült, egy kecskebéka rejtőzött benne, arra várva, hogy a biológia érettségi vizsgán a boncolás tárgya lehessen. Gondolom, igen megörült, amikor elhagyhatta börtönét és hatalmas ugrásokkal eliszkolhatott. Vagy öt percig kergették a szerencsétlent, végül a vizsgabiztosnak sikerült elkapnia, és utasítást adott a szabadon engedésére.

### **Pályám:**

Friss diplomásként Pozsonyban az SZTA Polimer Intézetének tudományos munkatársa voltam (1972–1975), majd a Hét szerkesztője, később főszerkesztője (1975–1995). 1995-től Pozsonyban a Szlovák Rádió magyar adását szerkesztem, emellett 2003-tól a Szabad Újság kulturális rovatának szerkesztője vagyok. 2002-től óraadó tanárként dolgozom a Corvinus Egyetem komáromi kihelyezett nappali tagozatán, illetve 2005-től a Selye János Egyetemen. Tudomány- és technikatörténettel, magyar művelődéstörténettel, általános kultúrtörténettel foglalkozom.

### **Megjelent köteteim:**

*Ember a szóban* (1985) – irodalmi tanulmányok, kritikák  
*A magyar tudomány évszázadai I–II* (1994, 1996) Kiss Lászlóval és Ozogány Ernővel közösen – tudománytörténeti portrék  
*Gondolatokból épült katedrális* (2001) – Kiss Lászlóval és Ozogány Ernővel közösen – tudománytörténeti portrék  
*A mi 20. századunk* (2002) – Dusza Istvánnal, Kiss Lászlóval, Ozogány Ernővel és Öllös Lászlóval közösen – a tudománytörténeti fejezetet írtam  
*Utazók, felfedezők, hódítók, kalandorok* (2003) – a földrajzi utazások és felfedezések története  
*Az ókor emlékezete – a sziklarajzoktól az ábécéig* (2004) – az írás kialakulásának és fejlődésének a története  
*Séta egy kertben* (2005) – irodalmi tanulmányok, publicisztikai írások, tudománytörténeti arcképek (Posonium Különdíjjal jutalmazták)  
*Bűvös táblázat – a kémiai elemek kultúrtörténete* (2006)



Ezen kívül több mint 30 tankönyvet és szakkönyvet fordítottam le szlovák és cseh nyelvből magyarra. Eddig több mint 2000 cikkem, tanulmányom jelent meg szlovákiai magyar és magyarországi lapokban, folyóiratokban. Jelenleg a *Zöld laboratórium – történetek növényekről és emberekről* c. könyvemen dolgozom.

## Pásztor Márta

1970-1973

*a Seattle Preparatory School matematika tanára*



A tanítás a szeretet egyik formája lehet – tapasztaltam diákként, vallom gyakorló pedagógusként. Szívesen gondolok vissza középiskolás éveimre. Ekkor kaptam útravalót, szellemi és érzelmi alapokat az életre.

1970 és 1973 között voltam az Érsekújvári Gimnázium, illetve az akkor még utolsó évben megnyitott Általános Műveltséget Nyújtó Középiskola diákja. Tanáraink mindegyike őszinte emberi értékekkel felruházott egyéniség volt. A három év alatt megszerzett tudást sikerrel kamatoztattam további tanulmányaim és későbbi munkám során. Az érettségit követően a prágai Károly Egyetem hallgatója lettem. Itt szereztem matematika-fizika szakos tanári diplomát 1978-ban. 18 éven keresztül tanítottam matematikát és fizikát a Dunaszerdahelyi Magyar Gimnáziumban. Az önművelés és új ismeretek szerzése mindig fontos volt számomra. Ehhez tagadhatatlanul egykori középiskolám adta meg az alapot. 1985-ben a Károly Egyetemen megszereztem a természettudományok doktora (RNDr) címet. Gyakorló tanárként eredményesen készítettem fel diákjaimat egyetemekre, főiskolákra, tanulmányi versenyekre. Évek múltán érettségi elnökként térhettem vissza egykori középiskolámba. Helyet foglalhattam a zöld asztalnál néhány egykori kitűnő tanárom mellett kollégaként. Felemelő érzés volt!

1996 óta az Amerikai Egyesült Államokban, a Csendes-óceán menti Seattle-ben élek. Itt is tanárként dolgozom egy egyetemi előkészítőben, a jezsuita Seattle Preparatory Schoolban. Matematikát tanítok, s már harmadik éve a matematika tantárgyközösség vezetője is vagyok. Úgy próbálok tanítani, oktatni, ahogy azt azoktól a tanáraimtól láttam, akikre mindig tisztelettel gondolok vissza. Barák József tanár úr egy életre megszerettette velem a magyar irodalmat és az orosz nyelv tanításával kitűnő alapokat adott más idegen nyelvek elsajátításához is. Osztályfőnököm Tóth Sándor tanár úr volt, akinek embersége, tudása és mindenkorai fellépése életre szóló követendő példa lett számomra. Csizmadia Béla és Brigán Zoltán tanár urak adtak olyan alapot matematikából és fizikából, amire bátran és sikeresen építhettem. Rehák és Geleta tanár urak kémia, biológia- és földrajzórái, Garajová tanárnő szlováknyelv-órái mindmáig az emlékezetemben élnek.

Különös szeretettel gondolok vissza Barák tanár úrra, aki nemes egyszerűséggel példázta, hogy tanárként az ember a tanítványaitól is tanulhat (magyar nyelv és irodalom jegyzeteimet évekig használta tanítása során). Olyan egyéniség volt, akiből áradt a szeretet. Fia, Péter elmondása szerint, nemcsak én, de húgom, Pásztor Szilvia (aki 1978-ban érettségizett) is azon diákjai közé tartoztunk, akikről szívesen beszélt otthon is, családjában. Barák tanár úr emléke, nagy mesélőtehetsége és tanítási módszere örökké bennünk él.

Most, több évtized elteltével is melegséggel gondolok vissza mindazokra, akik engem tanítottak. Gondolataikat öröm volt befogadni. Neveltek és szellemiséget adtak. Köszönet a megértésért, türelemért, s az életre szóló bátorításért!



*Szabadúszó író, fordító, újságíró, idegenvezető Prágában*

## Előszó

Hallott és belső hangokból áll ez a kötet: elődeim, ük-, déd- és nagyszüleim szólalnak meg a lapokon, beszélgetnek egymással és velem. A könyv történeteket tartalmaz, amik velük, bennük kezdődtek és velem, bennem folytatódnak. Valós és lehetséges történeteket. Hangokat. Összeolvadó és szétváló, egymással táncra perdülő hangokat.

Az ő történetük az én történetem, életem életük folytatása.



## Bevezetés

Anyai ükapám, Gáll Zsigmond, aki nevét néha egy l-lel írta, a Nyitra melléki, pár utcás Béd községből, egy magyar nyelvszigetről indult el az első világháborúba, onnan jutott el Komáromból egészen Vlagyivosztokba. A Zoboralji falvak Isten zsebéből hullottak ki, amikor a hegyek közt lépdelt: ilyen véletlenül keletkezett, ám isteni eredetű faluból származott az én ükapám, aki a Szibériában töltött évekről naplót vezetett cikornyás, máskor durva betűkkel, olykor ólomszürke ceruzaírással, más helyütt olajzöld tollal. Didergő kézzel és összeszorított ajkakkal, elszántan bánt a pennával a laktanyákon és a transzszibériai vasúton, a távoli, hideg és fenséges tajgában. A kopottbarna, kemény táblájú füzet elején „A háború könyve” cím áll.

A füzetet dédanyám nyomta a kezembe, aki sokat mesélt édesapja háborús élményeiről, például arról, hogyan dobták őt a halottak halmára, és hogyan kászálódott ki meztelenül a holtak közül. Dédanyám azt követően született, hogy ükapámat elvitték a frontra. Ükapám négy éves kisfiút hagyott hátra, és mire megjött a frontról, illetve az első harcot követő hadifogságból, négy éves kisleány várta. Kisfiát tífusz vitte el.

Ükapámat sosem láttam, még kopott fényképen sem, hajlott ükanyám pedig keveset beszélt, általában csak az „édeskéim, aranyoskáim” szavakkal üdvözölt, majd nagyokat hallgatott. Elhagyták őt a gondolatok és a szavak, csak bámult maga elé vagy ki az ablakon, az ujjait babrálta és hunyorgott. Úgy emlékszem rá, ahogy vaksin ül kis házikójában az ablaknál és kéri, hogy vágjuk ki az ablaka elől az erdőt, mert nem lát ki. Pedig csupán muskátlik nyíltak az ablakpárkányon. Ükapámat illetően ezért csak dédnagymamámra, Arpásné Gáll Rozáliára hagyatkozhattam, akinek kis kezításkájában mindig ott volt a gyűrt, elmosódott levél, amit édesapja küldött neki Szibériából. A fagyos világból érkezett forró levelet sosem olvastam, és dédanyám halálával nyoma veszett. De ükapám naplója fennmaradt, és nagymamám még köztünk él: \$ képzelete és valós élményei segítségével próbálom a félbeszakadt szálakat összekötözni.

Van egy kézzel írt, mintegy negyven oldalas háborús naplóm, amit mindmáig félttem kézbe venni és kinyitni, pedig egy sosem látott vérbeli rokon emlékeit érinthettem volna meg. De egy napon kíváncsiságom túlnőtt félszégemen, és óvatos kézzel belelapoztam.

## Dédanyám emlékezete

Nyáron vitték el apámat Szibériába, én meg ősszel láttam meg a napvilágot. Éjjel mentek el, megkondultak a harangok, a férfiak meg mentek, másztak fel sorban



a teherautóra. Anyámnak akkor már volt egy négyéves fia, de meghalt tifuszban. Kicszerél-tük egymást: az meghalt, én meg születtem. Amikor apám megjött a háborúból, nyolc éves kislány helyett négy éves kisleányka várta.

Egy esztendeig nem jött apámról semmi hír. Akkoriban mind kipusztultak a *gyerecskék*. A bátyám erős gyerek volt, annyira tudott volna nagyapámnak segíteni, mégis elragadta a halál. Nagyanyám mondogatta is anyámnak, hogy *lyányka*, ne haragudj rám, hogy ezt mondom, de miért nem a négyesztendősi gyerek maradt meg, minek ez a picinyke *lyányka*. Anyám szoptatott engem, és a könnyei csakúgy csurogtak rám, mert nem jött apámról semmi hír. Azt hitte tán, hogy meghalt.

Szegény apám, a 14-es háborúról sokat mesélt nekem. Elsőnek fogták el őket a harcban, amikor nekiindultak egy magas hegynek. A hegy tetején büjt meg az ellenség. *Mindüket lelődözték*, és körös-körül mindenütt halottak heverték, és akik életben maradtak, megijedtek, és hamarjában azok is lefeküdtek, és azt játszották, hogy ők is meghaltak. De az ellenség lerohant a hegyről és megforgatta őket, szívükbe hosszú kardokat szúrt, hogy egyik se keljen többé fel. Elhazudták magukat, de úgymint meghaltak. Apám is ott feküdt a kerékvágásban, a szekerek után maradt nyomokban, mert szekereken hordták az erdőből a fát, és a szekérnyomokban csakúgy folyt a vér, mintha záporosó zúdult volna le az égből, csorgott patakokban, a kerékvágásban.

Őt is megfordították, a katona kérte is, vegye le a hátáról a fegyverét és vesse el a puskát, aztán kezeket fel. Utána megkérdezte tőle, milyen vallású. Apám kivette a zsebéből a rózsafüzért, és keresztet vetett. Hisz ezek olyan vallásúak, mint mi, mondta az orosz, minket meg azzal húztak be, hogy a vallásunkat akarják elűzni. Hát megkegyelmeztek neki, de olyan helyre vitték, ahol nem volt semmi, csak rengeteg deszka, és apám azt mondta, igen veszélyes hely volt, de meg tudtak maradni. Sokan voltak ott, de olyan hideg volt, hogy amikor kaptak pár korty leveskét, már amikor főztek nekik, mert amúgy majd meghaltak éhen, olyankor, amíg bevitték a levest a deszkájukhoz, a kezük majd lefagyott, pedig a leves forró volt. Annyira hűvös volt Szibériában.

És betegség is volt arrafelé, skorbut betegségnak hívták, és nyugodtan kiszedhették a fogukat, csak megfogták két ujjal, és már a kezükben is maradt. Hát sokan meg is hal-tak, oszt jártak apámék a temetőbe is, de csak fa volt ott kereszt helyett a *födbe gyugva*, akárminő fa, hogy ott fekszenek, rajta a nevük, ha találtak náluk papírt.

Ilyen nagy veszélyben élt az én apám négy évig. Legelsőnek lődözték a társait agyon a veszedelemben, aztán az élöket meg szállították egész Szibérián át a vasúton. Amikor hazajött, Vlagyivosztokról mesélt, meg Mandzsúriáról. Öreg napjaira csak feküdt az ágyban vagy üldögélt, és lábát az ágy szélére lógatta, és csak mesélt. Hogy egyszer elmentek ütközetbe, ahol nagy rakásba hányták a halottakat, és amikor összehányták őket, forró meszet ojtottak és rájuk öntötték, úgy takarták be őket, hogy meg ne fázzanak, hogy ne legyen járvány a sok halottól. Szerencsére akkor még nem ojtották be a meszet, csak egymásra dobálták őket, apámat is, minden foglyot egy rakásra. Őt is megölték, ő is meghalt, legalábbis azt gondolták, és apám is úgy hitte, mert eszméletét veszítette. Berakták őt a halottak közé, ő meg nem ébredt fel. Szerencsére nem a rakás aljára került, hanem feljebb, de raktak a *hegyire* is, levegő sem jutott be közéjük, és apám is ott feküdt meghalva. És hazavitték anyámnak a halottas papírt.

Étette a tyúkokat és *rívogatott* magában, hát egy alkalommal csak kinyitódott a kapucska ajtaja, és ki jön be rajta, hát apám. Zsiga, hát te vagy az?, kérdezte. Én hát, felelte apám. Hisz itt a halottas papírod, mindjárt megmutatom, gyere csak be, hűledezett anyám. Hisz meg *vótam* halva, válaszolta erre apám. Hát akkor *hugyan vagyú itt?*, bámult rá anyám. Mindjárt elmondom, mondta apám.

És bejött a házba, de ő sem tudta pontosan, hogyan történt az eset. A halottak közt voltam, krákolta apám, de a mész még nem volt megolvasztva, így nem tudták ránk önteni a forró meszet. Felébredtem, folytatta, de nem tudtam felkelni, súlyos testeket éreztem magamon, a kezemet tudtam csak kicsikét megmozgatni, és kértem a Jóistenkét, hogy segítsen meg. Addig-addig mozogtam, míg valahogy levegő jutott be körém, a kezek meg a lábak közé, és kivergődtem magam, kibújtam, de nem tartott mindez rövid ideig. Meztelen voltam, a ruhák egy rakásra voltak hányva, azt sem tudtam, melyik



az anyém. Fogtam egy gatyát, magamra kaptam és beszaladtam a faluba, mesélt szakadatlan az apám, én meg az ajtó mögül hallgatóztam. (...)

És apám csak ült, és mesélt, valami csak hónapok múlva jutott az eszébe, de én csak arra emlékszem, hogy hazajött, és én nem mertem félbeszakítani, csak az ajtó mögül kukucskáltam, de egyszer csak kimerészkedtem a rejtekemről, és anyám szoknyájához bújtam. Hát ez meg kicsoda, kérdezte apám. A Rózsikánk, felelte anyám. Apám maga elé állított, jól a szemembe nézett, megforgatott, és erősen magához ölelt. Matyi meghalt, szipogta anyám. De apám mintha már sejtette volna. Szamárköhögésben, szólt anyám és megtörölte a szemét. Azt hittük, már sosem jössz meg. Majdnem ott maradtam, felelte erre apám.

A naplóját csak akkor dugta a kezembe, amikor már alig bírt járni. Nem kelt fel az ágyból sem, csak lógatta ki a lábát, és a párnája alól egyszer előhúzta a négyzet alakú, durva, vastag táblájú füzetet. Gáll Zsigmond: Az 1914-es világháború története. Ez állt a borítón. És még annyi: A háború könyve. Óvatosan belelapoztam, közben lopva apámra néztem. Egészen Vlagyivosztkba jutottam, sóhajtott. Közelebb voltam a ferdeszeműekhez meg Amerikához, mint hozzátok, édes lányom. Naplót vezetett, gondoltam, zord fagyban és zivatarban, napsütéses szép időkben. Néha reszkető kézzel írtam, mondta, de csak el tudod olvasni. Főleg a tajgában, nézett azzal a nézéssel a szemembe, ahogy első alkalommal tette. Megcsókoltam borostás arcát, és kifutottam a pajtába. A szívemhez szorítottam a füzetet. Félttem kinyitni, félttem, mi tör elő belőle, de aztán mégis felütöttem az első oldalon. Le sem tettem a végéig. Pedig a sötét már ráterítette palástját a pajtára, és a rések közt csak vékony csíkokban szűrődött be fénysugár.

### **ISKOLAI VÉGZETTSÉG**

- 1990-1994 Érsekújvári Magyar Tannyelvű Gimnázium  
 1994-2001 ELTE-BTK egyetemi oklevél magyar nyelv és irodalom szakon, főiskolai diploma német nyelvtanári szakon  
 2001-2002 DAAD-ösztöndíj, Humboldt Egyetem, Berlin kortárs német irodalom  
 2006 PhD tanulmányok az ELTE Nyelvtudományi doktori iskola Fordítástudomány oktatási programján

### **IRODALMI EREDMÉNYEK**

- 1994-1998 A „Tiszavirág” irodalmi rovatának vezetője, Budapest  
 1996-1999 A „Szőrös Kő” szlovákiai magyar irodalmi lap munkatársa  
 2000 SZMÍT (Szlovákiai Magyar Írók Társasága) tag  
 2001 Madách Imre-nívódíj az Egy férfi/A férfi című prózakötetért  
 2002/2003 E-MIL (Erdélyi Magyar Írók Ligája) tiszteletbeli tag FISZ (Fiatal Írók Szövetsége) tag  
 2005 MEGY (Műfordítók Egyesülete) tag  
 1994-2006 Rendszeres publikációk (vers, próza, fordítás) a Prágai Tükör, Szőrös Kő, Kalligram, az Irodalmi Szemle, A Dunánál, Nagyvilág, Lettre International, stb. irodalmi folyóiratokban

### **PUBLIKÁCIÓS TEVÉKENYSÉG**

#### **Verseskötet**

Vetkőzés avagy Beismerő vallomás, Nap Kiadó, Dunaszerdahely, SK, 1998

#### **Regény**

Egy férfi - A férfi, AB-ART Kiadó, Pozsony, SK, 2000

#### **Elbeszélések**

Rezdülések, AB-ART Kiadó, Pozsony, SK, 2003

#### **Útinapló**

Madagaszkári napló, FISZ, Budapest, H, 2003

#### **Novellák**

Mesél a múlt, AB-ART Kiadó, Pozsony, SK



## Pósa Kati

1989 -1993



*Peking, nyelviskola training manager*

A gimnáziumi érettségi után, Dél-Karolinában tanultam egy évet, amelyet az amerikai középiskolai diplomával fejeztem be. Ezt követően az USA-ban kezdtem egyetemi tanulmányaimat a Teikyo Egyetemen, ahol nemzetközi kapcsolatokat tanultam. Az első két szemeszter befejezte után Németországban, a Marburgi Egyetemen voltam cserediák. Németországban maradtam két és fél évig, majd átléptem az ausztrál Melbourne Egyetemre, ahol folytattam a választott szakomat. Újabb két szemeszter elteltével az egyetem Japánba küldött egy csereprogramra. Tokióban a Keio Egyetemen tanultam japánul egy évig, majd a következő két és fél év alatt politikát és diplomáciát hallgattam a Waseda Egyetemen. Lediplomáztam, majd német- és angoltanárként dolgoztam különböző tokiói cégeknél. Ezek után újra elfogott a felfedezési vágy, és három hónapra Kaliforniába utaztam, ahol japán és német nyelvet tanítottam egy középiskolában. Ám visszavágytam Ázsiába és 2003-ban Pekingben telepedtem le. Kínaiul tanultam, és most egy nemzetközi nyelviskolában dolgozom mint training manager. Több szebbnél szebb országot megjártam, átutaztam Ázsiát, Ausztráliát és Észak-Amerikát, és ellátogattam Dél-Afrikába is. Tapasztalatokra tettem szert, és sok mindenkivel volt alkalmam megismerkedni és barátságokat kötni. Mindezek ellenére éjszakánként még mindig magyarul álmodom.

## Rédey Iván

1985-1988

*Marketingigazgató, Budapest*



1989-ben érettségiztem a selmecbányai gimiben, így aztán joggal felvetődhet a kérdés: mi a fenét keresek én ebben az évkönyvben?... A válasz egyszerű: azt, hogy Selmecen érettségizhettem – az akkoriban külföldi egyetemekre felkészítő évfolyamban –, a jól megalapozott első 3 évfolyamnak köszönhettem. Ez viszont az érsekújvári gimiben történt.

Mi „ések” voltunk, és az évfolyamunkban mi voltunk az egyedüli magyar osztály. Mojzes tanárnő (bocsi a személyeskedésért☺), mint frissen végzett diplomás „nyert” meg bennünket. Így aztán tudtuk, hogy minimum a matematikát és a kémiát nagyon komolyan kell vennünk. Én aztán ebből a kémiát



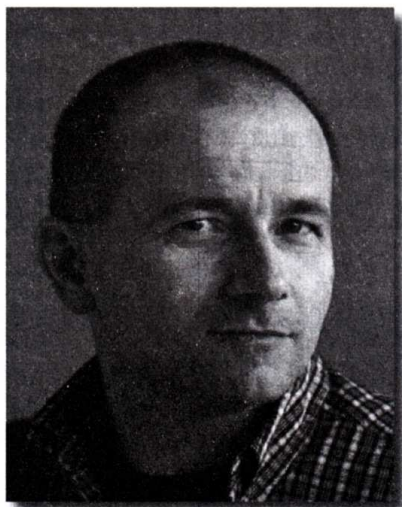
vettem tényleg komolyan, szakosodásnál is ebbe az irányba mentem. A matematikát is próbáltam komolyan venni, de valószínűleg erősebben kellett volna próbálkoznom... Amikor az a kérdés merül fel, mire emlékszem szívesen a suliból, a sok barát, poénkodás, osztálykirándulások mellett a kémiai labor a második emeleten (ott volt?) mindenképpen ezek közé tartozik. Itt sok érdekességet lehetett kevergetni, kicsit „tudóskodni”, fehér köpenyben lenni. Persze, nem is voltunk annyira szem előtt, mint a hagyományos iskola-padban, ami szintén előnyös volt.

Nagyon szerettem a régi épületet, a régi falakat, a nagy tantermeket, óriási belmagasságokat. Emiatt olyan igazi, kicsit „tradicionális” gimnáziumra emlékeztetett, mint amelyeket a régi filmekben lehet látni. A tradicionális semmiképpen sem a maradiságot jelenti, hanem számomra egy nagyon pozitív érzést, amit mondjuk a selmecbányai 4. osztályban már nem éreztem. Ezt a pozitív múltbeteintést erősítette meg az a néhány „régivágású” tanár is, akiktől néha olyan dolgokat is megtanultunk, ami a könyvekben nem volt benne (itt a történelemre gondolok leginkább, bár „nemtom”, hogy ez mennyire érzékeny téma, de pl. 1848 egyáltalán nem szerepelt a hivatalos tankönyvekben).

Aztán a sors úgy hozta, hogy a külföldi előkészítő helyett inkább maradtam otthon, és a nyitrai mezőgazdasági főiskolán tanultam tovább. Az ottani díszkertészeti tanulmányokat egy 1 éves amerikai tanulmányúttal gazdagítottam, majd egy posztgraduális képzésen „business management”-et tanultam. Mindezeknek köszönhetően azóta már több nemzetközi cégben dolgoztam különböző marketing feladatokon. Most már néhány éve Budapesten élek feleségemmel, és jelenleg egy csokigyárban vagyok marketing-igazgató. Szabadidőmben sokat fotózok, és amikor csak tehetem, utazatok kedvenc úticélom felé, Délkelet-Ázsiába. Így aztán, visszatekintve a jelenleg szó szerinti édes-csokis életből, mindez nem jöhetett volna létre, ha nincs az újvári gimnázium.

## Serédi László

1977-1981



*Az IBM kutatóintézetének munkatársa*

Nem szerettem iskolába járni. Gimibe sem. Egyáltalán - sokáig úgy hittem, minden épeszű diák utálja az iskolát. (Ezt a tévhitemet csak az angolszász oktatási rendszerrel való röpke találkozásom oszlatta el sok évvel később.) A mindennapi rengeteg izgalom kimerítő volt: nagyszünetben a házi feladatok lázas körmölése, órán felelés (mérsékelten kockázatos sűgással), dolgozatok (nemritkán ennek legálmokabb alfaja, az „extemporének” nevezett röpdolgozat), előttük puskaírás padra, apró papírszeletekre, tenyérre, akárhová, csak gyorsan. A tanárokkal vívott, nap nap után fellángoló elszánt harc nem hagyott sok teret ifjú kedvteléseinknek, talán egyetlen kivételt az óráközi szünetekben zajló szabadtéri focimeccsek képeztek, kijelölt - a tanár közeledtét leső - őrszemmel. Sajnos a viszonylagos idill csak addig tartott, míg a sportpályák mögött álló két tantermes különépületből - a „szigetéről” - át nem költöztettek bennünket az architektonikai szempontból tagadhatatlanul értékesebb, de számunkra minden romantikát mellőző főépületbe.

A magyar tanári kar gerincét a negyvenes-ötvenes évek történelmi viharaiiban, kommunista hatalomátvételben, reszlovakizációban edződött gárda alkotta, eredeti személyiség volt mind, az bizonyos. Emlékeimben a Csemadok nagytermének fehér abrosszal letakart asztalánál jóféle udvardi bor mellett mulatnak, vadászatról, szőlőtermésről



kvaterkázna, dalolgatna („ahogy csak a magyarok tudna”) s földrajzosunk - a teltkarcsú menyecske nagy tisztelője - persze hogy nem állja meg, hogy fel ne rikkantson: „Édes fiam, Elek, rólad énekelek!”

Gimnáziumi emlékeimet egy nehezen kifejezhető érzés festi alá, a bezártság, valami provinciális életuntság és zsibbadt tespedés egyfajta Krúdyért kiáltó vegyülete. A valóságban több értelemben is zárt világ volt a mienk: a nemzetiségi kisebbség egy félreeső mezővárosban körülvéve a kommunista tábor csaknem hermetikus vasfüggönyével ahonnan csak a budapesti butikokban végzett farmer- és hanglemezvásárlás meg az Élet és Tudomány „nyugati” kutatási eredményeket taglaló cikkei nyújtottak számomra némi kitekintést. Ha akkor valaki azzal áll elé, hogy húsz év múlva az IBM Thomas J. Watson kutatóközpontja - a világ legnagyobb ilyen célú létesítménye - alkalmazottjaként az első Egyesült Államokbeli szabadalmamon fogok dolgozni, azt hiszem, hibbantnak minősítvén, egyszerűen kinevetem.

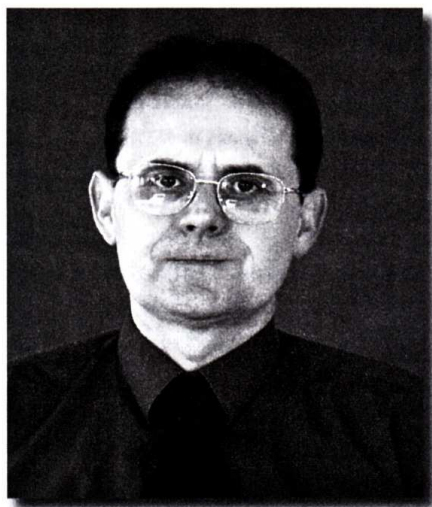
Koedukált gimnáziumunk számomra alapvetőnek mondható varázsa volt hogy iskolánkat rengeteg magamkorú lány is látogatta, s közülük - legalábbis képzeletben - bármelyik „járhatott” volna velem. Nem is nagyon értettem hogy kiszemelt másnémmű iskolatársaim miért nem próbáltak hozzám, mint férfihez közeledni, akkoriban arra gyanakodtam, hogy tán túl magas intelligenciahányadosom hat rájuk riasztóan. Ma már sejtem, hogy kitaposott cipőimről és a kelleténél két számmal rövidebb keleteurópai farmeremről lehetett inkább szó.

1981-ban érettségiztem, már csak a ballagásra emlékszem, arra hogy az ünneplő zakóm hónaljban szűk volt, s ahogy sétáltunk lefele a hűvös lépcsőházban a nyári napsütésben fürdő udvar felé, valami meghatottságfélé vett erőt rajtam, egy ködös érzés, hogy most egyszer és mindenkorra vége valaminek, valami megismételhetetlennek, s már lehet hogy holnap, de legkésőbb szeptemberben bizony én is belépek a valami „tömkelegbe” s aztán majd - jaj - sirathatom „gyászos tévedésem”. Hát: tömkeleg lett – siratás nem.

Az osztályfőnökünk által beígért nagybetűs élet számomra Prágában vette kezdetét. Itt végeztem a Károly egyetemen, itt léptem munkába mint számítógép-programozó, itt éltem át a rendszerváltást. Aztán jött Ausztria, ahol megtanultam, mit jelent keményen dolgozni, utána egy apró cseh szoftvercég – egy villa alagsorában kezdtünk négyesben – amely a kilencvenes évek információs technológiai boomját meglovagolva hamarosan nemzetközi méretűvé nőtte ki magát. Mikor aztán a munka kezdett az expanzió mellékhatásaként elszaporodott menedzsergárda által diktált rutinná válni, tudtam, hogy váltanom kell. Az IBM kutatóintézete színvonalat, akadémiai szabadságot, utazási lehetőséget kínált, kapcsolatot a szakma legjobbjaival. Így lettem 1989-ben e cég alkalmazottja, s vagyok az jelenleg is.

**dr. habil. Simon László CSc.**

**1977-1980**



*A Nyíregyházi Főiskolán a Táj- és Környezetgazdálkodási Tanszék főiskolai tanára, tanszékvezető*

1977-1980 között jártam a gimnáziumba. Kermét László volt az osztályfőnököm, de az érettségit már nem itt, hanem a Nemzetközi Tanulmányokat előkészítő gimnáziumban tettem Selmezbányán 1981-ben. Bekapcsolódtam a Szlovákiai Tanulmányi Versenybe (országos fordulóg jutva), és a Csehszlovák Kémiai Olimpiász versenyéibe, ahol a kerületi fordulókön kétszer nyertem el a „sikerés megoldó” címet.



Csehszlovák állami ösztöndíjasként kerültem a Kertészeti Egyetem Tartósítóiipari Karára Budapestre, ahol 1984-ben tartósítóiipari üzemmérnökként, majd 1986-ban okleveles tartósítóiipari mérnökként végeztem. Diplomamunkámon alapuló TDK dolgozattal 1986-ban kari 1., 1987-ben a XVIII. Országos Tudományos Diákköri Verseny Kémiai-vegyipari Szekciójában 3. helyezést értem el.

1987-1990 között a Magyar Tudományos Akadémia tudományos továbbképzési ösztöndíjasa voltam, 1992-ben szereztem meg a „mezőgazdasági tudomány kandidátusa” címet. 1992/93 között egy évet dolgoztam kutatóként a University of Georgián az Egyesült Államokban. 1987 óta dolgozom a Nyíregyházi Főiskolán, illetve annak jogelődjén. 1998 óta vezetem a Táj- és Környezetgazdálkodási Tanszéket főiskolai tanárként. 1998-ban a Tohoku Egyetemen (Sendai) Japánban, 2002-ben Lengyelországban, 2003-ban Csehországban jártam tanulmányúton. Meghívott előadóként előadásokat tartottam az Egyesült Államokban, Japánban és Ausztriában.

Az elmúlt időszakban közel 1400 hallgatót tanítottam, 34 szakdolgozat, 2 szakmérnöki dolgozat készült vezetésemmel. Fontosnak tartom a főiskolai tehetséggondozást (kari TDK elnökként is tevékenykedtem), 16 tudományos diákköri dolgozat témavezetője voltam, melyből 7 ért el országos helyezést, illetve nyert el különdíjat. A főiskolai karon korábban hiányos oktatási-kutatási infrastruktúrát laboratóriumok építésével és felszerelésével pótoltuk, melyből hatnak tervezője és kivitelezésének koordinátora voltam.

2002-ben szereztem meg a „habilitált doktori” címet a Debreceni Egyetemen, májusra várható védésem a „Magyar Tudományos Akadémia doktora” cím elnyeréséért. Kutatási területem: nehézfémekkel szennyezett talajok tisztítása növényekkel (fitoremediáció).

Megkaptam az Országos Tudományos Diákköri Tanács „Tudással Magyarorszáért” emléklapját és jubileumi emléklakettjét, és elnyertem az Országos Tudományos Kutatási Alapprogram – Élet és Tudomány Egyesület – Élet és Tudomány Szerkesztősége által meghirdetett cikkpályázat különdíját.

Nős vagyok, két gyermekem van.

## ifj. Száraz Dénes

1977-1981



*színmész*

A gimnáziumi évei alatt szeretett bele a színjátszásba. A GUMIDIÓ és a MASZK diákszínpadok oszlopos tagja volt. Majd elkezdett járni szavalóversenyekre is. A Tompa Mihály Vers- és Prózamondó Verseny országos döntőjében 2. és a Jókai Napokon 1. helyezést ért el. Jött a nagy álom: a budapesti Színművészeti Egyetem... Harmadszorra sikerült! De addig is a Nemzeti Színház stúdiósaként képezte magát. Az egyetemet 2003-ben fejezte be. Aztán megtalálták sorra a nagy szerepek, különböző színházak, híres színésztársakkal állhatott egy színpadon. Ő még elmondhatja magáról, hogy fiatalon olyan színészekkel játszott együtt, mint Sinkovits Imre, Tolnay Klári vagy Kozák András. Ez utóbbihoz az a szomorú élmény fűzi, hogy az utolsó darabjában, Jerzy Andrzejewsky: Sötétség borítja a Földet, ők ketten játszották a főszerepet, szinte vele volt az utolsó pillanatáig. De az élő színészlegendákkal is játszott már együtt: Molnár Ferenc: Játék a kastélyban c. darabjában Bodrogi Gyula és Sztankay István voltak a partnerei.



A pesti Thália Színházban már 3 éve megy nagy sikerrel, állandó teltházzal a Shopping and fucking c. darab, melyet Alföldy Róbert rendezett, és a rendező mellett a másik főszereplő éppen ő.

Játszott már a debreceni Csokonai Vitéz Színházban, a pesti József Attila Színházban és a Vidám Színpadon két Shakespeare darabban volt övé a főszerep: a Sok hűhóban és az Ahogy tetszikben.

Jelenleg a gyönyörűen felújított székesfehérvári Vörösmarty Színház társulatának állandó tagja. A közelmúltban volt látható itt Csongor szerepében, és jelenleg a Sevillai borbélyban, Moldova György Malom a pokolban c. darabjában is övé a főszerep. Készül a következő nagy szerepekre, kihívásokra, miközben hegyet mászik, maratont fut és hegyibiciklizik szabad idejében.

## Szekeres László

1989-1993

### *A nyitrai Konstanin Filozófus Egyetem adjunktusa*

Középiskolai tanulmányaimat 1989 - 1993 között folytattam az érsekújvári gimnáziumban. Ezután felvételt nyertem a nyitrai Tanárképző Főiskolára, ahol 1998-ban diplomáztam biológia-kémia szakon. Ugyanebben az évben kezdtem doktoranduszi tanulmányaimat a nyitrai Konstanin Filozófus Egyetemen, általános biológia szakon. 1999-től az említett egyetem tanársegédje, majd adjunktusa lettem, szakterületem az állattan.

Gimis éveimre nagyon szívesen emlékezem vissza, nagyon sok kedves emlékem kötődik azokhoz az időkhöz. Visszagondolván erre az időszakra, a legjobb a négy év alatt az volt, hogy olyan tanárok tanítottak, akik a tantárgyukon kívül megtanítottak azokra dolgokra is, amit gyakorló pedagógusként nagyon nagyra értékelek. Hornyák tanár úr atyai gondoskodása, Perzel tanárnő precizitása, Stancz tanár úr szakmaszeretete, Barta tanárnő emberségre nevelése, Száraz tanárnő közvetlenége mind olyan élmény volt, amire nagyon jó visszagondolni. Helyszűke miatt a többi volt tanáromra nem térhetek ki, de mindenkitől sokat kaptam és tanultam. Nagyon nagyra becsülöm őket, és nagyon köszönöm türelmüket, gondoskodásukat, és azt, hogy oly sok mindenre megtanítottak minket.



## RNDr. Tóth János, PhD.

1976-1980



### *A Selye János Egyetem matematika tanszékének vezetője, professzor*

#### **Milyen volt a hetvenes évek gimnáziumába járni?**

Akkoriban szigorúak voltak a tanárok. Sokuk szakmailag felkészült volt, amiért tiszteltük is őket. Külön kiemelném Hornyák Pál, Brigán Zoltán, Perzel Magdolna, Stancz György tanár úr nevét. Sokat köszönhetek nekik, elsősorban matematikából. Hornyák tanár úr irányt mutatott nekem, nagy odaadással készített bennünket a matematikai versenyekre. A 70-es és a 80-as években az érsekújvári gimnázium kiemelkedő volt a szlovákiai gimnáziumok között - a matema-



tika terén az iskola diákjai csehszlovákiai országos matematikai versenyeken vettek részt, és a legkiemelkedőbb eredményeket érték el: Filakovszky Péter, Tóth János, Fečkan Michal, Zsilinszky László.

### Később tanárként milyen tapasztalatokat szereztél itt?

1980-ban érettségiztem, majd a Comenius Egyetem Matematika-Fizika Karán matematikai analízis szakon tanultam tudományos matematikát. Friss diplomásként 1986-tól 1989-ig tanítottam az érsekújvári gimnáziumban. Eleinte furcsa érzés volt az egykori tanáraink között dolgozni, de éreztem, befogadtak maguk közé. Később nagyon jó baráti és szakmai kapcsolatok alakultak ki.

### Később hol mindenhol tanítottál?

Előbb a nyitrai Konstantin Egyetemen, aztán a nagyszombati egyetem matematika tanszékének voltam a tanára. Jelenleg a komáromi Selye János Egyetem matematika tanszékének vagyok a vezetője, professzori beosztásban. Emellett az Ostravai Egyetem Természettudományi karán a matematika tanszéken dolgozom docensi beosztásban. 1998-ban szereztem meg a PhD. fokozatot a Comenius Egyetem matematika-fizika karán algebrai számelmélet szakon. Szintén 1998-ban lettem habilitált egyetemi docens a nyitrai Konstantin Egyetemen. Egy évvel később pedig, 1999-ben az RNDr. fokozatot szereztem meg.

### Sokat utazol...

Valóban gyakran tartok tudományos előadásokat külföldi egyetemeken, többek között Egerben, Debrecenben, Sopronban, Grazban, Augsburgban, a franciaországi St. Etienne-ben, Lille-ben, a spanyolországi Malagában, Liverpoolban, Pizzában, Krétán.

### Mi jut eszedbe elsőként, ha régi iskoládra gondolsz?

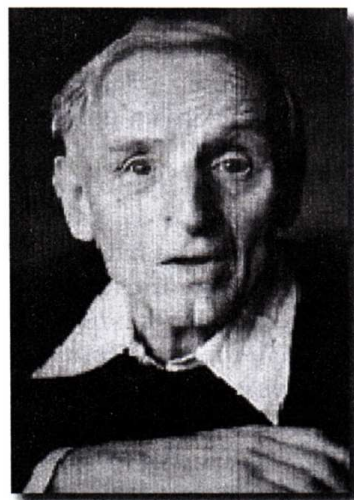
Több szállal is kötődöm egykori alma materemhez. Azonkívül, hogy itt érettségiztem, dolgoztam, a lányom ebbe a gimnáziumba járt, a feleségem, Bertók Zsuzsanna magyar-angol szakos tanárként dolgozott itt 1997-től 2002-ig. Nagyon sok éven keresztül büszke voltam arra, hogy az érsekújvári gimnázium diákja voltam. Bizonyára ennek is köszönhető, hogy az egyetemi tanulmányaim alatt is, a munkahelyeimen is megálltam a helyemet.

*Benkő Tímea*

## Turczel Lajos

1933-1938

*Egyetemi tanár, irodalomtörténész, kritikus, a pozsonyi Komenský Egyetem Magyar Tanszékének vezetője volt, Bethlen-díjas irodalomkutató.*



### Példaképem: A TANÁR ÚR...

Szerencsés embernek mondhatom magam, mert azt csinálom, ami számomra a legfontosabb: magyar irodalmat és történelmet tanítok immár több mint negyven esztendeje.

J. Senprun szerint: „Embereknek van a legnagyobb súlya az életedben, embereknek, akiket ismertél.”



Már Ipolyszalkán a hatodik évfolyamban, majd a párkányi gimnáziumban meghatározó személyiségekkel találkozhattam. Pozsonyban, később Nyitrán gazdagodott a paletta. 1963-ban alapiskolára nyertem képesítést, s 10 évig tanítottam a 6.-9. osztályokban. Alapvető és meghatározó évek voltak.

Életem fordulói úgy hozták, hogy középiskolába kerültem, s ebből következett, hogy a tanítással párhuzamosan újra diák lettem. A Komenský Egyetem hallgatójaként tanárom lett – másokon kívül – Turczel Lajos tanár úr, akit már korábban is ismertem. „Lajos bácsi” szülőfalumban, Ipolykiskeszin dolgozott fiatal éveiben. Az egyetemen kitűnő előadóként, pontos, igényes pedagógusként ismertem meg.

Második szakdolgozatomban egy színvonalas, Érsekújvárott 62 évig megjelenő hetilap 1943-as évfolyamát dolgoztam fel. A Tanár Úr útmutatása, tanácsai és igényessége nagyon sokat jelentett nekem.

Érdekesekek és kifürkészhetetlenek a sors útjai. A szalkai származású Turczel tanár úr a színvonalas újvári gimnázium diákja volt. Élőszóban és írásaiban nagy szeretettel emlékezett diákéveire.

Éppen negyven esztendeje vagyok újvári lakos. Köszönöm a Tanár Úrnak, hogy 1982-ben „újvári” témával foglalkozhatva megismerhettem választott városom régebbi arculatát is.

*Borka Rozália  
középiskolai tanár*

## Varagya Szilvia

1994-1998

*Budapest, fiatal köztisztviselőknek szóló német  
ösztöndíjprogram koordinátora*



**Hogyan emlékszel vissza a gimnáziumban töltött évekre?**

Szívesen gondolok diákéveimre, osztály- és évfolyamtársaimra, fiatalkori élményeinkre, tanárainkra. A gimnáziumot inkább egyfajta szabadelvű szemlélet jellemezte. Vegyes vezetőségének és kétnyelvű jellegének köszönhetően amolyan „konfliktuskerülő” iskolának tűnt. A tanárok nagyobb része azonban - szerencsére pedagógusként is - tiszteletre méltóan töltötte be hivatását, és megtalálta a helyes irányt a politika és a realitás ingoványos útjain.

**A te neved gyakran felbukkan egykori Közlönyeinkben.**

Többször is képviseltük iskolánkat különféle versenyeken. Ilyen volt például a Gloria Victis határon túli történelmi vetélkedő. Ilyenkor, verseny előtt egy héttel elvonultunk egy üres osztályba, ahol saját és tanárainktól kölcsönkapott könyvekből autodidakta módon készültünk, s a tanultakat egymás közt megvitattuk. Ez egyrészt az individuális felkészülést segítette elő, egyúttal a csapatmunkát is erősítette. A többi tanár az ilyen „elefántcsonttoronyba való elvonulásokkal” szemben toleráns volt.

2006-ban a versenyt szervező Rákóczi Szövetség elnöke a vetélkedő megrendezésének 10. évfordulója kapcsán egy vele készült interjúban kihangsúlyozta, hogy az első versenyt az Érsekújvári Gimnázium diákjai nyerték meg. Ezt olvasva kellemes érzés töltött el. Azok a diákok Sztarovics Andrissal és Farkas Zsolttal mi voltunk, egy



feledhetetlen hangulatú versenyen. Még tisztán él bennem az emlék, ahogy ránéztem az adatlapon található üresen hagyott kockákra, amelybe az egyik feladatként egy idézetet kellett megfejtenünk. Szinte azonnal rájöttem, melyik idézet a megoldás. Mindig nagyon szerettem idézeteket olvasgatni, sokkal jobban érdekelt, ki mit mondott, mint egy-egy elhangzott beszéd mások általi interpretálása.

### **Végzősként ki is tüntettek.**

Az Érsekújvári Magyar Tanulóifjúságért Alapítvány Holota-díját nyertem el. Nagy megtiszteltetés volt, teljesen meghatódtam. Azóta is minden tárgyalásra magammal viszem azt a dossziét, amiben az oklevelet kaptam. Gondolhatod, milyen kopott...

### **Te amolyan örökké nyüzsgő típus voltál...**

Gimnazista éveimet nagyfokú iskolán kívüli aktivitás jellemezte. Például a Tardoskeddi Hírmondót szerkesztettem, valamint a Tardoskeddi Kábeltelevízió stábjának is tagja voltam. Olykor éjszakánként jártam haza fáradtan, de az akkor tanult szerkesztési, vágási munkálatok örömetől feltöltve. Ennek érdekében egyes, számomra kevésbé kedvelt tantárgyakat néha mellőztem.

### **Voltak kedvenc tanáraid?**

Szívesen emlékszem vissza osztályfőnököm, Peržel Magda németóráira. Az ő segítségével harmadikas koromban egyik osztálytársnőmmel, majd egy év múlva húgommal két-két hónapot töltöttünk önkéntesként Németországban. Az volt az első hosszabb külföldi tartózkodásom. Érdekes és időnként kalandos tapasztalat volt úgy világot látni, hogy a nagy idegenben – kevés pénzzel a zsebünkben, de annál inkább igénybe vett leleménnyel a fejünkben – kizárólag önmagunkra hagyatkozhattunk.

### **Merre vitt az utad éretteségi után?**

A pozsonyi Comenius Egyetem újságírás-magyar szakán folytattam tanulmányaimat. Környékünkéről szinte hagyományosan kevés diák felvételizett a pozsonyi bölcsészkarra, inkább a közelebbi fekvésű Nyitrát választották. Az egyetemi éveimet egyhónapos németországi, majd egyéves magyarországi ösztöndíjas tanulmányút, sikeres TDK-versenyek, valamint az első komolyabb munkahelyi tapasztalatok tették színesebbé. Sajnáltam azonban, hogy az egykori gimnáziumi barátságok nagy része megszakadt. Sokan közülünk hosszabb-rövidebb időre külföldre költöztek. Mindazonáltal a legörömteljesebbnek azt tartom, hogy az évek folyamán több egykori osztálytárral egymásra találunk, az egykori barátságok megújultak, sőt kiforrottabbá váltak. Az utóbbi években aránylag sokat utazom, s ha épp valamelyik osztálytársam városában tartózkodom, igyekszem őt felkeresni, hogy legalább egy kicsit elbeszélgessünk. A fejlett kommunikációs technológiának köszönhetően pedig a kapcsolattartás manapság igazán nem jelent gondot. S mindig nagy öröm számomra viszontlátni tanárait is.

### **Korán kezdte érdeklődni a közügyek iránt?**

Elsős gimnazistaként aktív iskolán kívüli tevékenységet folytattam, tagja voltam a Diáktanácsnak, és kezdtem komolyabban érdeklődni az újságírás iránt. Ha jól emlékszem, az 1995. március 15-ei ünnepségen Jeszenszky Géza, Magyarország akkori nagykövete is tiszteletét tette városunkban. Fiatal korom óta éles szemmel figyeltem a politikai helyzet alakulását, így szívügyemnek tartottam, hogy legalább pár szót válthassak vele, és személyesen megismerhessem egy ilyen nagyra tartott személyiség nézeteit. A vele készített interjúmat sosem fogom elfelejteni. Azt, hogy ez a fontos ember milyen nagyon komolyan vette ezt a beszélgetést velem, az akkor 15 éves csitrirel, és teljesen őszintén válaszolt kérdéseimre. A beszélgetésből azt a következtetést vontam le magamnak, hogy szerencsére manapság is léteznek okos politikusok. Egyszer majd én is közügyekkel szeretnék foglalkozni. Ez a titkolt vágyam, akkor teljesült először, amikor az Építésügyi és Régiófejlesztési Minisztérium köztisztviselője (miniszteri szóvivője, később közigazgatási tanácsnoka) lettem. Közben sikeres pályázatommal egy tízhónapos



ösztöndíjprogram keretében mélyreható ismereteket szerezhettem a német közszféra legmagasabb szintjeiről is. Ezeket, valamint a hazai tapasztalatokat a továbbiakban is mindenképp hasznosítani szeretném. Ilyen témájú PhD.-tanulmányokat kezdtem Pozsonyban (csak remélni tudom, hogy munkahelyi kötelezettségeim mellett elég időm lesz rájuk), s a minisztériumban való felmondásom óta Budapesten koordinálok egy, elsősorban fiatal köztisztviselőknek szóló német ösztöndíjprogramot.

### Mit üzensz egykori alma materedbe?

Nagy örömmel vettem tudomásul, hogy a gimnázium felvette Pázmány Péter nevét. Ha ezen alkalomból kívánhatnék valamit az „ünnepeltnek”, mindenképp lelkiismeretes és lelkes tanári gárda lenne az. A lelkiismeretes tanár ugyanis sok mindenre megtanítja a diákot, s ha még lelkes is, a diákokat is motiválni tudja a további tudásszerzésre. A tanár szerepe egyre jelentőségtejjesebbé válik, hiszen az ún. információs társadalomban a diáknak nagy szüksége van az információk közötti eligazodáshoz egy biztos segítségre.

*Benkő Tímea*

## Zsilinszky László

1977-1981



*University of North Carolina, egyetemi docens*

1981-ben érettségiztem, majd a Comenius Egyetem Természettudományi Karán, a Matematikai analízis Tanszéken tanultam tovább. Egyetemi tanulmányaim után, 1986-ban visszatértem az újvári gimnáziumba, ahol 1990-ig tanítottam. Nagyon könnyű volt egykori tanáraink mellett tanítani, segítettek, támogattak, sokra értekelem az ekkor szerzett tapasztalataimat.

1990 és 1995 között először a nyitrai, majd az ostravai egyetemen tanítottam. Matematikai doktorátust (Ph.D) a Comenius Egyetemen (1996), és 1998-ban az Egyesült Államokban, a University of South Carolinán kaptam. Jelenleg is a University of North Carolinán dolgozom mint egyetemi docens. Kutatási területem általános topológia.

Gimnáziumi éveim nagy mértékben formálták későbbi sorsomat: egyrészt szakmai pályafutásom szempontjából (matematikával ekkor kezdtem komolyan foglalkozni, Hornyák tanár úr, ill. barátaim, Tóth János, Feckan Misi és mások társaságában), másrészt ekkor tudatosodott bennem magyarságom értéke és fontossága. Kedvenc tanáraink közül Brigán Zoltánt említeném, humora és tökéletes fizikaórai miatt.



# ÉN ISKOLÁM, KÖSZÖNÖM MOST NEKED...

Mi voltunk a gimnázium (akkor még 11 éves középiskola) első olyan osztálya, amelyik magyar nyelven érettségizett. Jőmagam itteni tanulmányaimat különös starthezelyzetből kezdtem: az egyetlen diák voltam, aki szlovák általános iskolából jöttem magyar gimnáziumba. Kürtön szerzett nyelvtudásom ugyan előnyömmre vált, a legjobb szlovákos voltam, ám magyar nyelvből, irodalomból pótolnom kellett a hiányosságokat. Szerencsére nagyon szerettem az irodalmat, szívesen olvastam, és az osztálytársak is segítettek behozni a lemaradást. Jó tanuló voltam, a matematika és a fizika voltak a kedvenc tantárgyaim, így elhatároztam, hogy a Kassai Műszaki Egyetem Bányamérnöki Karára jelentkezem bánya-geodéta szakra. Sikerült a felvételi vizsgám, amit akkoriban magyar nyelven tehattünk, és újra szlovák iskolában, egyetemen találtam magam.



Az ember, éljen bármilyen környezetben, saját anyanyelvén gondolkodik, számol, álmodik és imádkozik. Sosem volt gondom a különböző szakkifejezésekkel, de ha magamban számoltam, mindig magyarul tettem azt. Sokszor később is, a munkahelyemen mosolyogni szoktak a kollégák, mert a bonyolultabb számításoknál szokásom volt hangosan gondolkodni, és ilyenkor is mindig magyarul számoltam. Csak szlovák munkatársaim arckifejezését látva tudatosítottam, hogy elfeledkeztem magamról. Hátrányos megkülönböztetésben azonban soha nem volt részem nemzeti hovatartozásom miatt. A bánya-geodéta szakon 136-an kezdtünk, 38-an végeztünk, s egyedül én voltam magyar nemzetiségű a friss diplomások között. Az egyetem elvégzése után nyomban megnősültem, s nekiláttam munkahelyet keresni.

A közép-szlovákiai Nyustyára költöztünk. Az ottani zsírmészke- és magnéziumbánya lett egészen nyugdíjazásomig a munkahelyem. Még hasznát is láttam a szlovák környezetben, hogy ismerem a magyar nyelvet. Tolmácsként segédkeztem, amikor üzleti kapcsolatainkat építettük ki Magyarországgal. Nyugdíjasként még két évig én mértem fel a magyar piacot, potenciális megrendelőket keresve a Nyustyán kibányászott magnéziumra. Romániával is voltak üzleti kapcsolataink, ott is én tolmácsoltam, mivel ott meg egy erdélyi bányamérnök dolgozott. A szlovákok és a románok tehát két magyar segítséggel tárgyaltak.

Én az alma materemnek sokat köszönhetek: magyarságtudatot, széles körű ismereteket, kiváló osztályközösséget. Ráadásul még életem párját is egykori osztálytársnőim közül választottam. Szeretettel gondolok vissza Dobossy Anikóra, aki osztályfőnökünk volt, ő magyar és szlovák nyelvet tanított, valamint Gánóczy Miska bácsira, aki matematikát és fizikát oktatott. Ők ketten voltak kedvenc tanáraink.

2006 nyarán tartottuk jubileumi 50. érettségi osztálytalálkozóunkat. Büszkeséggel és boldogsággal tölt el, hogy ott lehettem.

*Fekete László, mérnök*



*Jubileumi 50. érettségi osztálytalálkozó (2006)*



## TE MÁR JÁRTÁL ITT...

*Azt mondják, a tanári pálya közszolgálat. Azt mondom: elhivatottság. Azt mondják: „csak” tanító. Én azt mondom: Ember. Valószínűtlen és sorsot próbáló, örökös küzdeni akarás és féltés misztériuma a tanító munkája. Voltak, vannak és lesznek tanúk, akik gyermekként jöttek meg, s felnőttként tértek vissza, hogy adakozzanak azoknak, akik utánuk jönnek, abból, amit az előttük járóktól kaptak. Azokról szólok, kik ma is köztünk járnak, szembesülve múlt idővel, kitartóan őrizve a tudás kapuját, s sarkig tárva azt minden nebuló előtt, aki kopogtatni merészel...*



### A kis lépések embere

„Na, mi van, öreglány?”- zengi bele Tóth Sanyi bácsi a telefonba olyan hangon, hogy Pavarotti vagy Placido Domingo is megirigyelhetné. Kora gyermekkoromtól kísér ez a hang, fecsegő kisgyermekként ugyanúgy tátott szájjal hallgattam, mint radikális lelkületű gimnazistaként, amikor először lett az igazgatóm. Majd évekkel később újra találkoztak útjaink, ahogy ő mondta: „megmentettünk még egy lelket”. Újra az igazgatóm lett, én pedig az alkalmazottja röpke két hétre. Szinte egész életemben jelen volt valamilyen módon, és most, amikor riportot készültem vele készíteni, döbbenem rá, hogy alig tudok róla valamit.

**Azt sem tudom, itt született-e, vagy a jószerencse hozta erre a vidékre?**

Hogy kerültem Újvárba? Apám komáromi volt, mezőgazdasági szakember. A Csalóközben laktunk, én a komáromi gimnáziumba jártam, ott érettségiztem. Újvár először nem igazán tetszett, bár a Spartak Komárno Újvárba járt focizni, mi pedig szurkolóként követtük őket a meccsre. Akkoriban még Újvárnak megvolt az a tipikus alföldi mezőváros-jellege, én pedig Komárom városiasabb hangulatához szoktam. Mit hoz a sors, kérlek?! 26 évesen még érdekelték a világi dolgok, így hát 1966-ban egy pesti újságíró barátomnál szilvesztereztem. 1967. január 1-én beszálltam a Nyugatiban a gyorsvonat helyjegyes szerelvényébe, s megláttam egy nyugtalan fiatal hölgyet, aki nem találta a helyét. Ő lett később a feleségem. Ezzel kezdődött Újvár vonzása, és az egyetem elvégzése után nem kis kerülővel, inasiskolák sorozata után, tanárként megjárva a szerdahelyi gimnáziumot is 1967. szeptember 1-én elkezdődött az én újvári életem. 10 nap múlva feleségül vettem azt a fiatal hölgyeményt a vonatról, és az újvári gimnáziumban induló pályafutásom is megkezdődött.

**Én már igazgatóként emlékszem Önre. Milyen volt a tanári pálya kezdete?**

Akkoriban vezették be újra a filozófiát a tantárgyak közé, így hát az akkori igazgató, Gunda László rámentésztálta ennek tanítását, már csak azért is, mert senki nem akarta elvállalni. Így hát mind az öt osztályban filozófiát tanítottam. Később megszerettem, bár kihagytam belőle a munkásmozgalom történelmét taglaló részeket meg egyéb dolgokat. 1972-ben egy osztállyal többet sikerült nyitni, így hát osztályfőnök is lettem. Tornaszakosként testnevelést is tanítottam, sítanfolyamokat szerveztünk.

**Azt mondják, az első osztályra emlékszik az ember leginkább, olyan ez, mint az első szerelem.**

Sok emléket őrzök róluk. Emlékszem arra, hogy irtottuk a gyomot a hátsó melléképület helyiségeiben, ahol az osztálytermünk volt. Vagy arra, hogyan építettük meg a gyerekekkel a hátsó ház és a főépület közti járdát 50x50 m-es betonkockákból, mivel az udvaron csak víz és sártenger volt. 2 fiú volt az osztályomban, a többi lány. Emléks-



zem, az egyik egy berencsi fiú volt, a Kónya, aki mérhetetlenül sokat olvasott, viszont minden félévi és évvégi bizonyítványt megsíratott, és a rossz jegyek ellenére leérettségizett, alhadnagy lett belőle.

### **Akkortájt a „házát” is építeni kellett ...**

Ketten voltunk tornászok a Záležák Imrével, és sok mindent megtettünk a diákokkal az iskoláért. 1968-ban megcsináltuk az udvar megvilágítását, az 1968/69-es tanévben megépítettük a röplabda-, a kosár- és a futópályát. Ma már semmi sem látszik belőle, sajnos.

### **Mikor jött el a funkcióba lépés ideje?**

1975-ben az apósom volt az igazgatóhelyettes, és amikor nyugdíjba ment, meglepetésemre az igazgató kinevezett helyettesnek. Bár apai örökségként is pártellenes voltam, és mindig ki tudtam valahogy bújni a toborozás alól, most nem úsztam meg. Mint igazgatóhelyettes a magyar tagozatnak lettem a „vezetője”.

### **Sokan elismeréssel szólnak arról, mennyi jelentős eredményt sikerült elérnie.**

Gunda László hihetetlenül okos és művelt ember volt, csak valamiért nem szerette a műszaki dolgokat. 32 évig volt igazgató, de műszakilag nem fejlődött az iskola. Amikor helyettes lettem, láttam, hogy ahhoz, hogy egy iskola igazán jól működhessen, nemcsak elsősorban gyerek és tanító kell, hanem anyagi feltételek is kellenek, berendezett osztályok, tanári kabinetek, stb. Ekkor kezdtem el azt, amit igazgatóként is folytattam: megteremteni mindazt a technikai, műszaki feltételt, ami a diákok színvonalas oktatásához kell, a tanároknak pedig olyan kulturált környezetet teremteni, ahol dolgozni és pihenni is tudnak.

Az iskolának nem volt étterme, hát megvettük a szemben lévő házat. Sikerült hozzá autót szerezni, és amíg nem lett sofőre az iskolának, helyettesként három hónapig én hordtam a diákokkal az ebédet.

Amikor szükség volt további tantermekre, átalakítottuk a pincét, ahol két termet sikerült kialakítani, itt gépírást tanultak a gyerekek. Akkoriban nagyon nehéz volt egy iskolának pénzt szerezni beruházásokra. Sikerült 2 millió koronát szerezni, hogy az épület hátsó részéhez egy új szárnyat építhessünk. Szerencsére, ezt az eltérő stílusú részt nem látni az utcáról. Itt újabb 6 tanterem lett, és mivel a tantestületi szoba az öreg épületben, egy osztály közvetlen szomszédságában volt, azt is átköltöztettük ide. Azt hiszem, igazgatóhelyettesként eleget tettem annak, hogy a gyerekek és tanárok jobban, kényelmesebben és kulturáltabb környezetben létezzenek az iskolában. Mindeközben tanítottam, testnevelést és filozófiát.

### **Meglepetés volt az igazgatói kinevezés?**

1983 nyarán egyszercsak megjelent az iskolában a tanfelügyelő, és kinevezett igazgatónak. Akkor leesett az állam. Szerintem sokan nem örültek annak, hogy engem neveztek ki, és majd én fogok „parancsolni” nekik. Ma is emlékszem arra az első gyűlésre, ahol elmondtam a kollegáknak: én nem fogok senkinek sem parancsolni. Én mindenkit kérni fogok arra, hogy végezze el a munkáját akkor, ha nem fogja tudni, mit is kell neki elvégezni. Tegye mindenki saját lelkiismerete szerint azt, amit tennie kell. 20 év után, a nyugdíjba vonulás után megállapíthattam, hogy ezt betartottam.

### **Igazgatósága idején épült az új szárny az ebédlővel. Honnan lett anyagi tőke hozzá?**

Akkoriban létrehoztak egy jogi kategóriát modernizáció néven. Az anyagi keret 10 millió volt. Ráharaptam, és elkezdtem hajszolni a pénzt. A kerület gazdasági főnökének hetente jártam a nyakára 10 millió koronát kérni. A végén 9,5 millió koronát kaptunk beruházásra, így hát megrendelhetjük a tervrajzokat, és 1990-ben elkezdődhetett az építkezés. A legnehezebb időszakot fogtuk ki, hiszen minden dőlt össze. Az építkezést



tulajdonjogi huzavonák is késleltették, volt diákjaink jártak vissza a bársonyos után forradalmat csinálni, szóval nem volt könnyű. Felügyelni kellett az építési munkálatokat, vigyázni arra, hogy a változások ellenére az iskolában megmaradjon a normális klíma, hogy dolgozni lehessen, és természetesen az iskolát sem kímélte a nemzetiségi probléma. Nem volt nyugodt a hangulat. Felmerült a magyar tagozat különválásának kérdése is. Mivel mindig is a kis lépések embere voltam, és nem ugrottam fejest meggondolatlanul semmibe, így akkor nem láttam elérkezettnek az időt erre a lépésre. Sok mindent meg kellett oldani akkor. Nagyon sok energiámat vette el az, hogy biztosítsam az iskola működését.

### **A következő nagy falat a nyolcéves gimi beindítása volt. Hogy merült fel ez az ötlet?**

A 90-es évek elején fogadták el azt az új törvényt, amely forszírozni kezdte a nyolcéves tagozatok beindítását. A törvény szerint az első négy évfolyamot megszervezheti az alapiskola, a második négy évfolyamot pedig a gimnázium. Ez egy irracionális elképzelés volt. Összehívtam a tantestületet, akiknek táltam a problémát, és megkérdeztem: akar-e a tanári kar nyolcéves tagozatot létrehozni ilyen és ilyen feltételek mellett? Megszavazták. A nyolcéves tagozatot beiktatták az iskolahálózatba, és 1998-ban gyors szervezés után beindult az első osztály a nyolcéves tagozaton. Ők azok, akik 2005-ben elsőként érettségiztek.

Azt szerettem volna, hogy haladjunk a korról, hogy legyen diák, akit taníthatunk. Fárasztó volt mindez egy olyan légkörben, ahol építkeztünk, ahol a nyolcéves gimint elkezdjük, ahol szlovák-magyar nézeteltéréseket kellett megoldani, de egy dolog érdekelt csupán: elsősorban és mindenekelőtt azt szerettem volna, ha mindenki jól érezi magát. Legyen meg a szabadsága, a döntési joga, tiszteletben tartás, vegyék figyelembe az ő véleményét is. Sokszor mentem kollegáim idegeire azzal, hogy állandóan a véleményüket kérdeztem. De érezték azt, hogy számít a véleményük. Tiszteltem a diákot is, bár sokszor arra volt a legkevesebb időm, amit a legjobban szerettem: leülni és beszélgetni a diákokkal. Mindig volt egy elfogadható cinkosság is köztem és a gyerekek közt.

### **Ön kezdeményezte a magyar tagozat különválásának folyamatát?**

1989 után kényszerhelyzet állt elő, az iskola már szűkösnek bizonyult ekkora diáklétszám mellett. A nyolcéves tagozat felfejlődött, eltűnt a családi hangulat, mert ekkora helyhez túl nagy intézmény lett. Ekkor merült fel a gondolat, hogy a magyar tagozat más épületbe költözzön, s ennek természetes hozama volt, hogy később a magyar gimnázium önállósította magát.

Ez hát röviden 35 és fél év munkája, 20 év igazgatósodásé. 2002. július 2-án befejezte gimnáziumi pályafutását, megivott egy pohár sört, és eljött. Nem is tanár akart lenni, hanem orvos. Raktáros volt, traktoros is, Prágában egyetemista, ahol demokráciát is tanult. Szerettem volna, ha mások is hallják mesézni arról, hogyan emlegeti kollégáját, Rehák Gyuszi bácsit, a tündéri csodabogarát, aki gyanús külsejű és szagú gyógyfözeteket gyártott a „kemikumban”, és szinte orvosi rendelővé alakította azt; ahogyan Csernák Janko bácsi és Miško Rafaj előlép az ismeretlenségből; ahogyan csóválja fejét, ha tiniket lát tanítási idő alatt padokon borozgatva; hogyan menekült meg a lavina alól, és hogyan sikerült túlélnie a sörétpuska lövését; szerettem volna, ha mások is látják lakásukban azt a kis szobát, ahol Gánóczy Miska bácsi lakott Simonéknál albérletben, és aki az esküvői tanújuk is volt. Azzal védekezett, hogy túl prózai emberke ő ahhoz, hogy sztorikat meséljen. Ehelyett azt vettem észre, hogy már nem is kérdezek, csak hallgatom, és hagyom, hogy mellékszereplője legyen egy történetnek, amelyben egyszer volt egy ember, s bár szakálla nem volt kender, Ember volt, aki másoknak jó szót adott és hamuban sült pogácsát, jövőt és tartást, hogy mindenkor támaszt leljenek, erőt merítve abból a hagyatékból, amit gimnáziumnak hívnak, s amelynek ő volt Az Igazgatója.

*beszélgetett: Borka Mária*



## Egy tanár naplójából



Bevallom, soha nem vezettem naplót. Nagy kár. Napló híján most kénytelen vagyok emlékezetemben lapozni. Sok minden kihullott a 30 esztendő rostáján, de érdekes módon sok minden felszínre tör: arcok, nevek, érzések, hangulatok, jellegzetes történések, fontos események.

### A 70-es évek

Hároméves tanári szárnypróbálgatásom után Rimaszombatból Érsekújvárra kerültem a gimnáziumba. Ismeretlen minden, soha nem jártam itt. A tanári szobában csupa ismeretlen ember. Méregetnek, néhányan átnéznek rajtam. Tóth Sándort, az igazgatóhelyettest már ismerem. Ő nem vesz zsákbamacskát, szemrevételezett, kifaggatott, mielőtt felvett. Összesen heten vagyunk magyarok. Jobban mondva többen, de ők elsősorban a szlovák tagozat tanárai. Mind a négy évfo-

lyamban 2 párhuzamos magyar osztály, közel 250 diák. A kollégák közül sokan mindkét tagozaton tanítanak. Én is főleg szlovák osztályokban kapok németórát. Mennyi tehetséges magyar gyerek! Nem firtatjuk, németül tanulunk.

Osztályfőnök lettem! Várakozással és félelemmel teli izgalommal várom a 32 rám bízott diákot. Hamarosan megbarátkozunk, szeretem mind, ők az enyémeik. A „rosszakat” is szeretem, hiszen nekik nagyobb szükségük van a gyámolításra. Figyelnek rám, komolyan vesznek, talán igazán tanár lettem. Szeretnék hibátlanul igazságos lenni. Nem mindig sikerül, hiszen ember vagyok!

Reggel sajtószemle. Fél nyolckor az osztályban ülök, próbálom figyelemmel hallgatni az éppen ügyeletes diák felolvasását az Új Szóból. Senki sem figyel rá, már én sem. Nem csoda: pártkongresszus, küldöttséget fogadott X. Y. elvtárs. Mindnyájan unatkozunk, de hetente egyszer kibírjuk. Állítólag így válik a diák újságolvasóvá, és jobb híján így szerez tudomást a világ dolgairól. Otthon a Szabad Európa rádiót hallgatom, talán a gyerekek is. Nem beszélünk róla, szocialista társadalmunk (meg)fegyelmzett polgárai vagyunk.

Irodalmi színpadot alapítunk Stancz Gyurival. Végre történik valami! Élvezem a próbákat, sokat tanulok. Itt mások a gyerekek, önmagukat adják, nem köti őket gúzsba az iskolapad. Mennyi lelkesedés, mennyi őszinte akarás!

Ősszel közel két héten keresztül segítünk szocialista mezőgazdaságunknak. Közhasznú társadalmi munka és munkára nevelés. A diákok szeretik. Nem a munkateljesítmény a fontos, itt a tanár nem tanít, nem feleltet, csak felügyel. Nekem nem tetszik a pallérszerep. Inkább velük/helyettük dolgoznék, vagy 8 órát tanítanék. A munkaszünetben hangulatos diskurzus, felszabadult vidámság, őszinte megnyilatkozások. Valamire mégis jó a „brigád”, nem áll közénk a katedra.

### A 80-as évek

Az első szalagavatóm. A lányok piros ruhában, a fiúk sötét öltönyben. Én is pirosban (ők döntöttek így, én alkalmazkodom). Rettenetesen izgulok. Az osztálykönyv alakú torta felszeletelésekor tökéletesen összekennem a ruhám ujját. A ballagás napján a harmadikosok orgonavirág-díszbe öltöztetik osztályunkat. Júniusban, az érettségi után kiürül az osztályterem. Hiányozni fognak. Mi lesz belőlük? (4 tanár, 6 mérnök, 1 gyógyszerész, 1 orvos, tisztviselők, mind igaz magyar ember). Büszke vagyok rájuk.

Többször hívnak fordítani/tolmácsolni a járási pártbizottságra. Kihasznlom az alkalmat, és partnerkapcsolatot kezdeményezek egy naumburgi iskolával az egykori NDK-ban. Érdekes időszak kezdődik. Évente találkozunk: az egyik évben egy autóbuzsnyi diák utazik Naumburgba, a következő évben ugyanannyi érkezik hozzánk. A német



és magyar/szlovák diákok együtt dolgoznak a nyári szünetekben az udvardi, ill. a naumburgi termelőszövetkezetben. Ismerkednek, barátkoznak. Vannak persze nyelvi problémák, de megoldják. Udvardon együtt laknak a diákok a fabarakban. A szerény körülmények ellenére fantasztikus a hangulat: esténként táncverseny, fergeteges műsoros estek, tökéletes egyetértés. Naumburgban diákszálló, komfort, de a német diákokkal csak az eper-, ill. az uborkaföldön találkozunk. Hiányzik a közvetlen kapcsolat.

Prágában részt vettem a Pedagógusok Országos Konferenciáján. Rendkívül megbotránkoztattam kolléganőmet, mert nem ismertem fel Štrougal elvtársat. Azzal szórakoztam, hogy a fülhallgatón keresztül hallgattam a német tolmács fordítását.

Aggaszt, hogy egyre kevesebb a magyar osztályokba jelentkezők száma. Hol vannak a magyar szülők gyermekei? Sajnos egyre több van belőlük a szlovák osztályokban. Sok szülő azt hiszi, hogy így vörös szőnyegen vonul majd gyermeke a főnöki székbe.

Felvettek a vezetői utánpótlási listára. Tudomásomra hozták, hogy be kell lépnem a pártba. Azt már nem! Ilyen áron nem kell semmiféle tisztség. Egyébként is tanár akarok lenni, nem vezető.

1989 szele minket is megérintett. Nem csörgettük ugyan harsányan kulcsainkat a főtéren, de kivonultunk. Kisvárosi visszafogottsággal vártuk a változást. Iskolánkat is bejárta a nacionalizmus szele. Néhány kolléganő jóvoltából egyre feszültebb az iskolában a légkör. Itt az ideje, hogy leváljon a magyar tagozat!

### A 90-es évek

Már 15 magyar tanár van a gimnáziumban, de az iskola legtöbb tanára még mindig mindkét tagozaton tanít. Merész vállalkozásba fogunk: elkészítjük a magyar tagozat különválásának tervezetét. Előterjesztjük a javaslatot. Meglepetésünkre nem ütközünk egyértelmű elutasításba. Ám ezt követően megszállja iskolánkat a sajtó, sőt ellátogat hozzánk az oktatásügyi miniszter is. Mindenki az okot firtatja. Nem értik, nem akarják megérteni, miért szeretnénk önállósulni.

Nagy eseményre készülünk 1992-ben: 150 éves a gimnázium! Sokakat mozgósít és felpezsdít a jeles ünnepre való készülődés, az előkészület hónapokat vesz igénybe. Megérte! Sok kedves öregdiák lépi át a jubiláló alma mater küszöbét. Rendkívüli emberek, kötődésük, ragaszkodásuk egykori iskolájukhoz igazán megalapozott és példaértékű; vitalitásuk, lelkesedésük pedig egyszerűen csodálatra méltó. Egyre büszkébb vagyok arra, hogy az érsekújvári gimnázium tanára vagyok. Hosszú idő után viszontlátom példaképemet, Turczel Lajos tanár urat, aki dicsérő szavaival („Lányom, ez a műsor európai színvonalú volt.”) szinte szárnyakat ad. Luzsicza Lajos festőművész, mindannyiunk Lajos bácsija, mozgósítja a külföldre szakadt öregdiákokat, és alapítványt hoznak létre a gimnázium legtehetségesebb diákjainak támogatására. A múlt és a jelen szimbolikus kézfogása ezentúl minden évben megismétlődik majd. Csodálatos kezdeményezés! Kis csapatunkat még jobban összekovácsolta az évforduló, egyre lelkesebben dolgozunk. Énekkar alakul, új hagyományokat teremtünk (szülők, tanárok, iskolabarátok bálja, versenyek, rendezvények). A kétnyelvű iskolaújítás helyett külön magyar újságot szerkesztenek diákjaink Gumidió, később Mi One címmel.

Most már az iskolában is anyáskodhatok. Megindul a nyolcéves képzés. Tízéves gyerekek zivaja fogad naponta a prímóban. Nyelvi tagozatos osztály, intenzív nyelvoktatás folyik. Beszállunk a Deutschmobilba (nyelvkönyvünk címe), és elindulunk. Kezdetben teljes gázzal, később néha dőcögve haladunk. Igazi erőpróba ez tanárnak, kisdiaáknak egyaránt. A nyolc év alatt csak célba érünk.

### Az új évezred

Napokig készülök a németórára. Témákat, módszereket fontolgatok, nyírok, ragasztok, sokszorosítok. Nagy a tét. Ezen az órán dől el, bekerül-e iskolánk a DSD-programba (felsőfokú nyelvvizsgára történő felkészítés az iskolai oktatás keretén belül). Sikerült! Heinrichsen úr elismeréssel nyugtázza a diákok beszédkészségét, tetszik neki az óra felépítése is. Szeptembertől német lektor segíti munkánkat, 1000 euró értékben könyveket, segédeszközöket igényelhetünk. A következő iskolaévben már



levizsgáztathatjuk azokat a negyedikeseket, akik megütik a mércét. Vállaljuk a kihívást. Különórákon foglalkozunk a jelentkezőkkel, teljes erőbedobással készülünk. A diákok közül többen még az elején feladják. A többiek vállalkoznak rá, és valamennyien megkapják a nyelvvizsga-bizonyítványt. A tíz közül három magyar diák, akik később tapasztalták a „Sprachdiplom” előnyeit. Bogdány Bea sikeres némettanár, Balogh Bea közgazdász-doktoranduszként a bécsi egyetemen tanul, Zsuzsa lányom pedig Németországban végzi tanulmányait. Az első golyákat minden évben újak követik. Eddig nem vallottunk szégyent.

Számunkra a rendszerváltás őrsgváltás is egyben. Egyre több egykori diákot üdvözölhetek kollégaként (összesen 15). Kezdetben ők is tanárnőnek szólítanak. Furcsa érzés, hiszen úgy érzem, nemrég kezdtem. Könnyörtelenül szalad az idő. „A tanár legfőbb dolga, hogy emlékezzék saját fiatalkorára” - olvastam valahol. Nem olyan nehéz, bár a diákok talán másként látják. Mindkét német szakos kollégánóm saját nevelésem. Ez megnyugtat. Lesz kinek átadnom a stafétabotot.

Költözünk, pakolunk, takarítunk, cipelünk. A 2001/ 2002-es tanévet a Nyárhíd utcai épületben kezdjük. Fáj elhagyni a patinás épületet, melyet száz évvel ezelőtt nekünk építettek. Nincs más választásunk. Így hozták a körülmények, és talán ezen az áron ismét önálló magyar gimnázium lehetünk.

2004 szeptemberében új fejezetet nyitunk. Immár önálló gimnáziumként kell bizonyítanunk. A mai „gyermekszegény”, pénzorientált világban, ahol az oktatásügy továbbra is mostohagyerek, nem könnyű feladat. De sikerülnie kell, sikerülni fog!

*Perzel Magda*

## Üzenet és köszönet egykori iskolának

Előttem 55 és fél év dokumentumai fekszenek: bizonyítványok, fakuló fényképek szalagavatóról, érettségi banketról, kirándulásokról, brigádokról, stb. Ezek mind-mind összekapcsolnak régi iskolámmal és az OSZTÁLLYAL. (Ezt azért írtam nagy betűkkel, mert mi voltunk az érsekújvári gimnázium (majd 11-éves iskola) első magyar érettségiző osztálya a II. világháború után.) Segítségükkel idézem fel emlékeimet, és közben azon gondolkodom: ki írjon, és kinek írjon. Az egykori kisdíák írjon, vagy a mai vén diák írjon az egykori iskolának vagy a mai Pázmány Péter Gimnáziumnak. Akárkinek ír is, köszönetet írhat az előző, és talán üzenetet az utóbbi, bár az lenne a legjobb, ha sikerülne ötvözni a kettőt.

Az iskola a kor lehetőségei szerint igényes volt, tárgyi feltételei átlagosak, követelmény- és értékrendszere – ugyancsak a kor adottságait figyelembe véve – a diákok számára is betartható és vállalható. Szó sincs róla, hogy minden elemének örültünk, bár büszkék voltunk arra, hogy mi vagyunk az első magyar osztály. Akkor is úgy gondoltuk, és ma is úgy látom, hogy az akkori iskola értékrendjét a tanárok zömének magas szakmai felkészültsége és pedagógiai következetessége határozta meg. Utólag megállapíthatom, sokunk pályaválasztását éppen kiváló tanáraink valamelyike alakította, határozta meg jelentős mértékben. Ezek közé tartozom magam is: Gánóczy Mihály osztályfőnökünk és egyben matematika-tanáruknak jelentős szerepe volt abban, hogy én is matematika-tanár lettem. Tanáraink legtöbbjét szerettük és tiszteltük, de voltak olyanok is, akiket a múlt idő megszépítő szemüvegén keresztül nézve sem tartunk jó tanárnak.

Mondhatom: szerencsém volt, hogy jó képességű és egészséges szellemű társaság gyűlt össze az 1952-ben induló első magyar osztályban. Abban, hogy szakmai és





közösségi értelemben is jó osztály lettünk, voltunk és maradtunk, osztályfőnökünknek és a magunk szándékának és tetteinek is fontos szerepe volt. Nem utólagos belemagyarázása a történetekbe, ha most azt állítom: a diákélethez tartozó csínytevések és lógások mellett is a tanulás és a tudás számított meghatározó értéknek az osztályban, s akár az órán, akár azon kívül az elért eredményt tiszteltük és megbecsültük. Tanulni és tovább tanulni akartunk. Ebben a gyengébbek – hol legális, hol „illegális” diákmódszerekkel – segítséget kaptak, a jobbak egészségesen rivalizáltak.

Az osztálykirándulások, teadélutánok, az őszi és nyári brigádok mind jó „bulik” voltak, alakították a közösséget, biztosították a hangulatos diákéletet, de mára már csak nekünk jelentenek kedves, szívesen felidézett emléket.

És mi lett belőlünk? Szinte kivétel nélkül munkás, alkotó, eredményes, számos esetben sikeres ember. Ez nem kis mértékben az iskolánknak, tanárainknak és az osztályunknak is köszönhető. Az érettségi találkozóik mindig új lendületet adtak a továbbiakhoz, szívesen merítettünk erőt a közös emlékekből, egymás eredményeiből, sikereiből, abból a megerősített tudatból, hogy iskolánk jó alapokkal indított bennünket az egyetemre, az életbe. A sors szétszórta bennünket az egész országban, sőt külföldre is kerültek osztálytársak. Szakmailag is színes a paletta: orvos, mérnök, gyógyszerész, képzőművész, kutató, egyetemi tanár, tanár, tanító, stb. van, illetve volt közöttünk. De mindannyian valljuk, hogy az Érsekújvári Magyar Tannyelvű Középiskola jó iskola volt. Ez a kötődés hozza magával, hogy természetes örömmel és jó érzéssel figyelem az alma mater, a jelenlegi Pázmány Péter Magyar Tannyelvű Gimnázium eredményeit, sikereit, és kívánom, hogy mindig jó iskola legyen.

És mit üzenek egykori iskolámba? Mindenkinek csak azt, amit a fentiekből ki tud vagy ki akar olvasni. Remélem, olvasható üzenet. Ady óta egyébként is nehéz többet, szebbet és okosabbat mondani:

*„Hős harc az élet, megélni szép,  
Ha hozzáédzik tüzes szívu-kohók  
Ifjú vitézek lengeteg szívét...  
S én, vén diák szívem felemelem,  
S így üdvözlöm a mindig újakat:  
Föl, föl fiúk, csak semmi félelem.”*

És mit köszönök egykori iskolámnak, de főleg volt osztályfőnökömnek, Gánóczy Miska bácsinak? Ugyancsak azt, amit az előzőkben leírtam, vagy azokba belegondoltam. Remélem, érezhető a köszönet. Vagy segítsen inkább újra a nagy Nyugatos:

*„Én iskolám, köszönöm most neked,  
Hogy az eljött élet-csaták között  
Volt mindig hozzám vég üzeneted.  
Tápláltad bennem az erőt,  
Szeretni embert és küzdeni,  
S hűn állni meg Isten s ember előtt.”*

*Hornyák Pál, a gimnázium óraadó tanára  
matematika - fizika szakos tanár*





RNDr. Mojzes Ildikó

**Az 1985/86-os tanévben friss diplomás matematika – kémia szakos tanárként kerültél vissza az alma materbe.**

Rögtön be is dobtak a mélyvízbe. Abban a tanévben négy szlovák és egy magyar tannyelvű osztály nyílt és a matek-, kémiaórák mellett az osztályfőnökséget is megkaptam az elsősöknél. A szlovák tagozaton is kaptam matematikaórákat. Olyan vegyes órarendem, mint azokban az években, azóta sem volt. Keményen készültem minden tanítási órára. Emlékszem, hogy a következő tanévben már érettségiztettem matematikából egy szlovák tanítási nyelvű osztályt. Ha belegondolok, hogy azóta hányszor módosult az érettségi rendszerünk! Írásbeli érettségi dolgozatot matematikából már átéltem

a pedagógiai pályafutásom során. 1989-ben minden különösebb előkészület nélkül valamennyi érettségiző diáknak meg kellett írnia. Egy javítókulcs alapján kiértékeljük, majd az a diák ment szóbelire, aki nem volt elégedett a jegyével. Akkor még öt tantárgyból érettségiztetünk. A magyar nyelv, szlovák nyelv és egy választható tantárgy mellett kötelező volt a szaktantárgy (számítástechnika vagy műszaki kémia) ill. a matematika. Az öt vagy négy tantárgy dilemmája azóta is jelen van oktatási rendszerünkben. 2006 szeptemberétől újra négy tantárgy kötelező. Nagyon sok diák öröme kimaradt a kötelező természettudományi tantárgy.

### **Téged gimnázistaként a reál tantárgyak érdekelték?**

Nem. Az alapiskolából humán érdeklődésű, irodalmat kedvelő diákként érkeztem az első olyan osztályba (Peržel tanárnő volt az osztályfőnököm), amelyben nem a 9. évfolyam befejeztével kezdték a középiskolai tanulmányaikat a diákok, hanem a 8. évfolyammal. Tehát nyertünk egy évet. Különben nem éreztem a 9. évfolyam hiányát. Egyedül a Geleta tanár úr geológiaóráin. A kötelező 3-4 oldalas jegyzeteimből szinte semmit nem értettem, hiszen a 9. évfolyam alapfogalmaira kellett volna támaszkodnom. A mai diákok el sem tudják képzelni, hogy mennyit kellett odahaza jegyzetelnünk a biológia- és földrajzórákra. A tárgyi tudásom ezekből a tantárgyakból sajnos nem lett olyan alapos, mint szerettem volna. Nem érdeklődtem „mániákusan“ a matematika és a kémia iránt sem, de az osztályunkban később a reáltárgyak kezdtek dominálni. Azokban az években sokkal nagyobb lehetőségünk volt ilyen jellegű szlovák egyetemre vagy főiskolára bekerülni, mint mondjuk a bölcsészkarra vagy a jogra. E tantárgyak erejét mutatja, hogy az osztálytársaimból lett orvos, gyógyszerész, négy vegyészmérnök, matematikus, két kertészmérnök, öt tanár, építészmérnök, öt szakérettségizett informatikus, három idegennyelvű szakember, könyvelő, színész stb. Biztosan kihagytam valamilyen szakmát, de napjainkra azóta már néhányan amúgy is pályát módosítottak.

### **A gimnázium után nehéz volt az egyetem?**

Igazából nem. A matematikai előképzettségem az átlagosnál jobb volt. Ezt Hornyák tanár úrnak köszönhettem. Bartha tanárnő legendás szigorával a biztos kémiai alapokat adta át. Az első év ugyan kemény volt, de talán a nyelv miatt. A mai napig hálával gondolok Kovačič tanárnőre, aki szlovákra tanított. Olyan módszerekkel dolgoztunk az óráin, amelyeket szívesen látnék a napjainkban is. Emlékszem az érettségi feleletemre. A Film és színház témakörben olyan szabadon, kötetlenül beszélgettünk egy A3-as rajzlapon, nagyon jól összeválogatott képanyag alapján, hogy az a mai érettségi rendszer követelményeinek is megfeleljék.



## Pályád kezdetén, a nyolcvanas években milyen ünnepek voltak a gimnáziumban?

Az ünnepélyes tanévnyitó és évzáró mellett ott volt a hagyományos diákavatás, a szalagavató, a ballagás és 1989-ig a május elsejei felvonulás. A közös igazgatású iskolában minden esemény, rendezvény közös volt. Sőt, nagyon emlékezetes számomra az első osztályom szalagavatói ünnepélye. 1988 decemberében rendkívül szigorú szabályokat kellett betartanunk. Az igazgató döntése alapján a négy szlovák és az egy magyar osztály szalagtűzésére ugyanazon a napon, egy ünnepi műsor keretében került sor, a szülők jelenlétében, más-más helyszínen. Majd este héttől a Csemadok-székházban az öt osztály diákjai és a tanárok együtt szórakozhattak a szalagavatói bálon, szülők nélkül, fekete-fehér ünnepi öltözetben. Hát ilyen is volt a szalagavatók történetében!

## Hogyan lett belőled a Diáktanács irányító tanára?

Az 1992-es esztendőben nagy változásoknak lehettem a részese. 1989-ben az ifjúsági szervezetek feloszlottak, és lehetőség nyílt megszervezni a magyar tagozat diáktanácsának az elődjét, amely azután hivatalosan 1992-től a Diákhálózat tagja lett. Nagyon izgalmas, tevékeny évek következtek. Egy lelkes, kreatív, hatalmas tenni akarással bíró csapatnak lehettem az irányító tanára. Mivel a közös iskolában az iskolaújság is közös volt (hol Juventus, hol Echo cím alatt jelent meg), a szerkesztőségi csapat szlovák diákokból állt, így csak hébe-hóba jelent meg egy-két cikk a magyar diákok tollából. Ezért jött az ötlet, hogy legyen önálló diákújságja a magyar tagozat diákjainak. Az első szám, a CÍM NÉLKÜLI 1992 áprilisában jelent meg. Októberre terveztük a 2. számot, az iskola megalapításának 160. évfordulójára már az új címmel. Egy pályázat alapján a diákok a Mi One? mellett döntöttek, és így a mai napig ezzel a címmel jelenik meg. Az évforduló alkalmából szerveztük meg az első diákbált, hagyományt teremtve, hiszen az idén, február 23-án már a XV. Diákbálon szórakozhattak a diákjaink. Új tartalommal töltöttük fel a diáknapot, amely kibővítve egyéb ötletekkel azóta is az egyik legsikeresebb rendezvénye az iskolának. Ezenkívül nem szabad megfeledkezni a közös karácsonyi ünnepségről sem. A második osztályommal, harmadikasokként először rendeztünk közös karácsonyi ünnepséget a magyar tagozat részére. A folyosón összetömörülve, lépcsőkön ülve néztük végig a humoros kis jeleneteket, ajándékoztuk meg egymást és a tanárokat. Mára ez az esemény egy színvonalas, tartalmas ünnepi műsorrá fejlődött. A sulirádió is beindult. A hét egy kijelölt napján végre magyarul is megszólalhatott a BMV (becsületes munkát végzünk) csapatnak köszönhetően. Az első adás 1994. október 26-án hangzott el. Miután 1997-ben felvállaltam az akkor induló nyolcéves képzési forma pionírjait, a Diáktanács irányító tanárának feladatkörét átvette tőlem Miskó Hátas tanárnő.

## Amikor tanítasz, eszedbe jutnak régi tanáraid, hogy ők hogyan csinálták?

Érdekes, hogy az egyetemi oktatóim eltűntek az emlékeimből, de a gimnáziumiak erőteljesen megmaradtak. Egy-két tanár mintáját vegyítem, és ösztönösen követem a megérzéseimet. Lehet, hogy örökölhét is az ember egyfajta pedagógiai stílust, már csak azért is, mert az édesanyám is tanítónő volt. A gyerekek iránti tiszteletet és szeretetet tőle leshettem el. Saját, egyéni stílust kell mindenkinek kialakítani. Olyat, ami hatékonyan működik. Olyan módszereket és eszközöket kell használni, amelyekkel a diákok gondolkodási képességeinek a fejlődését elő tudjuk segíteni. Szeretnék igazságosan szigorú, következetes tanár maradni.

*Benkő Tímea*



## Emberként élni ebben a világban...

Több személyes okom van örvendezésre és hálaadásra az Érsekújvári Pázmány Péter Gimnázium jubileumi ünnepsége alkalmával.

Egyik oka örömomnak: nekem még megadatott, hogy mint gimnazistát megérintsen a jó hírű Pázmány Péter Gimnázium szellemisége, melyet olyan egyéniségek sugároztak felénk, mint a nagy tudású, mégis gyermekcentrikus matematikus, Gánóczy Miska bácsi, a derűt és jóságot sugárzó Dobossy Anikó nyelvtanár, a katonás rendet követelő Bánó Ernő, valamint az egykori pázmányos diákból lett tanárok, mint Barák József és Száraz László. Az ő érdemük, hogy iskolámban az emberi kapcsolatokat (tanár-diák, szülő-tanár, diák-diák) az őszinte elfogadás jellemezte. A megalapozott, biztos tudás mellett ők neveltek folyamatos útkeresésre, a soha be nem zárulásra, a nyitottságra. Sok száz öregdiák őrzi az évszázados „világítótorony” emlékét. Különösen a nálam jóval korosabb generáció érezte, érzi át a mai napig az egymáshoz tartozást, az egymásért való felelősség jelentőségét. Közülük kerültek ki Luzsica Lajos lelkes társai, akik áldozatot is vállalva oly érdeklődő figyelemmel, féltő gonddal kísérik figyelemmel az újvári magyar tanulóifjúság életét.



Sajnos, engem a sors más tájakra sodort, és tanári pályafutásomnak csak utolsó évtizedét tölthettem szülővárosom gimnáziumában. Éppen ez örömom és hálaom második oka. Hiszen ezek az iskola talán legmozgalmasabb éveit voltak. A diktatórikus rendszerből való szabadulás, az egyre erőteljesebben jelentkező önállósulás évtizede, a diákok öntudatra ébredésének éveit – a diáktanács komoly részvétele a magyar tagozat arculatának megformálásában, az anyaországi iskolákkal való kapcsolatteremtés különösen a leánykórus tevékenysége révén, az öregdiákokkal való egymásra találás éveit. Hálás vagyok, hogy mint majdnem aktív pedagógus élhettem meg, és lehetek itt, amikor - bár az ősi jussból, a patinás épületből kiszorítva - egy új épület falán ismét ott lehet a nevünk és Pázmány Péter domborműve, hirdelve, hogy városunknak még szüksége van magyar ajkú és magyar szívű nevelőkre, oktatókra, szüksége van egy humán szellemi műhelyre, mely biztos, használható tudást nyújt, amely akár évtizedek múltán is „átváltható” lesz, emellett fontosnak tartja, hogy a diákoknak ne csak az értelmük legyen nyitva mindarra, ami megismerhető, hanem nyitott legyen a szívük, emberségük is a világra. Vagyis ne csak befogadni tudjanak, hanem képesek legyenek arra is, hogy emberként éljenek ebben a világban, felelősséggel nyelvünk, hagyományaink, kultúránk jövőjéért, békében önmagukkal, társaikkal, környezetükkel.

Az iskola feladata mérhetetlenül nagy, másra azonban nem vállalkozhat, mint a jó kertész szerepére: ápolja, gondozza, nemesítse a palántát, melyet a szülő vetett el és bízott rá.

Ezt a bizalmat kérem iskolám számára minden magyar családtól. E jeles évforduló és ünnep alkalmából kívánom az iskola minden mai diákjának, hogy tapasztalja meg: a korlátokból, amit egy iskola szükségképpen jelent, az életre nyitó kapu lesz.

Kívánom iskolám minden egykori és mostani tanárának, hogy mindig érezzék hivatásuk szépségét! Kívánom, hogy szeretett szülővárosom magyar gimnáziuma Pázmány Péter nevéhez méltóan, és a régi alma mater hagyományait őrizve, a jövőben is a legnemesebb hivatás: az emberi értelem és a szilárd jellem formálásának szolgálatában álljon, élvezze a város és a környék polgárainak megbecsülését, és még sok kiemelkedő évfordulót ünnepeljen!

*Fabó Éva*



## A GIMNÁZIUM GYERMEK- ÉS SZÜLŐI SZEMMEL – RÉGEN ÉS MOST –

*Van úgy, hogy a gyermek szülője nyomdokaiba lép. Van úgy, hogy mást választ. Van-e generációk életútja közt különbség ott, hol már kicsi kortól kialakul a kötődés utcához, házhoz, emberekhez?*

*Az iskola sok időt vesz el az ember életéből, ám még többet ad vissza. Elvezet múltba, jövőbe, nem látott és nem létező világokba, a sejtmagba és a fekete lyukba, s hol máshol tapasztalható meg azt, hogy ha akarod, ha nem, gondolkodnod kell? A szó legtisztább és legnagyobb értelmében. Ha nem is megfogalmazható, de hatását és örökét véled felfedezni azokban, kiket szüleidként köszönhetsz. Aztán elhangzik a jól ismert mondat: „Apa, anya, tudod, mi leszek, ha nagy leszek?”. S mielőtt elhangzana a válasz, százegy sors fut át fejedben, szebbnél szebb, ígéretesebbnél ígéretesebb, s mert esélyt akarsz adni fiadnak, időt, hogy a százegy életen túl megismerjen még többet, úgy, ahogy te is annak idején, a gimiben ... hát azt mondod: „Bármilyen lehetsz, kislányom, amit csak elképzelsz magadnak.” Majd csendes mosollyal nyugtázod, hogy gyermekek majd nem ugyanabban a padban ül, ahol négy évig te a gimiben.*

### Anya és lánya

#### Egykor diák, ma szülő és tanár

A gimnázium 1988 óta a második otthonom lett, és bízom benne, hogy amíg élek, az is marad. Már gyermekkoromban eldöntöttem, hogy ha felnövök, tanár leszek. Egyértelmű volt tehát, hogy az alapiskola befejezése után ebben az intézményben folytatom tanulmányaim. Még tizennégy éves sem voltam, amikor először léptem át a régi iskolaépület küszöbét. Nem illendőségből írom, de életem legboldogabb éveit közé tartoztak a gimiben eltöltött évek. Igaz, az első napokban kicsit féltem a hatalmas, ismeretlen épülettől, magas falaktól, széles folyosóktól, de ezek már néhány nap után életre keltek, magukba fogadtak. Hamar a szívemhez nőttek.

Fantasztikus tanáraim voltak, akik mindig nagy szakértelemmel végezték napi munkájukat. Mindegyikre szeretettel és tisztelettel gondolok hálával és köszönettel tartozom nekik. Osztályfőnököm Perzel Magdolna és a többi tanárpéldaképem hatására minden vágyam az volt, hogy az egyetem elvégzése után tanárként kerülhessek vissza egykori alma materembe. A sors, hál'istennek, megadta!

Pedagógiai munkámat ebben az intézményben 2000 őszén kezdtem mint biológia-kémia szakos tanár.

Ma már kétgyermekes anyukaként büszkén elmondhatom, hogy idősebbik lányom, Andi a nyolcosztályos tagozat harmadik évfolyamát látogatja. Szülőként és tanárként is nagy örömmel tölt el, hogy aktívan bekapcsolódik a szakkörökbe, sikeresen vesz részt versenyeken. Nagy meglepetésemre neki teljesen más az érdeklődési köre: énekel, bábozik, szaval, hangszeren játszik. Úgy érzem, jól döntöttünk, amikor a nyolcéves tagozatra jelentkeztünk, hiszen itt különös figyelmet fordítanak a tehetséggondozásra.

Edina lányom 8 éves, ő is alig várja, hogy gimnazista lehessen. Ha terveink szerint alakulnak a dolgok, két év múlva talán hasonló izgalommal fog belépni ide, mint annak idején én.

Ez az egész talán nem a véletlen műve: diákként, tanárként és szülőként is életem szerves része az újvári gimnázium.

Sikeres és boldog embernek mondhatom magam, hiszen kiváló szaktekintélynek örvendő pedagógustársaim, szeretett gyermekeim és diákjaim között tölthetem mindennapjaim.

Kívánom ennek az iskolának, hogy haladjon az elődök által kitaposott biztos úton, s akkor nem kell féltenuünk magyarságunk jövőjét, hisz az innen kikerülő



ifjúság mindig megállta és meg is fogja állni helyét az életben.

*Bédi Andrea, a gimnázium tanára  
Tardoskedd*

## A horoszkópom szerint ma rossz napom lesz

2005. október 4-ét írunk. Kedd. Már reggel rosszul kezdődött a napom, mert korábban kellett kelnem az anyu 0. órája miatt.

Már kora reggel összért anyuval a bajszunk. Sajnos, a nap hátralévő része sem kedvezett számomra. Elérkezett a nem igazán várt óra, a szlovák irodalom. Szerencsétlenségemre a tanárnő kihívott felelni, mivel-hogy az előző szlovák nyelvtanórán beszédtem. A tollbamondásom pocsék lett,

4-esre sikerült.

- Most nem úszom meg szárazon – gondoltam magamban, mert előző nap elfelejtettem készülni. Magamban fellebbezni kezdtem: – De hiszen én nem jelentkeztem, nem akarok felelni!

- Andi! Javítanod kell! – mondta Benkő tanárnő, az osztályfőnököm.

Ahogy Benyovszky tanárnő mondaná, most ugrott a majom a vízbe, mert meg sem tudtam szólalni. A tanárnő jóvoltából kihúztam hármásra. Hálás voltam neki, de megfordult a fejemben, mi lesz otthon?! Előző nap jött rá apu, hogy kiégettem az elektronikus zongorámat. Félve léptem be az ajtón. Tudtam, hogy az anyu már tud a „kegyelem” hármasmról. Szégyeltem magam, ezért, mint akinek ég a talpa alatt a föld, szó szerint húztam a csíkot a szobámba. Senki ne kérdezze, mit kaptam a szüleimtől! (Ha túl kíváncsiak vagytok, elmondom, addig is nőjjen az orrotok!)

Záray-Vámosi szavaival élve:

„Ültem a szobában, búsan, egyedül, és a fájó múltra gondoltam.” Megígértem magam-nak, hogy soha többé nem megyek felkészületlenül iskolába, és nagyon remélem, hogy Benkő tanárnő tudja, hogy őt nagyon szeretem, de sajnos, a szlovákok nem!

*Bédi Andrea, tercia  
Tardoskedd*

## A nagypapa, a leánygyermek és a fiúunoka

Nyolc éven keresztül (1936-1944) voltam az érsekújvári gimnázium tanulója.

Kedves élményeim között tartom számon osztályunk önképzőköri tevékenységét.

Egyszer néhány hónapig Bakos tanár úr tanította a magyar nyelvet. Meggyőződése volt, hogy magyarságunk megmaradása szempontjából nagyon fontos népszokásaink és hagyományaink megőrzése.

Osztályunk több mint a fele – velem együtt – falusi gyerek volt. Bakos tanár úr arra bízott bennünket, hogy gyűjtsük össze szülőfalunk népszokásait, jegyezzük le falunk egyes részeinek – határainak, dűlőinek - elnevezéseit és az azokkal kapcsolatos történeteket. Érdekesnek találtuk a dolgot, ezért minden faluból került diák, aki vállalkozott a gyűjtőmunkára. Ennek eredményeiről aztán a havi rendszerességgel tartott összejöveteleinken adtunk számot.

A magyar nyelv tanítását nemsokára Balázs Lajos tanár úr vette át, aki örömmel értesült önképzőkörünk működéséről, és bízott munkánk folytatására.

Amikor az osztály egésze számára ismertettük az összegyűjtött anyagot, nemcsak jól szórakoztunk, de fokozatosan megismertük a környező falvak múltjának és jelenének nagy részét is.

Nagyszerű élmény volt.

*Búcsi Lajos, református lelkész  
Kisújfalu*

1976-ban nagy-nagy várakozással léptem be a gimnázium kapuján.

Boldog voltam, hogy végre én is itt tanulhatok. Abban az iskolában, amelyről oly sokat hallottam édesapámtól és az ő barátaitól – régi osztálytársaitól, akik ha nálunk voltak, mindig a gimnáziumnál kötöttek ki: csuda érdekes (pl. érettségi



írásbeli az óvóhelyen...) és sok-sok humoros történetet idéztek fel beszélgetéseik során.

Ma már ott tartunk, hogy az én gyermekeim hallgatják élvezettel a gimnáziumi élményeimet – én pedig az övékét. Ez azt jelenti, hogy családunk 1936 óta ragaszkodik ehhez az iskolához...

Szeretettel gondolok vissza a gimnáziumi évekre, a tanárimra és osztálytársaimra.

*Kissné Búcsi Jolán, református lelkész  
Kisújfalu*

A gimnáziumban eltöltött éveim alatt sok nagyszerű, új dolgot véltem felfedezni, rengeteg új baráttra tettem szert, valamint majdnem minden tanév egy újfajta tantárggyal bővült. És még nincs vége, hiszen a nyolcéves gimi 6. osztályát járom.

Az izgalmas tanulnivalók mellett

a sportnak is nagy szerepe van nemcsak az én, hanem az iskola életében is. E helyen említeném meg az évről évre megrendezésre kerülő Oros-kupát, amely egy egész napos futballmérkőzésekből álló, osztályok közti megmérettetés, és nem utolsósorban megemlékezés Oros Tibor tanár úrról. Ez egy tiszteletre méltó esemény, de egyben izgalmas és fergeteges is. Az osztályok tehetséges és kevésbé tehetséges fiai összemérik focitudásukat, a győztes csapatot pedig vándorszerűleg jutalmazták, amely bajnokságról bajnokságra, évről évre gazdát cserél.

Remélem, hogy a számomra fennmaradó 2 év idejére újra az osztályunk mondhatja majd magáénak az Oros-kupát.

*Kis Máté, septima  
Kisújfalu*

## Apa és lánya

Az érsekújvári gimnázium volt diákjaként eszembe jutnak azok a boldog évek, melyeket ott tölthettem.

Egy másik, a somorjai gimnáziumból léptem át ide, mégpedig az első évfolyam novemberi hónapjában. Egy egész jó osztályközösségbe csöppentem. Nemcsak a csínytevésekben, az április elseji tréfákban volt összetartó az osztály, hanem a tanulásban is segítőkész társakra leltem.

Mit adott nekünk a gimnázium?

Egy életre szóló élményt. Megtanultunk mindent, ami fontos egy ember egészséges felnőtté váláshoz. Nem szakosodtunk csak egy vagy két tantárgyra, hanem általános műveltségre tettünk szert. Ez azért volt jó, mert az érettségi után különböző pályákra léptünk, mégis mindegyikünk tudott méríteni abból a tudáscsomagból, amit belénk oltottak tanáraink. Igaz, hogy nem szereztem főiskolai végzettséget, ennek ellenére kiegyensúlyozott és boldog ember lett belőlem. Köszönet ezért volt tanárimnak is.

A gimnázium családias hangulata megtanított a család szeretetére, s most mint hat gyermek családapja tanulok újra az immár 4 gimnazista gyermekemmel.

*Puss Péter, képviselő  
Andód*

Az alapiskola 4. osztályát tiszta egyessell végeztem. Szüleim úgy gondolták, megállnám a helyem a nyolcéves gimnáziumban is. Így lettem primos gimnazista.

Az első meglepő élmény, hogy itt már nem tanító nénik és bácsik, hanem tanárnők és tanár urak oktatnak, és felnőttként kezelnek bennünket. Igaz, hogy többet is kell tanulnunk, mint az alapiskolában, de mégis jól érzem magam.

A kötelező tanítási órákon kívül sok szakkör működik a diákok érdeklődése alapján. Sok diák látogatja pl. a röplabda szakkört. A szakkörök iránt egyre nagyobb az érdeklődés.

A gimnázium diákjai különféle versenyeken is részt vesznek, és gyakran kerülnek a dobogóra. Ezt bizonyítják a folyosón látható oklevelek és fényképek.

Most a kvinta osztályt látogatom, a félétvet kitüntetéssel zártam. Iparkodni fogok, hogy jó eredményekkel folytassam, majd fejezzem be gimnazista éveimet. Bár még nem tudom, mivel szeretnék foglalkozni a gimnázium után, bízom abban, hogy majd valamilyen főiskolán folytathatom az itt megkezdett munkát.

*Puss Anikó, kvinta  
Andód*



A 2002/2003-as jubileumi tanév legnagyobb újdonsága az volt, hogy a közös igazgatósági Érsekújvári Gimnázium magyar tanítási nyelvű osztályai külön épületbe költöztek a Nyárhíd utcába. Ezáltal bizonyos önállóságra is szert tettünk. Az új iskolaépületet szerény lehetőségeink szerint igyekeztünk otthonossá tenni, s jól felszerelni segédeszközökkel. Osztálylétszámunk folyamatosan emelkedett, számos fiatal, tehetséges pedagógussal bővítettük sorainkat. Ugyanakkor eltávozott körünkől mindannyiunk által szeretett kollégánk, Oros Tibor.

2002. november 18-tól 23-ig ünnepi hét keretében emlékeztünk meg iskolánk megalapításának **160. évfordulójáról**. Sportnapot, diáknapot, Nyitott kapuk napját, díjkiosztó ünnepséget, a Kovak-művelődési házban ünnepi műsoros estet, filmvetítéseket tartottunk. Sor került a Szülők, tanárok, iskolabarátok hagyományos Katalin-napi báljára is a Csemadok-székházban. Az évforduló alkalmából 400 példányszámban újabb **Emlékkönyvet** (1842-2002) is kiadtunk.

Az öregdiákok által alapított **Érsekújvári Magyar Tanulóifjúságért Alapítvány** immár 11. alkalommal részesítette ösztöndíjban és könyvjutalomban az arra érdemes végzős, ill. a nyolc éves gimnázium 4. évfolyamának diákjait. Díjazottak voltak: Csányi Zsuzsanna, Gubó György, Mátyás Anikó, Andruskó Gyula, Harcsa Tibor, s a tanárok közül Perzel Magdolna.

Ebben a tanévben ünnepelte 10. születésnapját iskolánk **Jubilate** kórusa, mely 1992-ben, az intézmény fennállásának 150. évfordulója alkalmából alakult.

**Író-olvasó találkozók** keretén belül vendégeink voltak: Duba Gyula, Kövesdi Károly, Hizsnay Zoltán, Balázs F. Attila. Iskolánkba látogatott Dr. Halzl József, a budapesti Rákóczi Szövetség elnöke és Lévai Anikó, Orbán Viktor felesége.

Februárban megrendeztük a jubileumi **X. Reprezentációs Diákball** a Csemadokban. **Március 15-én** közös emlékműsort adtunk elő az oroszországi Lengyel József Gimnázium és Szakközépiskola küldöttségével. Megtekintettük Csajkovszkij **Diótörőjét**. Júniusban a **MASZK** diákszínpad bemutatta a *Gamélia* c. darabot, melyet a 40. Jókai Napokon a diákzsűri különdíjjal jutalmazott. Egyéni díjban részesült Salgó Andrea, Valaska Rita és Ábrahám György.

A tanulmányi versenyek közül megemlíthetjük a **Szép Magyar Beszéd** országos döntőjét, ahol 2. helyezést ért el Glucharov Mária. A **Tompa Mihály Vers- és Prózamondó** Verseny országos fordulójában Pásztó Klaudia 3. helyen végzett. A **IV. Kardos Albert Nemzetközi Vers- és Prózamondó Versenyen** Debrecenben Valaska Rita különdíjat kapott. A Somogy megyei Tudományos Ismeretterjesztő Társulat által meghirdetett **Öttusa** (történelem, irodalom, zene, művészet, földrajz) írásbeli középdöntőjén csapatunk 3. helyen végzett - Csányi Norbert, Szabó Júlia, Kis Henriett, Guliš Krisztina, Nagy Péter. A Pro Patria Honismereti Szövetség által meghirdetett **II. Rákóczi Ferenc és kora** történelmi verseny országos döntőjében csapatunk 3. helyen végzett - Szőgyényi Zsófia, Száraz Ágnes, Lőrincz Roland. A **Katedra** folyóirat által meghirdetett matematikai levelezői verseny országos döntőjében 1. helyen végzett Hornyák Zsolt. Az országos levelezői fizikaversenyen elnyerte a „**fyziQ mestere**“ címet: Németh Veronika, Varga Mária és Török Zsuzsanna. Somorján a **Kiteibel Pál Környezetvédelmi Emlékverseny** országos fordulóján a 10. évfolyamban Guliš Krisztina a 2., Csányi Norbert a 3. helyetszerezte meg. A **Kárpát-medencei Programozási és Felhasználói Versenyen** a 3. helyen végzett Gubó György, Bálint László, Kiss Gábor és Polák Imre.

\* A 2003/2004-es tanév **hagyományos díjkiosztó ünnepségén** a következő diákok részesültek elismerésben: Presinszky Magdolna, Valaska Rita, Balogh Andrea, Papp Annamária, Salgó Andrea, Mészáros Patrik, Török Zsuzsanna és Buják Bianka. A tanárok közül Száraz Magdolna és Mojzes Ildikó vehette át a megtisztelő kitüntetést. Kiadtuk a 2002/2003-as tanév **Közlönyét**.

A **diáknapon** előadást tartott Varga István rendőr-alezredes, aerobicoztunk,



műveltségi vetélkedőn mérte össze tudását tanár és diák. Délután felavattuk a gólyákat, majd diszkoztunk. Decemberben 10 diák vizsgázott eredményesen a **Deutsche Sprachdiplom** felsőfokú nyelvvizsgán. Januárban a kassai **Thália Színház** rendhagyó Villon-órát tartott diákjainknak, később Budapesten megtekintettük a **Monet és barátai** c. kiállítást. A **Jubilate** kamarakórus részt vett a 40. évfordulóját ünneplő Szlovákiai Magyar Pedagógusok Vass Lajos Kórusának ünnepi hangversenyén. Glucharov Mária képviselte iskolánkat a Diák- és Ifjúsági Írók Országos Egyesülete által szervezett **Pécsi Médiahétvégén**. A **Nárciszok Napján** 7100 Sk összeget gyűjtöttünk a daganatos betegségek gyógyulására irányuló kutatásokra.

Ebben a tanévben is számos tanulmányi versenyen és vetélkedőn öregbítették intézményünk nevét diákjaink. Az angol nyelvű **Vámbéry Ármin Emlékversenyen** Dunaszerdahelyen Juhász Anna 2. helyezést ért el, német nyelvből Hrabovszky Tibor a 2., Guliš Krisztina a 3. legjobb lett. A **Balassi Bálint** és kora c. történelmi vetélkedő országos döntőjében Lőrincz Roland, Török Emőke és Török Kinga csapatban 2. lett. A **Kárpát-medence földrajzverseny** nemzetközi döntőjében Nagy Péter a 3. helyet szerezte meg. A **Zrínyi Ilona Matematikaverseny** felvidéki összesítése alapján a legeredményesebb diákok közt voltak: Hornyák Zsolt - 3. hely, Marák Károly - 10. hely. A **Kenguru matematikai verseny** felvidéki összesítésében ugyancsak Hornyák Zsolt 1., Marák Károly pedig a 4. lett.

A 2004/2005-ös tanévet 33 pedagógus felügyelete mellett 16 osztályban 365 tanuló kezdte meg. Új fejezet nyílt intézményünk krónikájában: többéves erőfeszítés eredményeképpen végre **önálló magyar gimnáziumként** kezdhettük meg működésünket. A tanévnyitói ünnepségen vendégeink voltak: Szigeti László, a Szlovák Oktatásügyi Minisztérium államtitkára, Fehér Miklós, a Nyitra Megyei Önkormányzat előjáróhelyettese, Pischinger Géza, városunk polgármestere, Prónay Štefan, a Nyitra Megyei Oktatásügyi Hivatal vezetője, Helena Psotová, a megyei önkormányzat oktatásügyi főosztályának vezetője, Farkas Iván, országgyűlési képviselő, Száraz József, a Csemadok országos elnöke, Hugyivár Imre, Farkas Tibor, Nagy Imre és Forró László, a Nyitra Megyei Önkormányzat képviselői.

A **hagyományos díjkiosztó ünnepségen** elismerésben részesültek iskolánk következő diákjai: Csányi Norbert, Ficza Ildikó, Guliš Krisztina, Glucharov Mária, Nagy Péter, Török Kinga, Lőrincz Roland, Szabó Júlia, Vojtek Zsófia, Érsek Szilvia és Rigó Krisztina. Tanáraink közül Száraz Dénes megbízott igazgató kapott oklevelet a gimnázium eredményes fejlesztéséért. Kiadtuk a 2003/2004-es tanév **Közlönyét**.

A **diáknapon** gazdag programról gondoskodtunk, volt állatsimogató, kosárkötés, rajzverseny, csillagászati, grafológiai és pszichológiai előadás, műveltségi vetélkedő, gólyavatás, diszkó. A Csemadok-székházban tartott hagyományos **Katalin-napi bálunkat** közösen előadott Palotással nyitotta meg a prima és oktáva osztály.

Első alkalommal szerveztünk **Juniális** rendezvényt a Tatárik-strandon a Pavol Blaho utcai óvodával és a Czuczor Gergely Alapiskolával karöltve. **Színházlátogatáson** voltunk a Győri Nemzeti Színházban és a Nyitrai Andrej Bagar Színházban. Színjátzóink emlékműsort adtak József Attila születésének 100. évfordulója alkalmából, s bemutatták a **Dülle és Kandika** c. mesejátékot. Részt vettünk egy **rendhagyó történelemórán**, melyen lovasbemutatót láthattunk őseink harcmodoráról. Író-olvasó találkozón járt nálunk **Cs. Liszka Györgyi**, gimnáziumunk egykori diákja (1977-1981), aki bemutatta Lilla naplója c. ikerkönyvét, melyben diákéveit örököltette meg.

Legkiemelkedőbb versenyeredményeink ebben a tanévben a következők voltak: Tatán a nemzetközi **Forest Suliolimpián** csapatunk 2. helyen végzett. A **Dobré slovo** vers- és prózamondó verseny döntőjében Török Zsuzsanna a 3. helyen végzett. Az angol nyelvű **Vámbéry Ármin Emlékverseny**ről Juhász Anna elhozta a 2. díjat, német nyelvből Nagy Péter 1. lett. A **TIT Országos Levelező Feladatmegoldó Versenyen** földrajzból Balogh József 5., Peternai René matematikából 8. lett. A **Kenguru** matematikai versenyben felvidéki összesítésben az egyes kategóriákban az alábbi eredmények születtek: Marák Károly - 1. hely, Hornyák Zsolt, Fekete Adrienn - 2. hely, Kondé Róbert



3. hely, Ruzsik Zoltán, Búcsi Edina - 6. hely. A **Katedra** országos döntőjében Marák Károly 2. díjat, Hornyák Zsolt 3. díjat kapott. A **Kitaibel Pál Középiskolai Biológiai és Környezetvédelmi Verseny** felvidéki döntőjében Dobrovodszky György 1. helyezést ért el. Az **Infoprogram Nemzetközi Programozói és Felhasználói Versenyen** csapatban 4. lettünk.



*Az első osztály ballagása, 2005 júniusa*

A **2005/2006-os** tanév elején reklámfilmert készítettünk iskolánkról, melyet a környékbeli községi kábeltelevíziók vetítettek. Író-olvasó találkozón mutatta be legújabb regényét diákjainknak **Pablo Urbányi**, valamint gyermekvers-kötetét **Kukorelly Endre**. Megtekintettük a **Thain János Múzeum** valamennyi tárlatát, és diákjaink képzőművészeti alkotásaiból, valamint az előző iskolaév eseményeiből **foto kiállítást rendeztünk** a Csemadok székház folyosóján. Csuport Máté, Kollár Ronald, Molnár Gábor, Boldizsár Viktória és Seres Livia szerepeltek a **Pátria Rádió Pavilon** c. ifjúsági műsorában. Meghallgattuk **Baksa Péter** győri helytörténész előadását Czuczor Gergelyről. A **Győri Nemzeti Színházban** ebben az évadban a következő előadásokat tekintettük meg: Adáshiba, Lear király, Giovanni, Hyppolit, a lakáj, A fényeken túl, A hattyú.

A **díjkiosztón** anyagi támogatásban és könyvjutalomban részesültek: Marák Károly, Hornyák Zsolt, Kočkovič Péter, Csepiga Réka, Török Katalin, Hrabovszky Tibor, Pásztó Klaudia, Fábíán Tamás és Németh Veronika. Kiadtuk a 2004/2005-ös tanév **Közlönyét**.



*Szalagavató 2005*



*Hagyományos palotás*



*Szalagavatói koccintás*



*Így mulattak a tanárok...*



*...és így a diákok*



Első alkalommal tartottunk **diákműveltségi hetet**, melyet egybekötöttünk a hagyományos **Nyílt napokkal** és **diáknappal**. Rendezvényeink: szimultán sakkturna, teaház, fafaragás, asztalitenisz, filmvetítés, üvegfestés, gyöngyfűzés, batikolás, adventi koszorúk készítése, műveltségi vetélkedő, kosárlabda, karaoke, beszélgetés Kecskés Ildikóval a városi könyvtárról, Horňák Otília grafológussal, Juhász R. József akcióművésszel, Budinsky Katalin pszichológussal, Vadkerty Katalin történésszel, Kovács Péterrel és Czibulka Deniszával a városi televízióról, ötödölő, karate, táncház, balett.



Luzsica Lajos, kuratóriumi tag

Végso búcsút vettünk **Luzsica Lajostól**, az Érsekújvári Magyar Tanulóifjúságért Alapítvány kuratóriumi tagjától, iskolánk öregdiákjától. Március 15-én fogadtuk a szentendrei Ferences Gimnázium küldöttségét. Eljött közénk **Gáspár Károly** a Mosolygó c. filmmel, ellátogattunk a pozsonyi **Parlament** épületébe, ahol Juhász György képviselő (MKP), gimnáziumunk egykori diákja fogadott. Hagyományteremtő céllal **német hétvégét** tartottunk lektorunkkal Kovácspatakon. A Kovács művelődési házban megtekintettük a **Mária evangéliuma** c. rockoperát. Rigó Bálint közreműködésével elkészült honlapunk: [www.gymletnz.edu.sk](http://www.gymletnz.edu.sk)

A **DSD-vizsga** eredményei alapján diákjaink országos viszonylatban a 2. helyen végeztek. A **Czuczor Gergely Nyelvművelő Verseny** győri nemzetközi döntőjében Kantár Kristóf a 2. helyen végzett. A **Kárpát-medencei Bartók Vetélkedő** döntőjében, melynek iskolánk adott otthont, csapatunk 3. helyen végzett - Hegedűs Réka, Ďurica Alexandra, Kosár Ádám, Bogdány Anett, Andrusko Gyula, Vanya Róbert.

Az **Implom József Helyesírási Verseny** Kárpát-medencei, gyulai döntőjében Szalai Szabolcs a határon túliak kategóriájában 6. lett. Salgó Viktória képviselte iskolánkat a **Szép Magyar Beszéd** kassai döntőjében. A **Katedra Történelmi Versenyben** a FAVOJBA nevű csapat az országos döntőben a 3. helyen végzett: Balogh Krisztina, Farkas Szilvia és Vojtek Zsófia. A **Kitaibel Pál Középiskolai Biológiai és Környezetvédelmi Tanulmányi Verseny** felvidéki fordulójában 1. helyen végzett Molnár Gábor, 2. helyen Dobrovodszky György, aki a Nyitra megyei fordulón tudományos diákköri tevékenységéért igazgatói különdíjat is kapott. A **Zenit Programozói Verseny** országos döntőjében Kezes Balázs 7. helyen végzett.



Látogatáson a parlamentben

A **2006/2007-es** iskolaév újabb mérföldkő a gimnázium történetében. Szeptembertől intézményünk hivatalos neve: Gymnázium Petra Pázmaňa s vyučovacím jazykom maďarským Nové Zámky - **Pázmány Péter Magyar Tanítási Nyelvű Gimnázium Érsekújvár**. Nemcsak az iskola névtábláját cseréltük le, de környezetét is parkosítottuk.



2x2 néha 5

Rácz Sándor bemutatta Parázsló szikra c. könyvét, a média-szakkör tagjai találkoztak **Peter Roháč** szerkesztővel, a Szlovák Rádió munkatársával. A Nyitra-parti szabadidőközpontban intézményünk bemutatkozott a **Járási Iskolaiügyi Hivatal** által rendezett prezentáción. **Író-olvasó találkozót** tartott: Benyovszky Krisztián, Szentmártoni János, Kondor Péter,



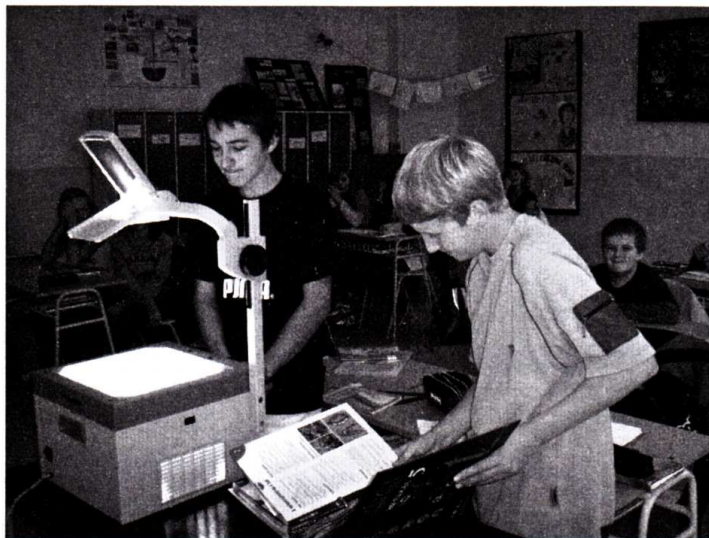
Bíró Gergely, Horváth Tamás és Luzsica István. Megtekintettük az **István, a király** c. rockoperát és a **János vitéz** c. daljátékot. Ellátogatott hozzánk a városi rendőrség drogmegelőzési koordinátora: **Jarmila Krochtová**. Járt intézményünkben a **Kor-Zár** és **Gál Tamás**, a **Megzenésített Versek Fesztiválja** közönsége voltunk a Csemadokban, önkéntes véradáson vettünk részt. Megtekintettük a **Győri Nemzeti Színház** Czuczor-bérletének soron levő előadásait: **Vonatot**, **Turandot**, **Büszkeség és balítélet**, **Miss Saigon**, **Nyomorultak**, **Anconai szerelmese**k.



*Legkisebbjeink 2007-ben*

Idén is megjutalmaztuk a legjobb diákokat. A **díjakra** érdemesnek bizonyultak: **Juhász Gergely**, **Seres Lívía**, **Kezes Balázs**, **Takáč Nikolett**, **Andruško Gyula**, **Vadkerti Balázs**, **Hegedűs Réka**, **Tóth Mária**, **Harcza Tibor**, **Slama Szilvia**, **Hegedűs Kinga**, **Haris Szilárd**, **Ficza Szilvia**.

**Téglajegyeket** vásároltunk a Csemadok-székház felújítására. Megjelent a **MI one?** c. diákújságunk legújabb száma (15. évfolyam 1. szám).



*Biológia a terciában*

**További állandó iskolai rendezvényeink** valamennyi tanévben: **Oros-kupa teremfoci-bajnokság**, **Mikulás-napi alakoskodás**, **műsoros karácsonyi ünnepség**, **szalagavató**, **úszó- és sítanfolyamok**, **Nyílt napok**, **diákbál**, **álarcosbál**, **Tátika**, **márc. 15-i emlékműsor**, **tanítónap**, **ballagás**, **tanulmányi és osztálykirándulások**, **gyermeknap**, **papírgyűjtés**, **sportnapok**.

*összeállította: Benkő Tímea*



# SOKSZÍNŰ ÉLETÜNK A JUBILEUMI TANÉVBEN, 2006/2007-BEN

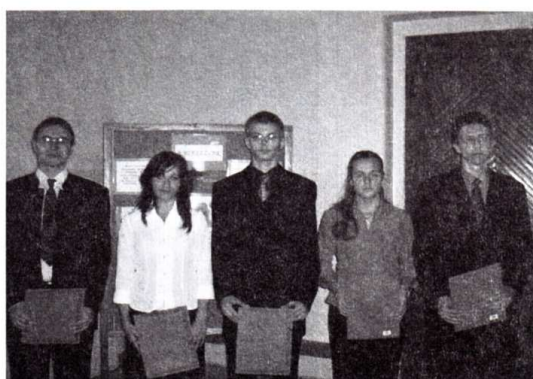


*A Kor-Zár együttes koncertje*

## Az Érsekújvári Magyar Tanulóifjúságért alapítvány díjazottjai



*Hegedűs Kinga, Haris Szilárd, Ficza Szilvia*



*Juhász Gergely, Seres Livia, Kezes Balázs,  
Takács Nikolett, Andrusko Gyula*



*Vadkerti Balázs, Hegedűs Réka, Tóth Mária,  
Harcsa Tibor, Slama Szilvia*



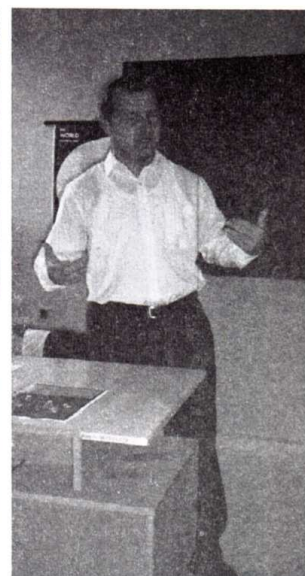
## Diáknapon...



...fontunk...



... emléztünk ...



... „unióskodtunk“ ...



... írást elemeztünk ...



... avattunk ...



... téztünk.

## Oros-kupa



A bizakodó tanársapat



A győztes diákcsoport

## És mit csináltak a kicsik?



Játszottak...



... és végre megtanultak fogat mosni.



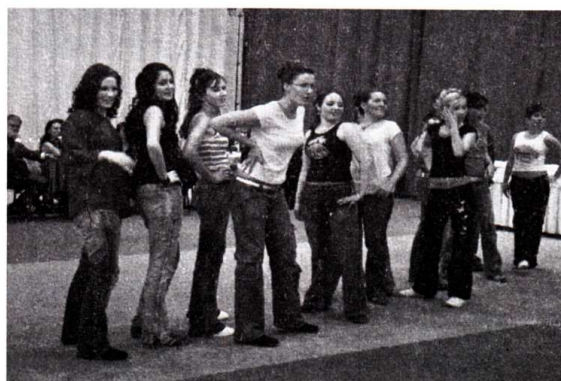
## Az érettié válás első lépése



*Szalagavató  
2006. december 16.*



*Ad revidendum  
2012*





## Kis karácsony? Nagy karácsony?



*Hófehérke és a 7 törpe*



*Te nem hiszel a Téliapóban?*



*Tipsi és Tapsi  
avagy szárazon, de vízzen*



*Na de Téliapó?!*



*A betlehemi csillag története*



# Diákbál 2007 és „A péntek esti láz“





# Karneváli fergeteg 2007





# GONDOLATOK ÉS EREDMÉNYEK

## Iskolánk természettudományi tantárgyai

Gimnáziumunkban a természettudományi tantárgyak oktatását két munkaközösség irányítja: a matematika – fizika – információelmélet és a kémia – biológia – geográfia.

A négyéves képzés során áttértünk az ún. alternatív tanmenethez, amelynek előnye, hogy a végzőseink fakultációs órakerete megnőtt. Három tantárgyat heti négy órában erősíthetnek. Ez a tanmenet a természettudományi tantárgyak oktatását alapszinten a harmadik évfolyammal lezárja.

A nyolcosztályos gimnázium osztályai idegennyelv-tagozatosok, így a természettudományi tantárgyak csak alap óraszámban vannak jelen, ill. a matematika csökkentett óraszámában csak heti 4 órában, az első négy évfolyamban. Nagyon fontos, hogy a diákok ennek ellenére is megszeressék ezen tantárgyakat. Az alacsony óraszám, az alapiskoláktól eltérő tanterv és tanmenet ellenére diákjaink a 2005/2006-os iskolaévben nagyon szép sikereket értek el, és bátran mérték fel erejüket a matematikát magasabb óraszámú tanuló alapiskolás diákokkal.

A **matematika olimpia** iskolai fordulójából a járási versenyre továbbjutott diákjaink nagyon szépen szerepeltek. Szinte mindnyájan sikeres megoldókká váltak.

A primó osztályból a járási fordulóban diákunk nem szerepelt jól, de a szekundó osztályból mindhárom tanulónk sikeres volt.

MO Z6	<b>Ruzsik Zoltán</b>	<b>1. hely</b>
	Kantár Kristóf	12. hely
	Gubó Eduard	26. hely

A terciós diákjaink az iskolai forduló után a járásin is megállták a helyüket, sikeresek lettek.

MO Z7	Slama Szilvia	11. hely
	Takáč Nikolett	22. hely

A kvarta osztály diákjai az alapiskolák kilencedikeseivel mérik össze tudásukat, két tanulónk képviselt minket a járási fordulóban, de csak egyikük lett sikeres.

MO Z9	<b>Marák Károly</b>	<b>2. hely</b>
-------	---------------------	----------------

A matematika olimpia alsó kategóriáiban csak járási forduló van, de a Z9 kategóriától már a kerületi, ill. országos fordulót is megrendezik.

**Marák Károly** így a kerületi fordulóban is képviselhette iskolánkat. A 30. helyen végzett, de nem került be a sikeres megoldók közé.

A **Pitagoriász** a tercio osztály tanulóinak sikerült a legjobban, a járási fordulóban hárman is bekerültek a sikeres megoldók közé.

P7	Takáč Nikolett	6. hely
	Slama Szilvia	23. hely
	Ficza Szilvia	37. hely



A **Katedra Levelezőversenyben** az igényes feladatok rendszeres megoldását két tanuló vállalta. Mindketten eljutottak a Dunaszerdahelyen megrendezett országos döntőbe.

5. évfolyam (I.)	<b>Hornyák Viktória</b>	<b>7. hely – III. díj</b>
8. évfolyam (IV.)	<b>Hornyák Zsolt</b>	<b>14. hely – III. díj</b>

A **Zrínyi Ilona Matematikaverseny** nyugat-szlovákiai körzeti fordulója sajnos a tavaszi szünetben zajlott, így több diákunk is kimaradt a megmérettetésből, ennek ellenére egy szép eredmény azért született.

6. évfolyam (II.)	<b>Ruzsik Zoltán</b>	<b>6. hely (díjazott)</b>
-------------------	----------------------	---------------------------

Nagyon sok diákunk kapcsolódott be a **Kenguru Matematikaversenybe**. A legeredményesebbek („Felvidék összesítés”):

5. évfolyam (I.)	<b>Hornyák Viktória</b>	<b>2. hely</b>
6. évfolyam (II.)	<b>Kantár Kristóf</b>	<b>3. hely</b>
8. évfolyam (IV.)	<b>Hornyák Zsolt</b>	<b>2. hely</b>
	<b>Marák Károly</b>	<b>4. hely</b>

A **matematika érettségi** a 2004/2005-ös tanévtől új formában zajlik. Diákjaink az első központilag összeállított és javított írásbelin nagyon szépen szerepeltek. Emelt szinten a teljesítményük az országos átlagnál is jobb volt és így iskolánk a három legjobb szlovákiai magyar gimnázium közé került a Monitor tekintetében. Az országos átlag emelt szinten 83,6% volt, diákjaink eredménye 84,6% lett. A tavalyi év ennél gyengébbre sikerült, de a nyolc év becsületes és lelkiismeretes munkája mind a tanár, mind a diák részéről meghozta gyümölcsét, hisz a nyolcosztályos gimnázium végzős tanulói a matematika írásbelin az országos átlagnál ismét jobb eredményt értek el. Akkor az országos átlag 60,4% volt, diákjaink elért eredménye 63,3%-os lett.

A **fizika olimpia** is eredményes volt az E kategóriában. A járási fordulóban elért eredményünk:

E kat.	<b>Hornyák Zsolt</b>	<b>14. hely</b>
--------	----------------------	-----------------

Diákjaink bekapcsolódtak a **fyzIQ** levelezőversenybe is. Sajnos az iskolaév alatt sokan lemorzsolódtak, de a kitartás meghozta gyümölcsét:

T kat.	<b>Takáč Nikolett</b>	<b>2. hely (kerületi)</b> <b>országos 45.-46. hely</b>
--------	-----------------------	---

Iskolánk egy kitűnően felszerelt informatika szaktanteremmel rendelkezik, így a színvonalas informatikaoktatás tárgyi feltételei biztosítottak. A gyors internet-hozzáférés minden diák számára biztosított az óráközi szünetekben, ill. tanítás után.

Iskolánk már régóta bekapcsolódik az **Infoprogram** programozási és felhasználói versenybe, ami ma már nemzetközi méreteket ölt. Tavaly az iskolák között a 7. helyen végeztünk, Major Viktor és Kondé Róbert alkotta csapatunk pedig a 4. helyet szerezte meg.



Ennél sokkal nagyobb eredménnyel is dicsekedhetünk, hisz a Zenit versenyben tanulóink az országos döntőbe verkedte be magát.

A kat.

**Kezes Balázs**

**kerületi 2. hely**

A kémia, biológia, földrajz tantárgyakból az olimpiai feladatokat sajnos csak szlovák nyelven kapják meg a tanulóink, és ez a tény visszahúzó erőként hat. Nagyon nehéz olyan tehetséges diákot találni, aki felvállalja ezt a többletmunkát. A kémia olimpia egyelőre az egyedüli tantárgy, amelyből eljutnak diákjaink a kerületi fordulókra, kisebb-nagyobb sikerrel.

B kat

Deszat Tímea

15.hely

Presinszky Klaudia

17. hely

C kat

Molnár Gábor

19. hely

D kat

Gubó Richard

18. hely sikeres megoldó

A SOČ (szakmunkák) 28. évfolyamába három diákunk kapcsolódott be. Mindhárman meghívást kaptak a kerületi fordulóba.

A biológia, geológia kategóriában Dobrovodszky György 4. helyezést ért el „Veszélyes élőlények a terráriumokban” c. munkájával, és munkáját külön dicsérő oklevéllel is jutalmazták. Molnár Gábor pedig a 7. helyet szerezte meg a „Geológia kutatásaim Újbánya környékén” c. munkájával.

A szabadidő kategóriában Török Zsuzsanna 5. lett a „Kaktuszok szépsége” c. dolgozatával.

A **Kitaibel Pál Középiskolai Biológiai Tanulmányi Versenybe** az első és második évfolyam tanulói kapcsolódhatnak be. A versenyanyag alapját az Élet és Tudomány, ill. a Természetbúvár c. lapok kijelölt cikkei, valamint Kitaibel Pál élete és munkássága alkotja. A szlovákiai fordulóba két diákunk jutott el:

1. évfolyam

**Molnár Gábor**

**1. hely**

2. évfolyam

**Dobrovodszky György**

**2. hely**

Így a mosonmagyaróvári országos döntőben mindkét diákunk részt vehetett. A versenyen sok tapasztalatot szereztek és szép élményekkel tértek haza.

A 2004/2005-ös tanévben vezették be az új érettségi vizsgarendszert, amely alapján még öt tantárgyból érettségiztek diákjaink, közülük egy kötelezően természettudományi volt. Az új rendszer szerint az egyes tantárgyakból emelt (A), ill. középszinten (B) lehetett érettségi vizsgát tenni.

Szóbeli érettségi vizsgák eredményei 2004/2005-ös iskolai év												
tantárgy	MAT		FIZ		INF		KÉM		BIO		GEO	
	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
diákok száma	13	15	5	5	3	16	8	6	23	3	11	2
átlag	1,5	2,3	1,8	3,4	1,3	2,8	1,4	1,5	2,2	2,7	2,7	2,5
2005/2006-ös iskolai év												
tantárgy	MAT		FIZ		INF		KÉM		BIO		GEO	
	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
diákok száma	16	8	0	0	4	9	16	4	20	5	9	7
átlag	1,88	2,75	0	0	1,25	2,44	1,56	3,00	1,85	3,00	2,44	2,42

Az A szinten érettségizett diákjaink közül szinte mindenki bejutott a kiválasztott egyetemekre és főiskolákra. Sokan közülük Csehországban vagy Magyarországon folytatják tanulmányaikat.

*Mojzes Ildikó  
Miskó Hátas Anna*



## Idegen nyelvek oktatása

A mai, egyre nyitottabbá váló világban már szinte létkérdés a jól alkalmazható idegennyelvtudás megszerzése. Sok esetben előfeltétele az elhelyezkedésnek, a felsőfokú tanulmányoknak, de a mindennapi élet is számtalan olyan helyzetet teremt, amelyben nyelvtudás nélkül nehézségekbe ütközhetünk. A nyelvtanulás a személyiségfejlesztés szempontjából is pozitív eredményeket hozhat. A nyelvet tanulónak ugyanis lehetősége nyílik arra, hogy megértse más nemzetek gondolkodásmódját, kultúráját, megtanuljon elfogadni és tisztelni idegen értékeket, elfogadja és tiszteletben tartsa a máságot. Ezáltal saját kultúráját is tágabb összefüggésekben tudja értelmezni. Nyelvtudás birtokában saját nemzeti értékeit is meg tudja ismertetni a külföldiekkel. Nekünk, szlovákiai magyaroknak feltétlenül fontos két világnyelv elsajátítása, hiszen anyanyelvünk, valamint az államnyelv nem sorolható a világon sokak által beszélt nyelvei közé.

Gimnáziumunk pedagógiai programjában ezért hangsúlyos szerepet kap az idegen nyelvek oktatása. Kis iskola lévén nem áll módunkban felkínálni a nyelvek színes palettáját, viszont két világnyelv – az angol és a német – oktatása magas óraszámban és lehetőség szerint kis csoportokban folyik. Tíz éve indítottuk iskolánkban a nyolcéves gimnáziumot, ahol az osztályok nyelvi tagozatosak. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a nyolcéves képzési forma két idegen nyelv elsajátítására ad lehetőséget. Az első nyelvet 8 évig oktatjuk emelt óraszámban (5/4/4/3/5/3/3/5), a másodikat pedig az utolsó négy évben tanulhatják diákjaink heti 2 órában.

A négyéves tagozat diákjai egy idegen nyelvet tanulhatnak, az 1. és a 4. évfolyamban ugyancsak emelt óraszámban (3 + 2). Az adott idegen nyelv megválasztása egyéni döntés alapján történik.

Szlovákiában csupán 18 gimnázium (ebből csak két magyar tanítási nyelvű) kínálhatja fel diákjainak, hogy egy nemzetközileg elismert nyelvvizsgára készítse fel az iskolai oktatás keretén belül diákjait. Immár 2000 óta vizsgáznak tanulóink sikerrel, és minőségi német nyelvtudást igazoló bizonyítványt – **Deutsches Sprachdiplom der KMK Stufe II** – vehetnek kézbe. Felsőfokú (C-típusú) nyelvvizsgáról van szó, melyre a felkészítés az első évfolyamban a négyéves tagozaton, a 8-éves gimnáziumban az V. osztályban indul, a vizsga pedig az utolsó évfolyam decemberében zajlik. Bár magas vizsgakövetelményeknek kell eleget tenni, és csupán rövid idő áll a felkészülő diák illetve a felkészítő tanár rendelkezésére, mégis sikeresen vettük eddig az akadályokat. A felkészítést anyanyelvi lektor segíti és koordinálja. Az igényes vizsga intenzív tanulást igényel, ezért heti 7 órában oktatjuk ezekben a csoportokban a német nyelvet. Számottevő segítséget kapunk a német féltől tankönyvek és tanszerek formájában, és nem elhanyagolható az a tény sem, hogy a vizsga otthoni környezetben (német szakfelügyelő részvételével) zajlik és ingyenes.

Óriási előnynek számít még, hogy Szlovákiában ez a nyelvvizsga helyettesíti az érettségi tantárgyat (az EU-ban rajtunk kívül csak Lettországbán), így a diákoknak eggyel kevesebb tantárgyra kell összpontosítaniuk az érettségire való felkészülés során. Rendkívüli motiváló hatással bírnak a nyári ösztöndíjak. Kitartó és áldozatos munkájuk elismeréséül **Nagy Péter, Hegedűs Réka, Hrabovszky Tibor és Tóth Mária** tökéletesíthették nyelvtudásukat Németországban. A nyelvvizsga-bizonyítvány tulajdonosa ezenfelül bármelyik német egyetemen felvételi vizsga letétele nélkül folytathatja tanulmányait, s a legtehetségesebb szlovákiai diák öt évre szóló ösztöndíjat is elnyerhet, mely fedezi külföldi tanulmányainak költségeit.

Habár az angol nyelv gimnáziumi oktatásán belül Szlovákiában nincs lehetőség arra, hogy hasonló nyelvvizsgát tegyenek a gimnazisták, így nincsenek nyelvvizsgacsoportjaink, mégis emelt óraszámban folyik az oktatás. A legnagyobb érdeklődést diákjaink az angol nyelv iránt tanúsítják.



Évente vendégül látja iskolánk a prágai székhelyű The Bear Educational nevezetű angol szintársulatot, amely interaktív módon segíti előadásával a nyelvoktatást. A beszéd-készség fejlesztését szolgálják a szakköri foglalkozások is.

Az angol és a német nyelvi olimpia egyre színvonalasabb mezőnyében minden évben sikeresen helytállnak diákjaink. Az elmúlt öt évben angol nyelvi versenyeken **Juhász Anna, Nagy Dávid** és **Balogh Krisztina** öregbítették iskolánk hírnevét, a német nyelvi versenyeken pedig **Dömötör Zsanett, Nagy Péter, Gulis Krisztina, Hrabovszky Tibor, Hegedűs Réka** és **Hegedűs Kinga** jeleskedtek.

Pedagógusaink minden lehetőséget megragadnak annak érdekében, hogy vonzóvá tegyék az egyébként sok kitartást és szorgalmat igénylő nyelvtanulást. Változatos módszerekkel, az adott korosztály érdeklődésének megfelelő témák feldolgozásával igyekeznek ösztönözni a diákokat. Mivel nemcsak a nyelvtanulás, hanem a nyelvtanítás is folyamatos-ságot követel, iskolánk nyelvtanárai is állandóan fejlesztik tudásukat a különféle hazai és külföldi továbbképzéseken.

Számos visszajelzés igazolja egykori diákjaink részéről az idegen nyelvek tanulásának fontosságát, hiszen hazai, ill. külföldi munkahelyeken a magas szintű nyelvtudásnak köszönhetően sokan közülük fontos munkakört látnak el.

*Kollár Klaudia*



### *Kísértetek*

*azokért élünk,  
akik már egyszer meghaltak,  
hogy újjászülessenek bennünk  
halhatatlanul  
utazgatunk világok között  
múltunk jelenéből a jelen jövőjébe,  
hogy aztán visszatérjünk  
jelenünk múltjába a jövő küszöbén  
gyarapszunk fekete tömegekké  
kísértve a lelkek töprengéseit  
elhagyott testekben  
igazán ott vagyunk...*

*Málnási Tamás*

*Kostyál Viktor rajza*



## JÁTSZANI IS ENGEDDI!

Az iskolai színjátszás fontosságát már Comenius is hangsúlyozta a XVII. században. Jómaga sárospataki ténykedése során számos iskoladrámát írt, melyeket be is tanított növendékeinek.

A tanár akkor végzi jól munkáját, ha a tantárgyat, melyet oktat, szeretik a diákok. A diák pedig azt szereti és jegyzi meg, ami felkeltette érdeklődését. Csak akkor lesz élvezetes számára a tanítási óra, ha annak menetébe ő maga is aktívan bekapcsolódhat, s nemcsak passzív megfigyelőként, hallgatóként van jelen az osztályban. Az irodalomtanár szaktárgya anyagának élményszerű feldolgozásához elengedhetetlenek a drámapedagógiai módszerek. Fontos, hogy a tanítási órán ne csak elolvassuk, hanem lehetőségeink szerint el is játsszuk az adott szöveget.

Egy nyolcosztályos gimnázium prímósaival könnyű az ember dolga, hiszen az első évben zömében nép-, ill. műmesékkel találkozik a diák az irodalomórán. Ezeket a gyerekek szívesen dramatizálják. Mi leggyakrabban bábszínház segítségével. Évente tartunk nyílt napot, melyen bárki szabadon látogathatja a tanítási órákat, majd az egyes osztályok műsort adnak elő anyanyelvükön, ill. idegen nyelven egyaránt. Ilyenkor olyan darabot igyekszünk választani, amely a kerettanterv része.

A 2005/2006-os tanévben **Petőfi Sándor János vitézét** dramatizáltuk verses-zenés formában. **Baka Szandi** és **Balla Benjámint** főszerepelésével adtuk elő a Kacsóh Pongrác-féle daljáték toborzó jelenetét. Természetesen az osztály valamennyi tagja szerepelt, a fiúk büszkén feszítettek a huszáregyenruhában, **Ruzsik Zoli** (zászlós) rendületlenül lengette a nemzetiszínű lobogót, a lányok vidáman ropták a táncot, majd keservesen zokogtak, amikor **Gubó Edo** (strázsamester) kiadta a parancsot, hogy búcsúzzanak el babájuktól.



„Pók keresztje, darázs füle,  
segíts rajta, varázsige...” (2006)



A piros esernyő - zenés mesejáték (2007)



Jancsi és Iluska találkozása a patakparton -  
a legkisebbek bábjátéka (2007)



„Ezt a zászlót pántlikáddal viszem  
majd minden poklon által...” (2005)



**Fazekas Mihály Lúdas Matyija** szintén kötelező tananyag. Ennek az alkotásnak az az érdekessége, hogy ez az első olyan darabja a magyar műköltészetnek, melyben a furfangos parasztleány fölényben van az ostoba és gögös nemesúrral szemben. Tavaly sikerült jól eltalálnunk a szereposztást, **Csuport Máté** (Matyi) és **Kollár Ronald** (Döbrögi) olyan nyira hitelesen játszottak, hogy elhatároztuk, néhány környékbeli óvodában is bemutatjuk a mesejátékot. Így kerültünk el az érsekújvári, tardoskeddi és a kamocsai intézményekbe, ahol az ovisok jót kacagtak, amikor Matyi kíméletlenül elnászpángolta a nemes és nemzetes Döbrögi Dániel urat. Néhány kiscsoportos ugyan pityergett is, amikor megjelent a színen Vajákos Piri (**Dojcsán Kriszti**), a csúnya boszorkány, illetve amikor a kisbíró (**Tacman Szabolcs**) hangosan dobolt. Később a nézőközönség is bekapcsolódott a drámajátékba, a gyerekek lelkesen próbálgatták Matyi álszakállait, és bátran „vásároltak” pogácsát és almát Alsódöbrög hetivásárán. Magunkkal vittük a tanítási órákon használt bábszínházunkat is, a kicsik érdeklődve nézegették a bábfigurákat, kézbe vehették, kipróbálhatták őket. Pedagógus, diák, óvodás számára egyaránt élmény volt a találkozás.

Felbuzdulva előző évi sikereinken, idén a secunda és tercia osztályból toboroztunk színjátszókat egy hosszabb mesejátékhoz. **A piros esernyő** zenés darab lévén nagy kihívást jelent a kis színészpálánták számára. Az egyfelvonásos műből az iskolai karácsonyi műsoron mutattunk be ízelítőként egy jelenetet, majd egy újabbat a februári nyílt napon. A mese főszereplője a kedves hangú **Bédi Andi** (Pirkó). **Kollár Gréti** (Róka Réka) bájos táncával lopta be magát szívünkbe. Közösen szurkoltunk **Kiss Nikinek** (Csipicsupp), hogy sikerüljön megmenekülnie a ravasz róka karmai közül. Most már valamennyien lázasan készülünk a tavaszi bemutatóra. Annál is inkább, mert titkos vágyunk eljutni Dunaszerdahelyre a Duna Menti Tavasz országos fesztiválra.

Köszönettel tartozunk **Fekete Irénnek**, iskolánk egykori diákjának, aki jelmezeinket készíti. Hálával gondolunk rá állandó, önzetlen segítségéért.

*Benkő Timea*

Kevesen tudják, hogy iskolánk nyolcéves tagozatán 2004-ben megalakult egy lelkes kis szereplőgárdából álló csapat, akik a Kópék nevet választották maguknak. Tiszavirág életű volt ez a színtársulat. Talán az én rendezői tapasztalatlanságomnak volt ez köszönhető, vagy olyan gyorsan cserélődtek a gyerekek, vagy nem találtunk megfelelő darabot?! Talán mindegyikből egy kicsi. Ami miatt mégis érdemesnek tartom, hogy megemlítssem őket, az az a lelkesedés és munka, amit belefektettek a gyerekek. Sikerült betanulnunk a *Dülle és Kandika* című színdarabot, sőt, saját készítésű díszletekkel büszkélkedhettünk. 2005. november 21-én a Csemadokban „színeszeink” felálltak a világot jelentő deszkákra, maroknyi szülő tapsától kísérve. Hogy ez a darab 25 perces, eddig soha nem vettük észre. Az iskola diákjai részére előadott fél évvel azelőtti premier előadás, úgy tűnt nekünk akkoriban, hosszabb volt. Talán csak a lámpaláz tette egy igazi közönség előtt... Summa summarum: jól szórakoztunk, jókat izgultunk, és még nagyobbakat nevtünk a próbák alatt. Azt hiszem, már ezért megérte. A gyerkőcök prímások, szekundások és terciások voltak annak idején. Ma már nagy fiúk és lányok, de emlékképpen álljon itt a fotó...

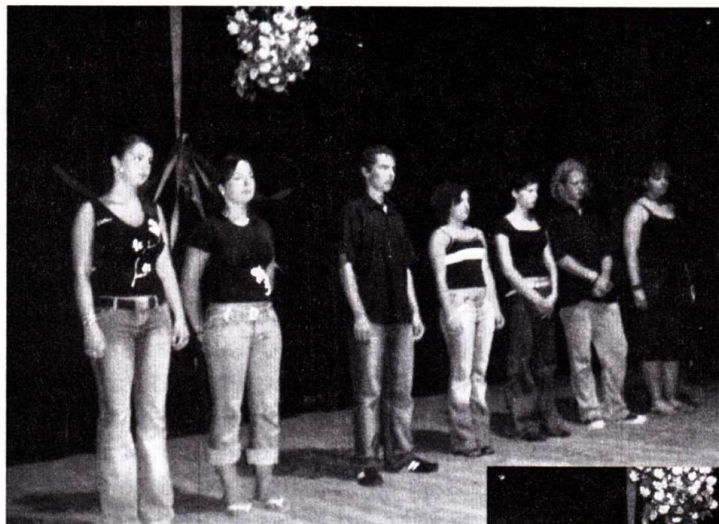


*Dülle és Kandika*



2005. október 15-én a díjkiosztó ünnepségen lépett fel az az irodalmi színpad, amelyet az akkori 4. F diákjai alkottak, s adták elő József Attila verseiből válogatott rendezvény irodalomórát. Egyedülálló és csodálatos volt a munka a gyerekekkel. A zeneválogatáson és a szöveggönyv elkészítésén kívül minden mást ők teremtettek meg: a koreográfiát, a sorrendet, azt, hogy ki melyik részt szavalja vagy mondja el. Hogy tetszett-e a közönségnek? Bátran mondhatom: igen. Volt, aki borzongással vegyes örömmel figyelte, volt, aki meghatózott az egyszerűség varázsától, s akadt olyan is, aki nem tudott kimenni a teremből, pedig igencsak sietett. Kell több ennél? Odateszegezni a nézőt a szépség érzetének tisztaságával, s emellett belevésni az idő emlékezetébe József Attilát, hiszen „...mindenik ember lelkében dal van...“, s képesnek lenni ezt a hűrt megpendíteni. Nem kell nagyobb elismerés. Nekik sikerült... én pedig mérhetetlenül büszke vagyok rájuk.

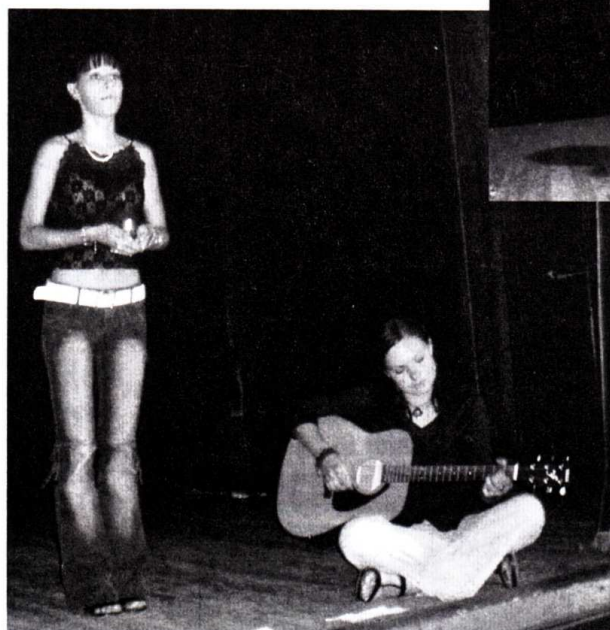
*Borka Mária*



*„Amit szívedbe rejtész,  
szemednek tárd ki azt;  
amit szemeddel sejtész,  
szíveddel várd ki azt.“*

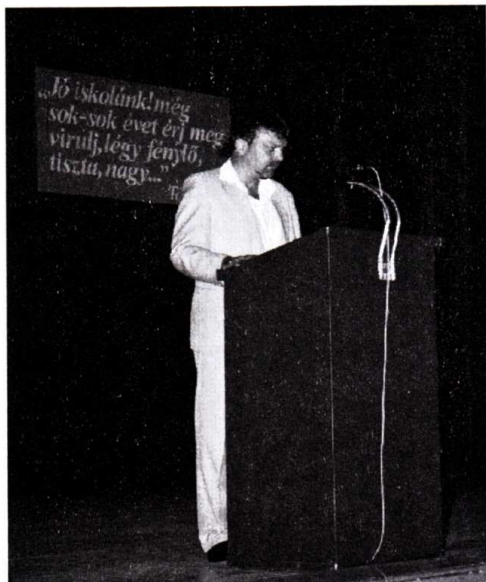


*„Tedd a kezed homlokomra,  
mintha kezed kezem volna...“*



*„Kertész leszek, fát nevelek...“*





## VISSZATEKINTÉS

Iskolánk életében nagy szerepet töltenek be a civil szervezetek, mint pl. a Szlovákiai Magyar Szülők Szövetségének Iskolai Tanácsa és a Pázmány Péter Polgári Társulás. Örömmel tölt el, és megtisztelésnek veszem, hogy a Szlovákiai Magyar Szülők Szövetsége Iskolai Tanácsának előbb tagja, majd nyolc évig elnöke lehettem. Ez a fórum volt az, amely segítette és jelenleg is segíti a pedagógusok oktató–nevelő munkáját és az iskolai életet.

Visszatekintve az elmúlt nyolc esztendőre, meglepéssel állapíthatom meg, hogy mennyi mindent sikerült megvalósítani gyermekeink, pedagógusaink, az iskolánk és ezáltal egész magyar közösségünk érdekében. A szülői szövetség volt, és jelenleg is az a szervezet, amely erkölcsileg és anyagilag is támogatja az oktató–nevelő munkát, az iskola által rendezett kulturális-, sport- és egyéb rendezvényeket. Hálás vagyok a sorsnak, hogy olyan időszakban lehettem a szülői szövetség elnöke, amikor sikerült megalapítanunk az önálló magyar nyelvű gimnáziumot. A szülők voltak azok, akik egyértelműen kiálltak az önálló magyar gimnázium létrehozásának gondolata és annak megvalósítása mellett. A közös igazgatású gimnázium iskolatanácsának tagjaként a szülők nevében sikerült kiharcolni, majd az akkori magyar megyei képviselők és az akkori oktatásügyi államtitkár hathatós támogatásával jogi alapot adni a ma működő Pázmány Péter Magyar Tanítási Nyelvű Gimnázium megalapításának. Ez volt az elmúlt évek legnagyobb fegyverténye.

A társadalmi és a politikai változások úgy hozták, hogy az iskolánk életében szükség volt a Pázmány Péter Polgári Társulás létrehozására is, melynek az egyik megalapítója és elnöke voltam. Ezen polgári társulás révén pályázhattunk az anyaországi támogatásokra, melyek anyagilag jelentős mértékben hozzájárultak iskolánk színvonalának emeléséhez.

Megemlítem még a hatályos szlovák jogrend szerint létrehozott, az iskolánkon is működő iskolatanácsot, melynek létrehozásában is kivettem a részemet, és annak elnöke voltam. Ez a szerv jelentős jogkörökkel bír, hisz személyi kérdésekben is döntő szerepe van, valamint aktívan részt vesz az iskola oktató–nevelési programjában.

A fentiekből kitűnik, hogy iskolánkban jól és hasznosan működik a szülői képviselet, és ezt nagyon fontos dolognak tartom. Természetesen köszönet jár minden egyes szülőnek azért, hogy gyermekét ebbe az iskolába íratta, hogy az anyanyelvén tanulhasson, és megismerhesse nemzetét történelmét és kultúráját.

Továbbá szeretném megköszönni az összes szülőnek, hogy aktívan kivették a részüket a szülői szövetség, a polgári társulás és az iskolatanács munkájából, valamint a pedagógusoknak is, hogy segítették ezen szervek munkáját.

Befejezésül ajánlom diáknak, pedagógusnak és szülőnek Széchenyi István gondolatát:

„Merjünk nagyok lenni, s valóban nem oly nehéz, de legyünk egyszersmint bölcsék is..”

*Érsekújvár, 2007. február*

**Dr. Nagy Tibor**



A DT 1992-ben alakult meg, amikor az érsekújvári gimnázium elszánt diákjai a közel-múlt forradalmi eseményein felbuzdulva elhatározták, hogy nem úsznak tovább az árral, hanem küzdeni fognak az őket megillető jogokért. Feladatuk tűzték ki a diákok szórákztatására irányuló programok szervezését. Ez a munka már akkor is nem kis energiát és odafigyelést igényelt, ezért azt is mondhatjuk, hogy a DT-nek nevelő célja is van.

A DT tagjai az egyes osztályok képviselői. A diákönkormányzat elindításában nagy szerepe volt Mojzes Ildikó tanárnőnek, akit hat éve Hátas Anna tanárnő váltott fel, és az idei tanévtől pedig Száraz Magdolna tölti be a koordináló tanár szerepét.

A DT megalakulásától a következő diákok voltak a szervezet elnökei és alelnökei:

Hanzelik Zsuzsanna, Lunsadisa Nanyka, Jacsa Zsuzsanna, Szabó Dávid, Maga Marianna, Zsubori Zsuzsanna, Karakán Sándor, Ábrahám György, Csányi Zsuzsanna, Mészáros Patrik, Glucharov Mária.

A DT jelenlegi elnöke Seres Livia, a VIII. osztály diákja. További tagok: Ešek Márton – V. osztály, Rigó Krisztina – VI. osztály, Bóna Krisztina – VII. osztály, Biró Szilvia – 1.B, Papp Dávid – 1.A, Boldizsár Viktória – 2.B, Molnár Gábor – 2.B, Salgó Viktória – 2.A, Fodor Zsófia – 2.A, Senkár Szabina – 3.B (az Iskolatanácsban is képviseli a diákokat), Malý Zoltán – 3.A, Juhász Gergő – 4.E.

A DT által szervezett programok az iskola hagyományaivá váltak. Ilyen például a nemzetközi diáknapi alakalmával szervezett egész napos rendezvény, melynek keretében előadások és beszélgetések hangzanak el meghívott szakemberekkel – grafológus, történész, pszichológus stb., - de a diákok is prezentálják tudásukat. Versenyek és vetélkedők váltják egymást, filmvetítés, teaház van programon. A délután folyamán pedig az elsősök avatására és a gólyabálra kerül sor. Az idén ötödik alkalommal szerveztünk papírgyűjtést. A DT egykori tornatanárunkra, Oros Tiborra emlékezve immár harmadik alkalommal rendezte meg az Oros-kupa elnevezésű teremfoci - bajnokságot, melyet a hagyományos tanár-diák mérkőzés zár. A DT tagjai szerkesztik a MI one? c. diáklapot is. A feladatok elvégzéséhez szükséges anyagi háttérrel a programokból származó bevételek biztosítják. Az idén 14. alkalommal rendeztük meg farsang idején a reprezentációs diákbált. Tanárok és diákok együtt báloznak, bálkirályt és bálkirálynőt is választanak. A nyolcosztályos tagozat alsó évfolyamai aznap álarcosbálon szórakoznak.

A Diáktanács az iskola életének fontos részét képezi. Munkánkban az önkormányzatiság elve érvényesül.

*Seres Livia  
A DT elnöke*

## Bemutatom az osztályomat

A nyári szünetben már nagyon vártam az iskolaév kezdetét, hiszen ezt már egy teljesen új iskolában, az Érsekújvári Pázmány Péter Magyar Tannyelvű Gimnáziumban kezdhetem el. Elhagytam a régi jó alapsulit, a barátokat, akikkel négy évig együtt nőttem fel, és most egy teljesen új környezetbe csöppentem.

Az alapsulin már nem mi voltunk a legkisebbek. Igaz, a legnagyobbak sem, de azért nem minket bámult mindenki. Már az első nap világos volt, hogy mi leszünk itt az újoncok, a riadt szemű kis elsősök, akik csak részben ismerik egymást. Hiszen a többiek már „öreg harcosok”, akik csak vigyorogva bámultak minket.

Nekem azért van egy kis előnyöm. A testvérem, Tibi az idén érettségizik. Ő már tényleg öreg rókának számít a gimiben, hiszen már nyolc éve koptatja a padokat. Az első naptól már eltelt egy kevés idő, és az osztályunk is kezd összeszokni. Főleg mi, fiúk már egész jó csapatot alkotunk. Néhányan barátok voltunk már az alapsulin is, de a többiek



is nagyon gyorsan beilleszkedtek. Huncutságokat eleinte csak a szünetekben művelünk, de vannak, akik már az órákon is rosszkodnak.

A baj az, hogy tanáraink ezt nagyon gyorsan észrevették, és most „nyírnak” minket, mint fűnyíró a harmatos fűvet. Sajnos, az látszódik már a jegyeinken is, de nem baj, mert most a huncutságok mellett nekifogtunk a tanulásnak is.

A gimi egyelőre sokkal nehezebb, mint az alapsuli volt. Ez nem nagyon zavar, próbálok többet tanulni, és nagyon várom a sok szép, új élményt az osztályommal.

Harcsa Karcsi  
primo

## Az én iskolám

Hamarosan vége ennek a tanévnek. Ez számomra a gimnáziumi évek befejezését is jelenti. Éppen ezért még egyszer körülnézek a suliban, ám ezúttal rendhagyó módon: láthatatlanná válok, mint a mesékben a szellemek, hogy senki se sejtse, hogy meglessem.

Nagyszünet van. Ilyenkor a büfé előtt mindig nagy a tumultus. Sok az éhes szájú nebuló. A sor lassan halad, mert némelyek különleges kívánságait is kell teljesíteni. A lépcsőn épp a gondnok megy felfelé. Vajon melyik osztályba igyekszik? Utána iramodok, és megnézem. A 4. F-ben vizsgál meg egy törött ablakot. Hát igen, mindig történhetnek balesetek. Közben becsöngettek, szlovák óra van. A tanárnő diktál, mindenki szorgalmasan körmöl, mert tudja, hogy ez a tananyag is (mint az összes többi) elengedhetetlenül fontos az érettségihez. Ennek tudatában folytatom a sétát.

A folyosó visszhangzik az első emeleten, mert a töriteremben óra van. A tanárnő épp az angol abszolutizmust magyarázza. Abszolút izgalmas!

Az elsősök térképismeretükről adnak számot, látom, mikor bekukkantok az osztályba, anélkül, hogy ezt bárki is észrevenné. A felelő a tanárnő mutatópalcáját szorongatva kétségbeesetten kutatja az Appenini-hegységet Európa térképén. Mire a többiek közül pusztá segítőkézségből valaki bekiabálja:

- Ott van lent... izé, délen! Édes fiam, hogy leszel így földrajztanár?!

Továbbállok. A harmadikban több időt szeretnének kicsikarni a magyar dolgozatra. Ő egykedvűen hallgatja a javaslatokat, mikor egyszer csak kereső pillantást vet az asztal alá. Tán valamit elvesztett, tanár úr? (Netán a papucsát?)

Valaki fehér köpenyben igyekszik fel a lépcsőn. Biztos a laborba tart. Kíváncsi vagyok, milyen kísérletet akar elvégezni. Odaérve bejelenti, hogy ma, egyesek nem kis öröme, robbanóanyagot fognak gyártani. Jobb lesz, ha továbbállok, mert még megsérülök.

Mikor belesek a nyelvi terembe, észreveszem, angol óra folyik. A tanári asztalon egy csésze tea. Szüksége is van rá a tanárnőnek, hiszen ha ő nem beszélne, a légy zümmögését is hallani lehetne. Nem így a szomszéd osztályban, ahonnét erélyes férfihang szűrődik át. Nem érthető pontosan, miről beszél: koalíció vagy konjugáció, azonban a tanár úr dicséretére legyen mondva, az óráján elaludni lehetetlen (a hangerő miatt).

Otthagynom az angolt, és elindulok lefelé a lépcsőn. A büfé előtt nagy tömeg gyűlt össze. Halmokban állnak a hatalmas pakkok. Mindegyikhez egy pár sícucc társul. A csomagok mennyiségéből és milyenségéből ítélve sítúrára készülnek. Látszólag mindenki kész, mégis várokoznak. Csak nem felejtette valaki otthon a sílécét?

A tornateremből labdapattogás jellegzetes zaja hallatszik. Amikor felmegyek, látom, hogy egy izzasztó röplabdameccs zajlik. Az eredményjelzőre pillantok. Jelentős különbség áll fenn a két csapat közt. Most veszem csak észre, hogy a tanár úr is játszik. Így már érthető az egyoldalú eredmény! Eszembe jut, ez a hely jó néhányszor tanúja volt a tanár- és diákválogatott véresen komoly, éves futballrangadójának.

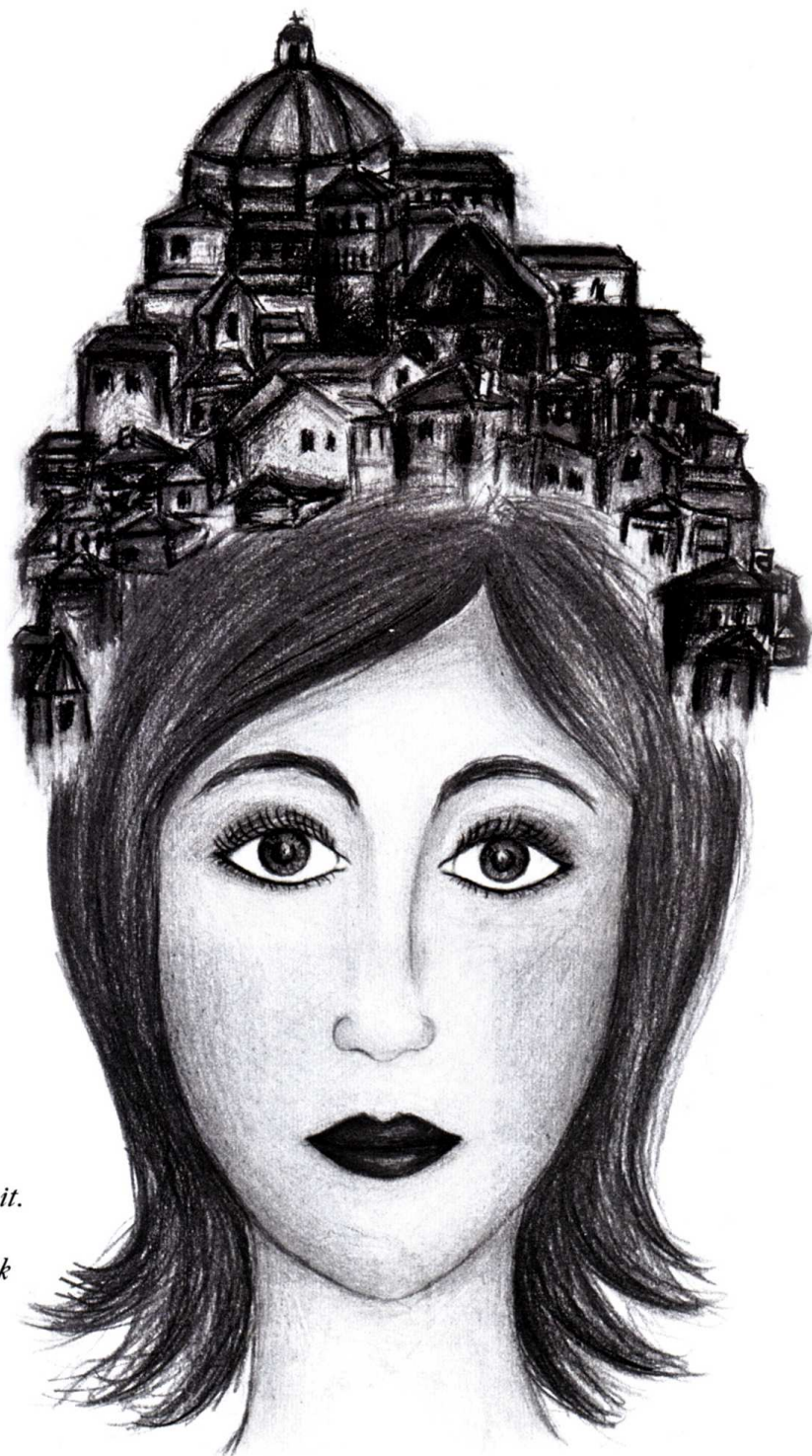
Itt az ideje elindulnom a buszra. Kifelé menet még bekukkantok az igazgató úr irodájába. Az asztalánál ül. Közelebb lépve látom, beszédét írja az iskola névadó ünnepségére. Gondolom, sok munkájába telik, mire olyan izgalmas, kedvderítő, de ugyanakkor könnyfakasztó gyöngyszemet alkot, mint általában. Magára is hagyom.



Mennem kell. Újra láthatóvá válva, némi keserű mosollyal az arcomon kilépek az iskola kapuján.

Valaki még elsős koromban azt mondta nekem, a gimnáziumi évek lesznek a legszebbek az életemben. Nos, ezt még talán korai lenne kijelentni. Most annyit tudok csupán, hogy az előbb látottakat, ha akarnám, se tudnám elfelejteni. Hát még úgy, hogy nem is akarom.

Haris Szilárd  
4. F



*Forgok*

*bordó színben forgok,  
míg nézem gyúlékony  
égbolt alatt,  
mennyi jel szédül el  
arcunk feketéjében*

*a dallamok  
falbányírt ablakok.  
szárnyaik lengenek körül.  
selyem-lágysággal üvegeik.  
ők törlik  
arcomba érintésed szilánkjait.*

*csak a sebhelyek maradjanak  
még a bőrömmön!  
csak legyen egy vonal,  
ami elárul!*

*Bolemant László*

*Tóth Katalin rajza*



# A PÁZMÁNY PÉTER MAGYAR TANNYELVŰ GIMNÁZIUM TANTESTÜLETE A 2006/2007-ES TANÉVBEN



*Száraz Dénes*  
igazgató



*Peržel Magda*  
igazgatóhelyettes



*PaedDr. Benkő Tímea*  
magyar nyelv -  
szlovák nyelv



*Mgr. Benyovszky Ilona*  
német nyelv



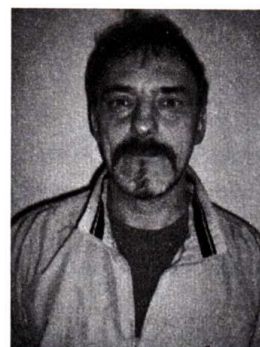
*PaedDr. Bédi Andrea*  
biológia -  
kémia



*PaedDr. Bopkó László*  
szlovák nyelv -  
társadalomismeret -  
angol nyelv



*Mgr. Borka Mária*  
magyar nyelv -  
szlovák nyelv



*Mgr. Bukai László*  
magyar nyelv -  
testnevelés





*Mgr. Csányi Tünde*  
földrajz -  
environmentalisztika



*Mgr. Dózsa Roland*  
magyar nyelv -  
történelem



*PaedDr. Gátasi Béla*  
matematika -  
informatika



*Mgr. Gubó Hedvig*  
szlovák nyelv -  
angol nyelv



*Mgr. Hájas Angelika*  
informatika -  
biológia



*Mgr. Horváth Tamás*  
hit- és vallásoktatás



*Mgr. Kaderábek Péter*  
biológia -  
kémia



*Mgr. Kollár Klaudia*  
magyar nyelv -  
német nyelv



*Mgr. Kunya Anita*  
kémia -  
biológia





*Meňušová Olga*  
szlovák nyelv -  
német nyelv



*Mgr. Miskolczi Annamária*  
matematika -  
kémia



*Mgr. Miskó Hátas Anna*  
matematika -  
fizika



*RNDr. Mojzes Ildikó*  
matematika -  
kémia



*Mgr. Mojzes Melinda*  
angol nyelv -  
szlovák nyelv



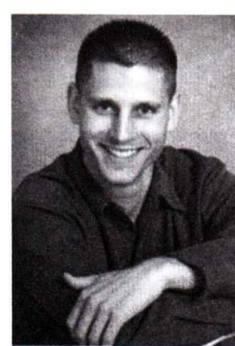
*Mgr. Nagy Norbert*  
fizika -  
informatika



*Mgr. Száraz Kornélia*  
angol nyelv -  
szlovák nyelv



*Száraz Magdolna*  
történelem -  
társadalomismeret



*Mgr. Vanya Péter*  
testnevelés -  
matematika



## Óraadó tanárok



*Bielohuby Helga*  
német lektor



*Borka Gyula*  
matematika -  
fizika



*Hornyák Pál*  
matematika -  
fizika



*Szombath Károly*  
zenei nevelés,  
a kamarakórus vezetője

## Szülési szabadságukat töltő kolleganőink:

*Mgr. Bašternák Klaudia*  
*Mgr. Dékán Mónika*

*fizika – biológia*  
*fizika - matematika*

## Iskolánk irodai dolgozói

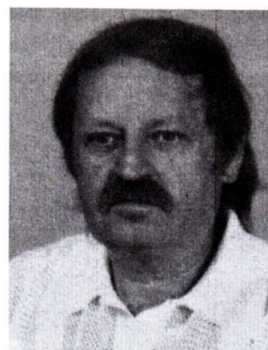


*Török Györgyi*  
gazdasági vezető



*Kollár Andrea*  
iskolatitkár

## Technikai dolgozók



*Kovács Sándor*  
gondnok

## Takarítószemélyzet

*Paulík Éva*  
*Lebó Andrea*  
*Lebó Margit*



## OSZTÁLYAINK



**Oszályfőnök:** RNDr. Mojzes Ildikó

**Primo:** Ágh Ivett, Bernáth Dániel, Beták Tamás, Borbély Tibor, Csányi Kamilla, Csuport Máté, Dojcsán Krisztina, Hornyák Viktória, Ježo Enrico, Juhász Ádám, Juhász Adrián, Kollár Ronald, Németh Boglárka, Pánisz Bettina, Száraz Márk, Tacman Szabolcs, Tóth Katalin, Tóth Viktor



**Oszályfőnök:** PaedDr. Benkő Tímea

**Secunda:** Baka Alexandra, Balla Benjámín, Bédi Andrea, Brezík Péter, Csányi Kinga, Gubó Eduard, Kantár Kristóf, Kiss Nikoletta, Kollár Margaréta, Ruzsik Zoltán, Szenczi Mária, Szolár Richárd, Tóth Viktor, Tóth Emese, Vanya Dorottya





**Osztályfőnök:** Mgr. Beňovsky Ilona

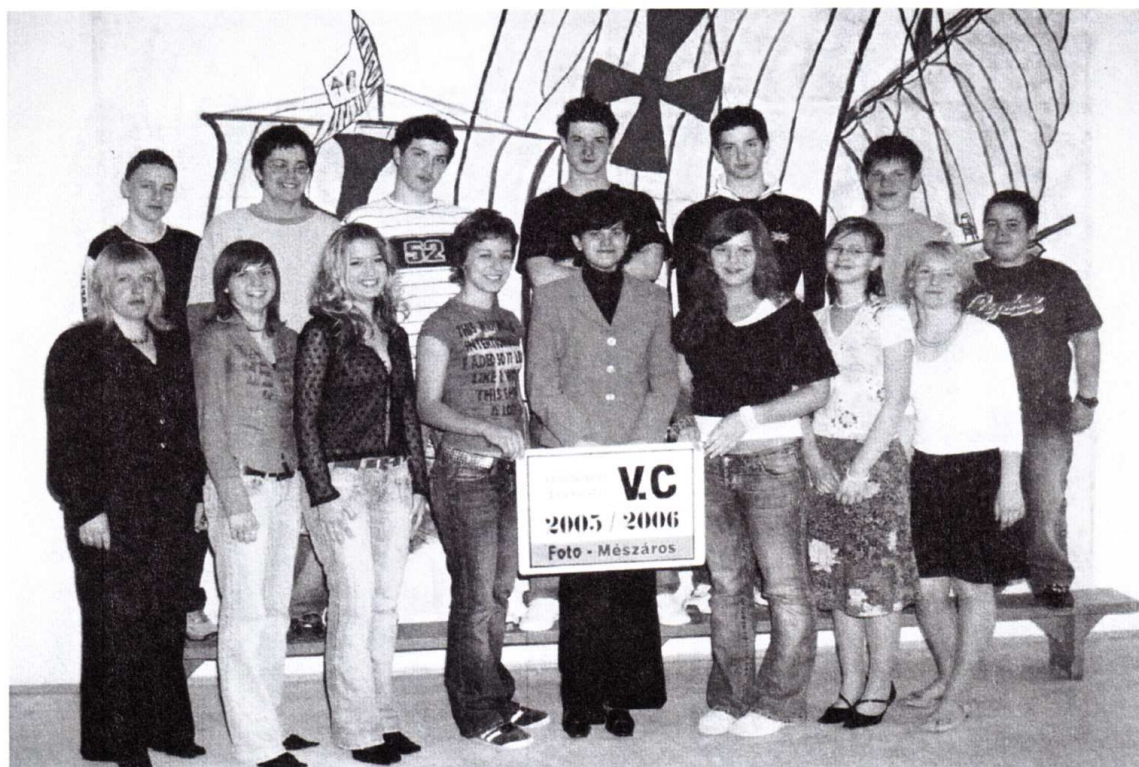
**Tercia:** Balogh Eleonóra, Buják Ronald, Dicső Tímea, Érsek Anett, Ficza Szilvia, Galbavý Péter, Hanzlík András, Hegedűs Kinga, Kollár Dominik, Kotlár Klaudia, Kutak Tünde, Nagy Richárd, Puss Sándor, Slama Szilvia, Szabó Krisztína, Szabó Zsófia, Takáč Nikoletta, Veladi Veronika



**Osztályfőnök:** Mgr. Borka Mária

**Kvarta:** Bahík Patrik, Berkes Péter, Decsi Dalma, Dobosi Erika, Drozdík Adrianna, Drozdík Alexandra, Ešek Márton, Furuglás Csaba, Gubó Richárd, Hanzelík Balázs, Hodulík József, Hornyák Zsolt, Horváth Ronald, Janyík Bettina, Kiss Angelika, Kišš Erika, Kotlár Dominika, Nagy Viktória, Puss Anikó, Rečka Dominika, Szládicsek Viktória, Szolár Adriána, Vitko Dávid, Zámbó Krisztián





**Osztályfőnök:** Mgr. Csányi Tünde

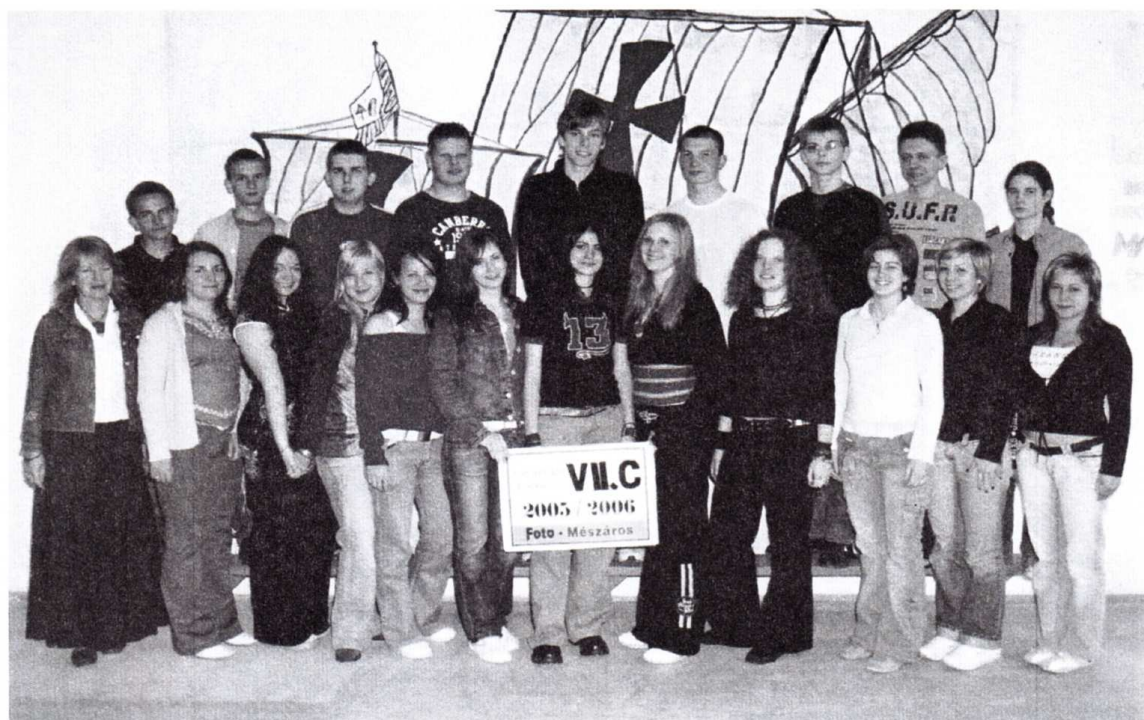
**Kvinta:** Anda Zsófia, Andruško Adrián, Bagala Zsolt, Balogh Krisztina, Čizmazia Tamás, Dobosi Viktória, Farkas Szilvia, Hanzelik Veronika, Kálazi István, Kis Máté, Maczkó Roger, Múdra Renáta, Puss Pál, Puss Péter, Rigó Bálint, Rigó Krisztina, Vojtek Zsófia



**Osztályfőnök:** PaedDr. Bédi Andrea

**Sexta:** Bak Tamás, Balogh Erika, Bernáth Dávid, Bóna Krisztina, Buják Bianka, Csicsák Dávid, Csutkay Gábor, Danis Beáta, Ember Veronika, Füzesi Zoltán, Hrisztov István, Kalinčák Dávid, Komlósi Vilmos, Morvai Vivienn, Oláh Katalin, Polena Balázs, Szalai Anita, Szolár Klaudia, Szetko Angelika, Tacman Krisztián, Török Zsuzsanna, Varga Mária, Vörös Krisztina





**Osztályfőnök:** Száraz Magdolna

**Septima:** Andruško Gyula, Balogh Tamás, Bogdány Anett, Bolya Nikolett, Csemez Csilla, Danis Brigitta, Āurica Alexandra, Farkas Abigél, Harsa Tibor, Hegedűs Réka, Horváth Tímea, Hugyivár Levente, Kelemen András, Kezeš Balázs, Kiripolszky Zsolt, Kosár Ádám, Seres Lívía, Soós Mónika, Szabó András, Szolár Beatrice, Szolár Roland, Tóth Mária



**Osztályfőnök:** Száraz Kornélia

**Oktáva:** Bak Bernadett, Balogh József, Bízik Péter, Borka László, Botanský Balázs, Csanda Gábor, Csemez Imre, Csepreghy Marianna, Cseri Ildikó, Hanzelfk Gábor, Hlavatý Tamás, Juhász Anna, Kecskés Tamás, Kis Ádám, Kiss Tamás, Kucsera Piroska, Nagy Dávid, Németh Veronika, Ördögh Mónika, Pászto Klaudia, Peternai René, Török Katalin





Oszályfőnök: Mgr. Mojzes Melinda

I. A: Bányi Andrea, Bátor Mónika, Czifra Zoltán, Fodor Zsófia, Kasnyík Brigitta, Kocsis Gergely, Krasniči Teuta, Leczkési Dóra, Lovász Anita, Marcinko Péter, Maticsek Krisztina, Obranec Michaela, Salgó Viktória, Salgó Zoltán, Szabó Gabriella, Szalai Szabolcs, Szekeres Andrea, Takács Attila, Víg Attila



Oszályfőnök: Mgr. Miskó Hátas Anna

I.B: Balkó Rita, Balogh Csaba, Benkó Nikolett, Bernáth Klaudia, Boldizsár Viktória, Csikós Csilla, Dang Dinh Ramona, Ferencz Katalin, Hajnal Henriett, Košík Mónika, Kullač Angelika, Makhali Krisztina, Molnár Gábor, Pataki Tamás, Petrás Éva, Pintér Ágnes, Struck Gustav Ingo, Urbán Klára, Vaškovič Miriam, Zelenai Szimona





**Osztályfőnök:** Mgr. Miskolczi Annamária

**2.A:** Berényi Dávid, Bernáth Gábor, Dallos Júlia, Deszát Tímea, Dobrovodský György, Fodor Katalin, Galla Kristóf, Kišš Péter, Kováčik Katalin, Kováč Tímea, Malý Zoltán, Prešinská Klaudia, Radosa Éva, Szabó Piroska, Tóth Katalin, Újhelyi Gábor, Vígh Éva, Földes Nikolett



**Osztályfőnök:** Mgr. Bukai László

**2.B:** Balogh László, Balogh Tamás, Bazsó Attila, Döme József, Földy Gábor, Hajdu Anikó, Izsák Anita, Kollár Angéla, Mészáros Róbert, Papp Attila, Szabó Zoltán, Szabó Angelika, Šenkár Szabina, Vanya Roland, Virág Szabina, Vozár Tímea





**Oszályfőnök:** Mgr. Dózsa Roland

**3.E:** Ágh Beáta, Bencsik Noémi, Bernet Krisztián, Brath Veronika, Dénes Henrik, Fodor Kitti, Hatina Erika, Herczeg Anita, Horváth Réka, Ivan Beatrix, Jankulár Bálint, Juhász Gergely, Kádár Gyöngyi, Kovács Sándor, Lacza Alexandra, Lukács Anita, Marko Nikolett, Mészáros Tímea, Németh Ildikó, Németh Judit, Szegheő Noémi, Tátyi Adriána, Török József, Tóth Veronika, Zsidek Krisztina



**Oszályfőnök:** Mgr. Vanya Péter

**3.F:** Balla Zoltán, Farkaš Éva, Haris Szilárd, Haris Renáta, Ivólka Regina, Jónás Mónika, Lengyel Judit, Malý Ilona, Malúch Beáta, Páczér Lilla, Petrő Veronika, Pikáli Henriett, Polena Szabolcs, Polgár Artúr, Szabó Erika, Száraz Brigitta, Szűcs Lucia, Vadkerti Balázs, Varga Roland, Zahorsecz Péter





Osztályfőnök: Mgr. Gubó Hedvig

4. E: Borbély Mónika, Botló Tibor, Czifra Edit, Fábián Tamás, Galbavá Ivona, Hrabovský Tibor, Illés Erika, Ilon Ferenc, Istenes Noémi, Kočkovič Péter, Kondé Róbert, Kováč Andrea, Major Viktor, Mészáros Lea, Molnár Alíz, Morvay László, Pogány Veronika, Rangelov András, Szabó Anita, Ševčík Kinga, Strba Brigitta, Újhelyi Tímea, Vida Réka, Vörös Benjámín, Zsitva Anita



Osztályfőnök: Mgr. Bopkó László

4. F: Ács Emese, Balogh Richárd, Csepiga Réka, Danczi Zsuzsanna, Dudás Viktória, Halász Balázs, Harangozó Réka, Hladíček Natália, Izsák Márta, Kluka Anikó, Kosziba Attila, Krekács Mária, Kukan Denisza, Lebo Krisztina, Mojzes Miklós, Nagy Krisztina, Németh Katalin, Petrík Noémi, Presinszky Szilvia, Roskó Dániel, Ruženský Tamás, Szendi Tünde, Šimon Szabina, Tóth Nóra, Ūrge Patrik, Vanya Róbert



# A 2006/2007-ES TANÉV „GÓLYÁI“

## Prima

*Osztályfőnök:*  
**Mgr. Kunya Anita**

Balogh Tamás  
Bukai László  
Csányi Márk  
Csicsák Máté  
Čeri Nikola  
Galla Scarlett  
Harcza Károly  
Jóba Dominik  
Kiss András  
Magyar Bence  
Molnár Katalin  
Szedlák Péter  
Szenczi Krisztián  
Szolár Patrik  
Tanka Bálint  
Tóth Réka  
Uzsák Viktória

## 1. A

*Osztályfőnök:*  
**Mgr. Kaderábek Péter**

Borbély Anikó  
Budai László  
Csermák Attila  
Feszler Mónika  
Galla Gábor  
Halász Bianka  
Jamrich Livia  
Karasz Mária  
Kele Katalin  
Keszeli Anita  
Maczkó Erika  
Mátyás Krisztina  
Nagy Csilla  
Papp Dávid  
Pásztor László  
Petráš Zsuzsanna  
Tóth Anna  
Vadkerti Márton  
Vicena József

## 1. B

*Osztályfőnök:*  
**Mgr. Száraz Kornélia**

Balogh Bence  
Bazsó Klaudia  
Bazsó Szilvia  
Biró Szilvia  
Bucskó Dávid  
Csere Nikolett  
Dallos Réka  
Dolezsai Enikő  
Farkas Orsolya  
Haris Ákos  
Janiček Barbara  
Kárpáty Gergely  
Kucsora Klaudia  
Melisek Blanka  
Mikle Edit  
Obranec Krisztina  
Sýkora Viktória  
Száraz Erzsébet  
Vanya Krisztina



*Rigó Krisztina rajza*





### Majd egyszer

Áttételek a lelkemben...  
 Erőszakos hálóját  
 szövö a szerelem,  
 miért nem szabadulok?  
 Miért kísértesz végtelen éjszakákon?  
  
 Tudom, egyszer elfelejtlek.  
 Tudom, egyszer szabad leszek,  
 s áttötök minden falat,  
 Mit vágyakból édesdeden építék.  
 Tudom, egyszer kilépek a Fénybe,  
 felszegett fejjel, büszkén,  
 egyedül.

A pillanat  
 született meg ott az ajkadon,  
 a köszönet mélysége  
 emitt az enyémen.  
 Kínzó hiányod, tudom,  
 nemcsak enyémen.  
 Mosolygó lelkem kezdedben.

Borka Ria

### Éjbenyúló szerelem

Amikor lemegy a Nap,  
 mindig nézem a csillagokat.  
 Eszembe jut az a sok kedves pillanat,  
 mit együtt töltöttünk,  
 mint a Hold és a Nap.  
 Mikor lehunyom a szemem,  
 előttem vagy, kedvesem.  
 Rólad szól minden álmom,  
 te vagy sz istennőm e világon.  
 Te vagy az egyetlen, kit szeretni lehet,  
 nyújtsd hát kezéd, el ne veszítselek.  
 Kéz a kézben járunk az éjben,  
 forró szerelmünk világít az égen.  
 Te vagy a reménység csillaga,  
 és csillag nélkül sötét az éjszaka.

Puss Anikó és Decsi Dalma





# TARTALOM

ELŐSZÓ .....	3
A GIMNÁZIUM TÖRTÉNETE .....	4
NÉVADÓNKRÓL .....	8
A GIMNÁZIUM NAGY SZELLEMEI .....	9
Thain János .....	9
Krammer Jenő .....	10
Noszkay Ödön .....	10
Gánóczy Mihály .....	11
Mrenna József .....	11
Kovács Endre .....	12
HÍRES MATURÁNSOK .....	13
Bauer Ferenc .....	13
Borvák József .....	15
Cs. Liszka Györgyi .....	17
Ujváriné Császár Éva .....	21
Juhász György .....	22
Kecskés Marika .....	23
Kopasz-Kiedrowska Csilla .....	23
Lacza Tihamér .....	24
Pásztor Márta .....	26
Pénzes Tímea .....	27
Pósa Kati .....	30
Rédey Iván .....	30
Serédi László .....	31
Simon László .....	32
Szárász Dénes, ifj. ....	33
Szekeres László .....	34
Tóth János .....	34
Turczel Lajos .....	35
Varagya Szilvia .....	36
Zsilinszky László .....	38
ÉN ISKOLÁM, KÖSZÖNŐM MOST NEKED..	39
TE MÁR JÁRTÁL ITT..	40
A kis lépések embere .....	40
Egy tanár naplójából .....	43
Üzenet és köszönet egykori iskolámnak .....	45
A szeretetet és tiszteletet leste el..	47
Emberként élni ebben a világban .....	49
A GIMNÁZIUM GYERMEK- ÉS SZÜLŐI SZEMMEL .....	50
Anya és lánya .....	50
A nagypapa, a leánygyermek és a fiúunoka .....	51
Apa és lánya .....	52
EMLÉKKÉPEK AZ ELMÚLT ÖT ÉV ESEMÉNYEIBŐL .....	53
SOKSZÍNŰ ÉLETÜNK A JUBILEUMI TANÉVBEN, 2006/2007-BEN .....	58
GONDOLATOK ÉS EREDMÉNYEK .....	64
Iskolánk természettudományi tantárgyai .....	64
Idegen nyelvek oktatása .....	67
JÁTSZANI IS ENGEDD! .....	69
VISSZATEKINTÉS .....	72
▲ DIÁKTANÁCS TÖRTÉNETE .....	73
Bemutatom az osztályomat .....	73
Az én iskolám .....	74
TANTESTÜLETÜNK .....	76
OSZTÁLYAINK .....	80
GÓLYÁINK .....	88
„SULISAJT-Ó“ .....	89



## A névadó ünnepség támogatói:

Ágh Zoltán

Azoter kft.

Bédi György

Bóna Bertalan, vállalkozó

Dr. Bopkó Ildikó

Budai László, vállalkozó

Bernáth Péter, vállalkozó

Csányi László, BELKAM plast

Csizmazia József, vállalkozó

D-PORT, Dénes Henrik

Hlavička Tamás, vállalkozó

Halász Judit, vállalkozó

MEDICINA Nové Zámky kft.

Pázmány Péter Alapítvány

Szilágyi Tibor, szobrászművész

Tóth József, vállalkozó

Török László

Vavreczky Éva, vállalkozó



**Kiadja a Pázmány Péter Polgári Társulás  
Török József gondozásában.**

**Érsekújvár, 2007**



